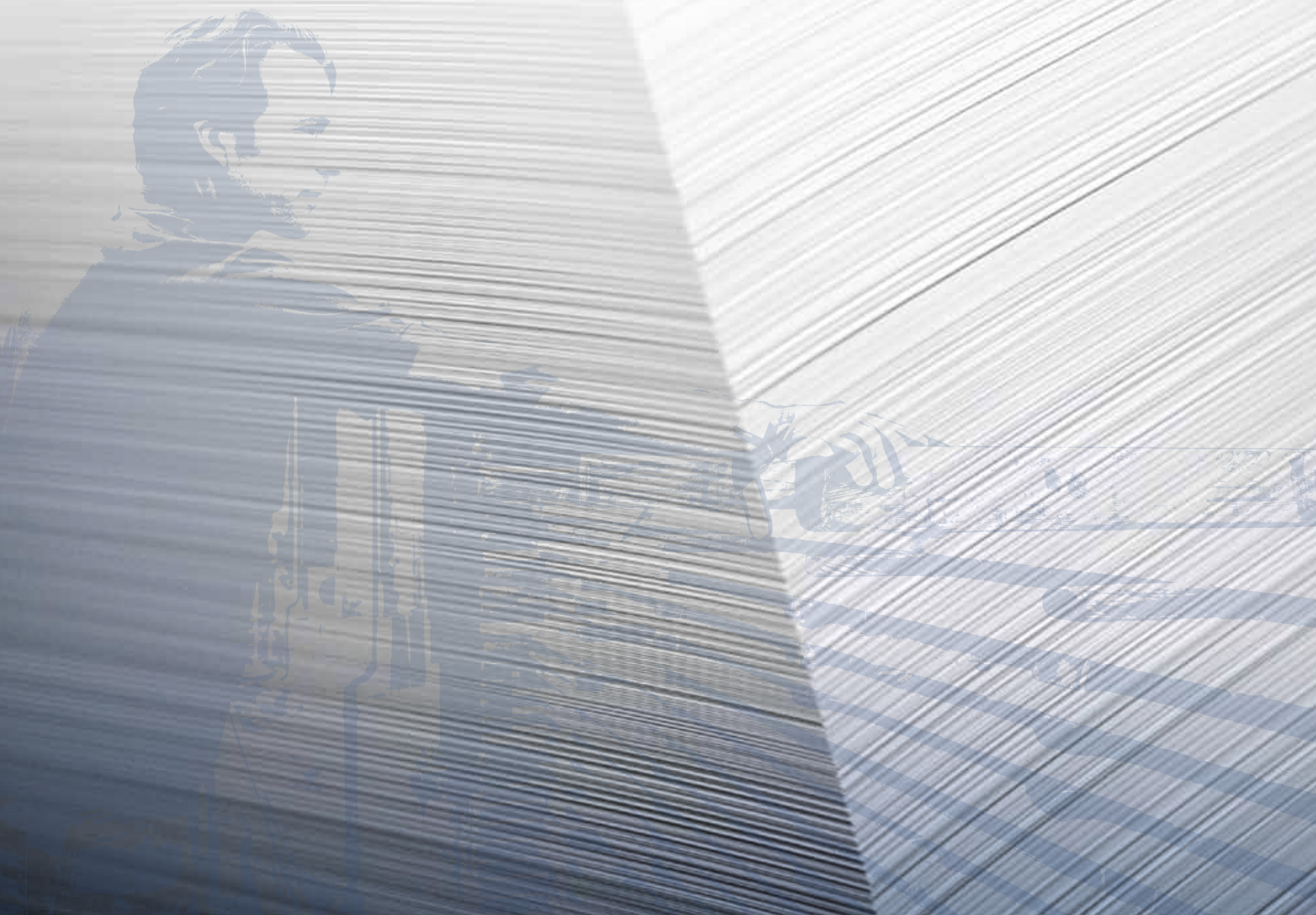

HOLMEN

ÅRSREDOVISNING 2014

Innehåll

Styrelsen och verkställande direktören i Holmen Aktiebolag (publ), organisationsnummer 556001-3301, avger härmed årsredovisning för verksamhetsåret 2014 för moderbolaget och koncernen. **Årsredovisningen omfattar sidorna 6–92.** Resultatet av årets verksamhet samt moderbolagets och koncernens ställning framgår av **förvaltningsberättelsen, sidorna 6–57**, och av de finansiella rapporterna jämte noter och kommentarer. Koncernens resultat- och balansräkning jämte moderbolagets resultat- och balansräkning blir föremål för fastställelse på årsstämman.

Årsredovisningen beskriver Holmens finansiella utveckling tillsammans med koncernens hållbarhetsarbete. Styrning och hantering av relevanta hållbarhetsfrågor påverkar i högsta grad lönsamhet, risk och därmed möjlighet till värdeskapande. Hållbarhet är en självklar och integrerad del i Holmens verksamhet och utgör därför också en naturlig del av koncernens årsredovisning.

VD-ord

4

Affärsverksamhet

Året i korthet	6
Strategi	8
Kartong	12
Tryckpapper	16
Sågade trävaror	20
Skog	24
Energi	28
Riskhantering	32

Hållbarhet

Hållbarhetsredovisning	36
Hållbara produkter	38
Miljö	40
Medarbetare	44
Samhälle & intressenter	46

Bolagsstyrning

Bolagsstyrningsrapport	48
Styrelse	52
Koncernledning	54
Aktien och ägarna	55

Finansiella rapporter

Resultaträkning	58
Rapport över totalresultat	59
Balansräkning	60
Förändringar i eget kapital	61
Kassaflödesanalys	62
Moderbolaget	64

Noter

1. Redovisningsprinciper	66
2. Rapportering per rörelsesegment	70
3. Övriga rörelseintäkter	72
4. Anställda, personalkostnader och ledande befattningshavares ersättningar	72
5. Arvode och kostnadsersättning till revisorer	73
6. Finansnetto och resultat från finansiella instrument	74
7. Skatt	75
8. Resultat per aktie	77
9. Immateriella anläggningstillgångar	77
10. Materiella anläggningstillgångar	78
11. Biologiska tillgångar	79
12. Andelar i intresseföretag, joint ventures samt övriga aktier och andelar	80
13. Finansiella instrument	81
14. Varulager	84
15. Rörelsefordringar	84
16. Eget kapital moderbolaget	84
17. Avsättningar för pensioner	85
18. Övriga avsättningar	86
19. Rörelseskulder	86
20. Operationell leasing	86
21. Ställda säkerheter och eventalförpliktelser	87
22. Närstående	87
23. Andelar i koncernföretag	88
24. Obeskattade reserver	89
25. Kassaflödesanalys	89
26. Viktiga bedömningar och uppskattningar	89

Förslag till vinstdisposition	90
Revisionsberättelse	91
Bestyrkanderapport	91
Femårsöversikt hållbarhet	93
Ekonomisk tioårsöversikt	96
Definitioner och ordlista	98
Kalendarium	99

Holmen i korthet

AFFÄRSOMRÅDEN: PRODUKTER

IGGESUND PAPERBOARD: Kartong

Produkter: SBB- och FBB-kartong för konsumentförpackningar och grafiska ändamål. **Kunder:** Konverterare av kartong till förpackningar samt tryckerier och grossister. **Huvudmarknad:** Europa.

Produktionsanläggningar: Iggesunds bruk och bruket i Workington. **Varumärken:** Invercote och Incada.

Produktion 2014: 0,5 miljoner ton

HOLMEN PAPER: Tryckpapper

Produkter: Tryckpapper för magasin, produktkataloger, direktreklam, böcker och dagstidningar. **Kunder:** Förlag, detaljister, tryckerier och katalogutgivare. **Huvudmarknad:** Europa. **Produktionsanläggningar:** Bravikens pappersbruk, Hallsta pappersbruk och Holmen Paper Madrid. **Varumärken:** Holmen VIEW, Holmen TRND, Holmen UNIQ, Holmen XLNT, Holmen BOOK, Holmen PLUS och Holmen NEWS.

Produktion 2014: 1,3 miljoner ton

HOLMEN TIMBER: Sågade trävaror

Produkter: Snickerirvirke i furu och konstruktionsvirke i gran. **Kunder:** Snickeri- och möbelindustri, hyvlerier, byggvaruhandel, husfabriker med flera. **Huvudmarknad:** Europa, Nordafrika och Mellanöstern.

Produktionsanläggningar: Bravikens sågverk och Iggesunds sågverk.

Produktion 2014: 0,7 miljoner kubikmeter

AFFÄRSOMRÅDEN: RÅVAROR

HOLMEN SKOG

Produkter: Virke och biobränsle. **Verksamhet:** Ansvar för Holmens skogar och virkesförsörjning till koncernens svenska enheter. **Kunder:** Massa- och pappersindustri, sågverk och värmeverk. **Innehav:** Total landareal 1 269 000 hektar, varav 1 042 000 hektar produktiv skogsmark med 121 miljoner m³sk virkesförråd.

Avverkning 2014: 3,3 miljoner m³fub Tillväxt: 4,0 miljoner m³fub/år

HOLMEN ENERGI

Produkter: Vattenkraft, vindkraft och torv. **Verksamhet:** Ansvar för koncernens vatten- och vindkraftsanläggningar samt elförsörjning till koncernens svenska enheter. **Produktionsanläggningar (hel- och delägda):** 21 vattenkraftverk och 4 vindkraftsparker.

Produktion 2014: 1,1 TWh från vatten- och vindkraft

Bäste aktieägare

När vi summerar 2014 kan vi konstatera att de senaste årens omfattande åtgärder inom koncernen har gett effekt. Med en positiv utveckling i vår industriverksamhet har Holmens position stärkts under året, vilket också återspeglas i årets resultat. Mot bakgrund av detta har styrelsen beslutat att föreslå en utdelning om 10 (9) kr per aktie.

Aktiva åtgärder på en utmanande marknad

Trots svag europeisk konjunktur är marknadsläget för kartong relativt bra tack vare ökad efterfrågan utanför Europa. Vår kartong Incada är efterfrågad och höstens beslut att investera i ökad produktion på bruket i Workington, där Incada tillverkas, är ett naturligt steg för att ta vara på den marknadspotentialen. Iggesund bruk har under året presterat bättre än föregående år, framför allt under andra halvåret, och med den aviserade investeringen i massidan finns möjlighet att öka produktionen av både massa och kartong samtidigt som konkurrenskraften förbättras genom lägre produktionskostnader. Investeringen tar Iggesund bruk ytterligare ett steg mot att vara ett av världens teknikledande kartongbruk med lägst miljöpåverkan.

Invercote från Iggesund bruk är en högpresterande konsumentkartong för kunder med höga krav på kvalitet. Europa är huvudmarknad men det finns även goda möjligheter för lönsam tillväxt på andra marknader, inte minst genom att växa tillsammans med våra europeiska kunder som verkar globalt. För att fullt ut kunna ta vara på den möjligheten kommer serviceorganisationen att ses över.

Tryckpappersmarknaden är oerhört tuff beroende på strukturellt sjunkande efterfrågan till följd av förändrade medievänor och den växande digitala informationsinhämtningen. De neddragningar, effektiviseringar och ompositioneringar mot lönsammare segment som vi har genomfört under senare år har dock väsentligt förbättrat vår konkurrenskraft. Under våren 2015 lanseras en ny produkt från Braviken inom SC-segmentet vilket tar oss ytterligare ett steg i omställningen av de svenska brukerna mot specialpapper. Produktmässigt har Hallsta pappersbruk ställt om och vi har under vintern kunnat konstatera att omstruktureringen av energisidan med stängning av fast-

bränslepannor har gått enligt förväntan. Det har gett ett betydligt effektivare bruk och på köpet har vi vänt på strömmarna av bark vilket gjort oss till en betydande leverantör av bio-bränsle till kringliggande värmeverk.

Marknaden för sågade trävaror förbättrades under inledningen av 2014 tack vare god efterfrågan och bra balans på marknaden. Under andra halvåret försämrades marknadsläget beroende på högt utbud med pressade marknadspriser som följd. Holmens två sågverk har under året förbättrat produktiviteten och ökat leveranserna, men vi kan samtidigt konstatera att skillnaden i timmerpris mellan södra och norra Sverige består vilket gör det utmanande för sågverk i södra Sverige. Kombinatet med kartongbruk och sågverk i Iggesund är i god balans vilket stödjer den kapacitetsutbyggnad med cirka 15 procent som aviserades under hösten. Vid Bravikens sågverk kommer vi av råvaruförörjnings- och logistikskäl gå över till att såga både gran och tall under 2015.

Utöver konjunktur och marknad finns det andra omvärldsfaktorer som också har stor påverkan på vår verksamhet. Den mest grundläggande frågan handlar om rätten att bruka skogen. Tillväxt i skogen och uthålligt brukande är också nyckeln till en framtida bioekonomi, då skogen och dess produkter binder koldioxid och kan ersätta fossilbaserade alternativ. Effektiva transporter är en förutsättning för att kunna bruka skogen men utgör en betydande kostnadspost. På många sträckor där järnvägen inte är ett alternativ sker transport med lastbil. Den föreslagna kilometerskatten på lastbilstransporter sänker skogsindustrins konkurrenskraft och riskerar att bromsa omställningen. Däremot skulle ökade bruttovikter på lastbilar innebära färre transporter och lägre miljöpåverkan. Vi följer kontinuerligt denna typ av frågor och agerar för att påverka beslutande organ och göra dem uppmärksamma på konsekvenserna.

Förnybara råvaror ger långsiktigt lönsamhet

Skogen är en fantastisk råvara som erbjuder resurseffektiva och klimatsmarta produkter, och genom att bruka den på ett uthålligt sätt kan Holmen skapa värde både för aktieägare och kommande generationer. Genomförda förbättringar inom skogsskötsel och den åldersstruktur vi har i våra skogar kommer att öka tillväxten och möjligheten till uttag ur skogarna på lite längre sikt.

Även om skogsvård till stor del handlar om långa tidsperspektiv är det samtidigt av yttersta vikt att jobba vidare med produktiviteten i skogen. Ökad produktivitet i drivning och skörd är den bästa garanten för bra avkastning även i närtid.

Med 21 hel- och delägda vattenkraftverk och fyra vindkraftsparker samt el producerad vid våra bruk uppgår andelen egentillverkad förnybar elenergi till drygt 40 procent av Holmens totala elanvändning. Målet är att andelen år 2020 ska uppgå till 50 procent. Eftersom vattenkraften i princip är fullt utbyggd i Sverige utvärderar vi kontinuerligt möjligheten till lönsam utbyggnad av vindkraft på egen mark. Med dagens elpris och pris på gröna elcertifikat är förutsättningarna emellertid ytterst utmanande. Vi kan dock glädja oss åt det lyckade vindkraftsprojektet på egen mark i anslutning till Hallsta pappersbruk som färdigställdes under året med en installerad kapacitet om 50 MW.

Aktivt hållbarhetsarbete gör nytta på flera plan

Hållbarhet är inte bara en framgångsfaktor utan en förutsättning för vår konkurrensförmåga och lönsamhet. Sänkta kostnader och minskade risker, motiverade och engagerade medarbetare samt vår roll i omställningen till ett samhälle i samklang med miljön är alla viktiga komponenter och drivande faktorer i vårt hållbarhetsarbete. Holmen är anslutet till FN:s

Global Compact och vi ser det som naturligt att stödja dess tio principer som bland annat innefattar mänskliga rättigheter, socialt ansvar och miljöansvar.

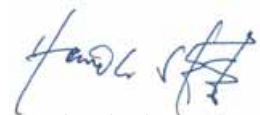
Vi är också stolta över de återkommande erkännanden vi får för vårt hållbarhetsarbete. Att vi för andra året i rad inkluderas i FN:s aktieindex Global Compact 100 skapar trovärdighet bland investerare och placeringen på A-listan i CDP:s ”Climate Performance Leadership Index 2014” stärker vårt varumärke som en hållbar aktör.

Stabil grund skapar trygghet

Efter mitt första år som VD kan jag konstatera att de senaste årens kombination av tuffa omställningsprogram inom tryckpapper och investeringar inom kartong har gett resultat och stärkt bolaget. Arbetet har även lett till en omviktning i balansräkningen där skog och kartong växer medan exponeringen mot tryckpapper minskar. Framåt ser jag goda möjligheter till organisk tillväxt inom kartong samtidigt som tryckpapperssidan har bra förutsättningar att klara omställningen till att bli en lönsam producent av specialpapper, även om marknaden är utmanande.

Holmen har en stabil bas i skog, kraft och kompetenta medarbetare. Med fokus på produktivitet och kassaflöde i kombination med organisk tillväxt inom kartong står Holmen starkt inför framtiden.

Stockholm 18 februari 2015

Henrik Sjölund
VD och koncernchef

Året i korthet

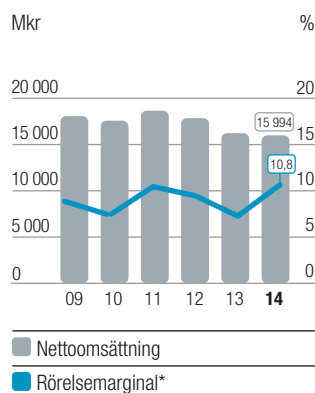

KONCERNENS RÖRELSERESULTAT exklusive jämförelsestörande poster uppgick till 1 734 Mkr. Resultatet påverkades positivt av högre priser för tryckpapper och sågade trävaror, en svagare svensk krona samt sänkta produktionskostnader inom kartong. Investeringarna uppgick till 834 Mkr och kassaflödet efter investeringar blev 1 342 Mkr. Utbetald utdelning uppgick till 756 Mkr. Den finansiella nettoskulden minskade till 5 907 Mkr, vilket motsvarar en skuldsättningsgrad om 0,28. Styrelsen föreslår en utdelning om 10 kr per aktie.

UTSIKTER. Marknadsläget för kartong är bra. Iggesund Paperboard investerar under det kommande året för att öka både kartong- och massakapaciteten, vilket utöver volymökningar medför lägre tillverkningskostnader och stärkt konkurrenskraft. Marknaden för tryckpapper är utmanande med en strukturellt minskande efterfrågan. Holmen Paper fortsätter omställningen mot högre andel magasin- och bokpapper och lägre andel tidningspapper genom att under 2015 bygga om en av pappersmaskinerna vid Bravikens pappersbruk

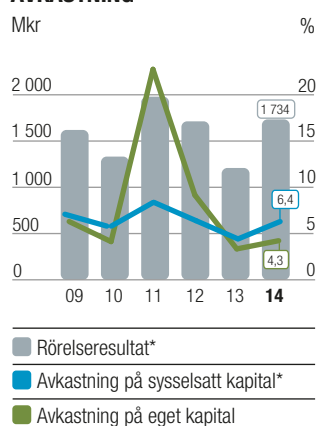
för att kunna producera en ny produkt inom SC-segmentet. Marknaden för sågade trävaror har försvagats till följd av högt utbud och marknadsläget för 2015 är därför osäkert. Skörden av egen skog följer gällande avverkningsplan. Tidigare stormar har dock medfört högre kostnader, vilket kommer att belasta även 2015. Holmen Energi påverkas negativt av att lägre marknadspriser successivt får genomslag.

NETTOOMSÄTTNING OCH RÖRELSEMARGINAL

* Exkl. jämförelsestörande poster.

RÖRELSERESULTAT OCH AVKASTNING

* Exkl. jämförelsestörande poster.

FAKTA

	2014	2013
Nettoomsättning, Mkr	15 994	16 231
Rörelseresultat, Mkr	1 284	1 069
Rörelseresultat, Mkr**	1 734	1 209
Årets resultat, Mkr	907	711
Resultat per aktie, kr	10,8	8,5
Utdelning per aktie, kr	10*	9
Avkastning på sysselsatt kapital, %**	6,4	4,5
Avkastning på eget kapital, %	4,3	3,4
Skuldsättningsgrad, ggr	0,28	0,29
Investeringar, Mkr	834	869
Medelantal årsanställda	3 359	3 718

* Styrelsens förslag. ** Exkl. jämförelsestörande poster.

Q1

STOR MARKAFFÄR. Holmen ingår ett avtal med Naturvårdsverket om att sälja nära 10 000 hektar skog med höga naturvärden för reservatsbildning. I utbyte erbjuds Holmen att köpa cirka 18 000 hektar skogsmark till motsvarande värde.

NY LEDNING I TVÅ AFFÄRSOMRÅDEN. I februari tillträder Johan Padel tjänsten som ny VD för Holmen Timber och i mars utses Nils Ringborg till VD för Holmen Paper.

COOP VÄLJER INVERCOTE. Coop utvecklar en ny matkartong för frysta bär och väljer Invercote Bio från Iggesund Paperboard, en färskfiberkartong belagd med bioplast som gör förpackningen komposterbar.

Q2

NY VD FÖR HOLMEN. I april tillträder Henrik Sjölund som VD och koncernchef för Holmen. Henrik Sjölund kommer närmast från rollen som VD för Holmen Paper.

NYA PAPPERSKVALITETER. Lanseringen av Holmen XLNT Elite och Holmen XLNT Light skapar nya möjligheter till kostnadsbesparingar för producenter av magasin, bilagor och direktreklam.

KAPITALMARKNADSDAG. Den 3 juni genomförs en kapitalmarknadsdag i Iggesund för analytiker, långivande banker och institutionella investerare.

ENERGIEFFEKTIVISERING I HALLSTA. I maj genomförs det sista steget i energieffektivisering vid Hallsta pappersbruk. Utökad värmeåtervinning gör att den sista fastbränslepannan kan tas ur bruk.

Q3

INVESTERINGAR I SÄGVERKEN. Beslut om investeringar på sammanlagt 55 Mkr som ökar produktionskapaciteten med 15 procent vid Iggesunds sågverk och möjliggör att Bravikens sågverk kan börja såga två träslag.

IGGESUND SLÅR REKORD. Iggesunds bruk producerar mer massa än någonsin tidigare och slår rekord för kartongproduktion under oktober månad.

SAS VÄLJER INCADA. Flygbolaget SAS introducerar en ny matbox tillverkad av färskfiberkartongen Incada som tillverkas vid kartongbruket i Workington, England.

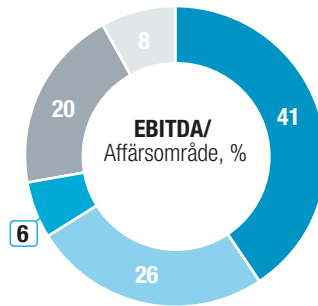
Q4

VÄRLDSLEDANDE MOT KLIMATFÖRÄNDRINGAR. Holmen tilldelas högsta betyg i Climate Performance Leadership Index 2014. Holmen är ett av totalt sex svenska bolag på A-listan och tillsammans med finska UPM de skogsbolag som tilldelas högsta betyg.

INVIGNING AV VINDKRAFT. I november invigs vindkraftsparken i Varsvik som Holmen är delägare i. Anläggningen består av 17 vindkraftverk och är den första på koncernens egen mark och även den första större vindkraftsparken i Stockholms län.

INVESTERINGAR I KARTONGBRUKEN. Beslut om investeringar på sammanlagt 530 Mkr som kommer att öka kapaciteten för kartongproduktionen i Workington med 20 000 ton och massakapaciteten vid Iggesunds bruk med 50 000 ton.

PRODUKTIONSREKORD. Kartongbruket i Workington och sågverken i Iggesund och Braviken slår produktionsrekord för helåret.

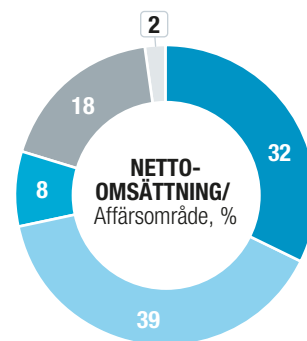
Totalt: 2 717

Iggesund Paperboard	1 161 Mkr
Holmen Paper	725 Mkr
Holmen Timber	160 Mkr
Holmen Skog	563 Mkr
Holmen Energi	233 Mkr

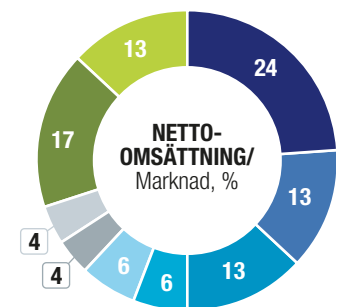
Totalt: 32 354

Iggesund Paperboard	6 790 Mkr
Holmen Paper	4 666 Mkr
Holmen Timber	901 Mkr
Holmen Skog	17 340 Mkr
Holmen Energi	3 401 Mkr

Totalt: 15 994

Iggesund Paperboard	5 113 Mkr
Holmen Paper	6 247 Mkr
Holmen Timber	1 352 Mkr
Holmen Skog	2 957 Mkr
Holmen Energi	320 Mkr

Totalt: 15 994

Sverige*	24 %
Storbritannien	13 %
Tyskland	13 %
Spanien	6 %
Italien	6 %
Nederländerna	4 %
Frankrike	4 %
Övriga Europa	17 %
Övriga världen	13 %

* Varav skog och energi 20 %.

Strategi

➤ **Holmens strategi är att äga skog och krafttillgångar samt driva och utveckla industriell verksamhet inom kartong, tryckpapper och trävaror.**

➤ **De stora skogstillgångarna ska genom aktiv skötsel ge stabil intjäning och ökande värde över tid samtidigt som positionen på virkesmarknaden ska bidra till industriverksamhetens konkurrenskraft.**

➤ **Storskalig industriverksamhet i effektiva anläggningar ska ge god lönsamhet genom förädling av skogsråvara till högpresterande konsumentkartong, kostnadseffektivt tryckpapper och högkvalitativa trävaror.**

➤ **Krafttillgångarna ska ge stabil intjäning och möjligheten till lönsam utveckling av vindkraft på egen mark utvärderas kontinuerligt.**

STRATEGISK INRIKTNING: PRODUKTER OCH RÅVAROR

KARTONG Organisk tillväxt

Iggesund Paperboards position som marknadsledare i Europa inom högpresterande kartong för konsumentförpackningar och grafiska produkter ska befästas genom produktutveckling samtidigt som möjligheterna att växa globalt tillvaratas. Välinvesterade produktionsanläggningar med självförsörjning av energi ger konkurrenskraftiga tillverkningskostnader och möjlighet att växa genom kompletterande investeringar.

TRYCKPAPPER Specialisering med fokus på kassaflöde

Holmen Paper ska öka andelen specialpapper där den färska fiberns egenskaper tillvaratas för att göra ett lättare papper som ger kunden kostnadsbesparingar i såväl produktion som distribution. Den strukturella nedgången i marknaden kräver ständigt fokus på kostnader samtidigt som marknadspositionen kontinuerligt behöver anpassas. Svag lönsamhet innebär att kassaflödet prioriteras.

SÅGADE TRÄVAROR Storskalig integrerad produktion

Holmen Timber producerar högkvalitativa trävaror för snickeri- och byggindustri i Europa, Nordafrika och Mellanöstern. Trävarumarknaden präglas av låga marginaler där råvarukostnaden utgör en stor andel av produktionskostnaden. Holmens strategi bygger på en stark organisation för virkesanskaffning, kostnadseffektivitet genom storskalig produktion och samlokalisering med koncernens pappers- och kartongbruk.

SKOG Aktiv skogskötsel

Intjäningen och det framtida värdet på Holmens skogsinnehav ska ökas genom aktivt och hållbart skogsbruk, tydligt kostnadsfokus samt vidareutveckling av metoder, teknik och kompetens. Stordriftsfördelar ska tillsammans med positionen på virkesmarknaden nyttjas för att bidra till industriverksamhetens konkurrenskraft.

ENERGI Utveckla vindkraft

Holmens vattenkraft förvaltas med fokus på långsiktig lönsamhet. Vindkraft ska fortsätta utvecklas tillsammans med partners när det bedöms ge god lönsamhet. Holmen har hittills uppfört en vindkraftspark på egen mark. Ytterligare projekt befinner sig i olika stadier av utveckling men förutsättningarna för uppförande av vindkraft i Sverige är för närvarande utmanande.

Christian Carlsson, produktionsledare i Holmen Skog, uppskattar grundytan i ett skogsbestånd med ett så kallat relaskop.

FINANSIELLA MÅL

UTFALL 2014

KOMMENTAR

LÖNSAMHET

Holmens målsättning är att avkastningen uthålligt ska överstiga marknadsmässig kapitalkostnad. I koncernen används nyckeltalet Value Added för att beräkna lönsamheten utifrån rörelseresultatet med avdrag för kapitalkostnad och skatt. Det ger ett enkelt och tillräckligt rättvisande mått som kontinuerligt följs upp för koncernen, affärsområden och produktionsenheter.

Avkastningen på sysselsatt kapital var 6,4 procent.

Avkastningen ökade med 2 procentenheter tack vare förbättringar inom industriverksamheten. Lönsamheten är dock fortsatt låg inom tryckpapper och trävaror till följd av svag marknad respektive höga råvarukostnader.

KAPITALSTRUKTUR

Holmen ska ha en stark finansiell ställning som ger finansiell stabilitet och möjlighet att fatta korrekta och långsiktiga affärsbeslut som inte enbart är beroende av konjunktur och externa finansieringsmöjligheter. Målet är att skuldsättningsgraden inte ska överstiga 0,5.

Skuldsättningsgraden uppgick till 0,28.

Skuldsättningsgraden har på senare år legat på nivåer omkring 0,3.

AKTIEUTDELNING

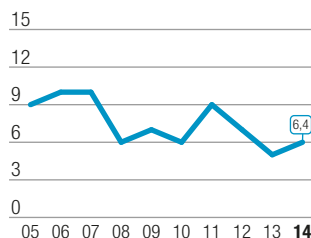
Beslut om aktieutdelning ska grundas på en sammanvägning av koncernens lönsamhetssituation, framtida investeringsplaner och finansiella ställning.

Styrelsen har till årsstämman 2015 föreslagit en utdelning om 10 kronor per aktie.

Den föreslagna utdelningen motsvarar 4,0 procent av eget kapital. Under de senaste fem åren har utdelningen i genomsnitt uppgått till 4,0 procent av eget kapital.

LÖNSAMHET

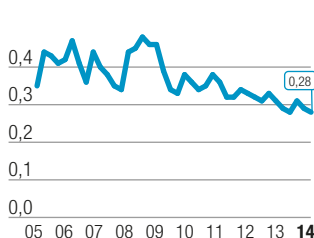
Avkastning på sysselsatt kapital, %

Exkl. jämförelsestörande poster

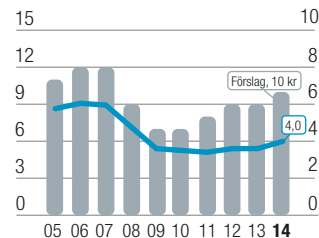
KAPITALSTRUKTUR

Skuldsättningsgrad, ggr

UTDELNING PER AKTIE

Kr %

■ Utdelning

■ Utdelning i procent av eget kapital

HÅLLBARHETSMÅL

UTFALL 2014

KOMMENTAR

TILLVÄXT I HOLMENS SKOGAR

Målet är att nå 25 procents ökad tillväxt i Holmens skogar till 2050 jämfört med 2007. Från ett såväl produktions- som klimatperspektiv är målet viktigt.

Mätning görs vid nästa avverkningsberäkning 2021.

Åtgärder som ska ge den ökade tillväxten har identifierats och igångsatts.

ANVÄNDNINGEN AV FOSSILA BRÄNSLEN

Koncernen arbetar med ett mål för att minska användningen av fossila bränslen vid bruken. Målet för 2020 är en minskning med 75 procent jämfört med 2005.

Minskningen av fossila bränslen uppgår till 74 procent.

Genomförda investeringar i biobaserade energilösningar vid flera bruk har gjort att användningen av fossila bränslen minskat i väsentlig omfattning.

PRODUKTION AV FÖRNYELSEBAR EL

Andelen egentillverkad förnybar elenergi ska öka i förhållande till Holmens totala användning av el. Andelen ska uppgå till 50 procent 2020 jämfört med 31 procent 2005.

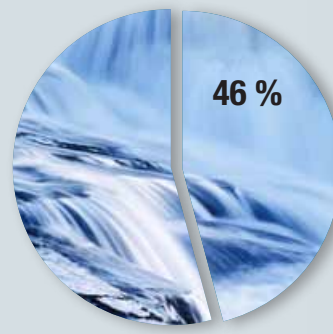
Andelen egentillverkad förnybar elenergi uppgår till 42 procent.

De ekonomiska förutsättningarna för byggande av vindkraft finns idag inte. Som en följd av detta reviderades målet under 2014 från 67 procent till 50 procent.

SJÄLVFÖRSÖRJNING VIRKE

SJÄLVFÖRSÖRJNING EL

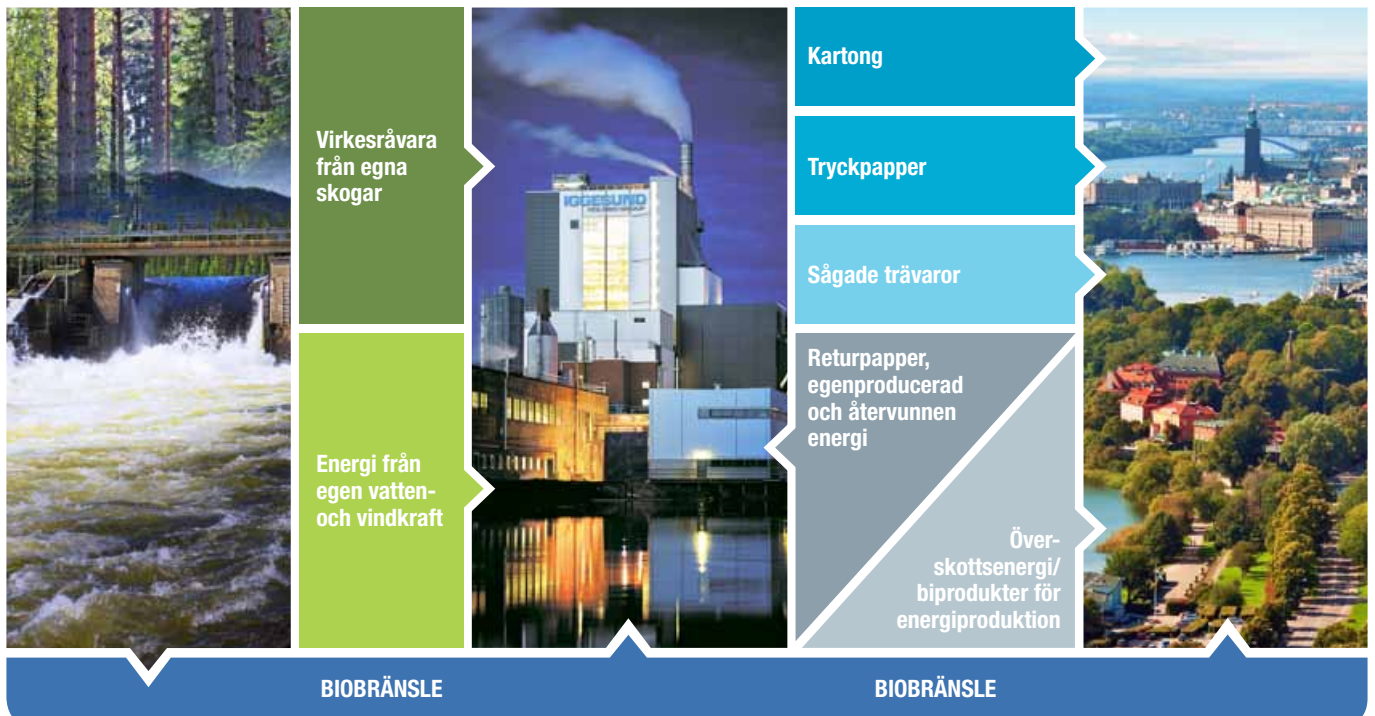

Självförsörjning av virke från egen skog uppgick 2014 till 62 procent. Holmens självförsörjning av el från hel- och delägd vatten- och vindkraft samt elproduktion vid bruken uppgick till 46 procent.

LÖNSAMHET FRÅN NATURLIGA RÅVAROR

Holmens aktiva hållbarhetsarbete är en central del i verksamheten och en drivkraft för långsiktigt affärsvärde. Med virke från egna skogar och egentillverkad förnyelsebar energi förses Holmens produktionsanläggningar med naturliga råvaror, där överskottsenergi och biprodukter från produktionen tas tillvara för energiproduktion. På så sätt bidrar Holmen i omställningen till en biobaserad samhällsekonomi.

*Steven Jardine,
Workington*

Kartong

Iggesund Paperboard är marknadsledande i de högsta kvalitetssegmenten för konsumentförpackningar och kartong för kvalificerade grafiska ändamål.

HUR STOD SIG ERA PRODUKTER PÅ MARKNADEN 2014?

Leveranserna ökade och marknaden gav oss mycket bra återkoppling via Opticoms varumärkesundersökning 2014. Den visar återigen att våra högpresterande kartongprodukter lever upp till kundernas höga förväntningar.

HUR KAN NI LEVERERA ÄNNU MER KUNDNYTTA?

Det ska bli enklare att göra affärer med Iggesund Paperboard. 2014 lanserades vårt serviceerbjudande "Care by Iggesund". Säljkontoren i Asien och USA förstärks och en ny funktion, Global Business Development, ska utveckla vårt kunderbjudande och säljarbete på samtliga marknader.

VILKEN PRODUKTNYHET VAR VIKTIGAST 2014?

Framtagningen av uppgraderade Invercote G. Vår högt värderade premiumprodukt har därmed blivit ännu bättre och stärker vår position på marknaden.

HUR GICK DET FÖR BRUKEN UNDER 2014?

Båda bruken producerade mycket bra och Workington noterade rekord i kartongproduktionen. I Iggesunds bruk producerades det dessutom mer massa än någonsin. Tillsammans med marknadsinsatserna har detta lett till att vi vänt en negativ trend och förbättrat vår lönsamhet. Vi har avslutat året starkt och har en stabil bas att bygga vidare på.

VILKA ÄR ERA FOKUSOMRÅDEN DET NÄRMASTE ÅRET?

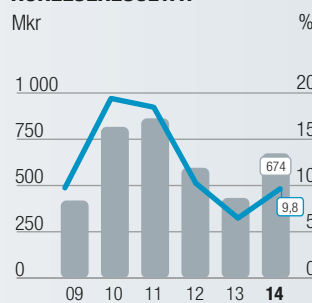
I och med vår starka marknadsposition, våra kompetenta medarbetare och den utvecklingspotential vi identifierat i bruken ser vi goda möjligheter att växa organiskt. Besluten om att investera i ökad kartongproduktion i Workington och ökad massacapacitet i Iggesund är betydelsefulla. Tillsammans med de satsningar vi gör på service och organisationsutveckling innebär detta att vi blir ett ännu starkare Iggesund Paperboard i framtiden.

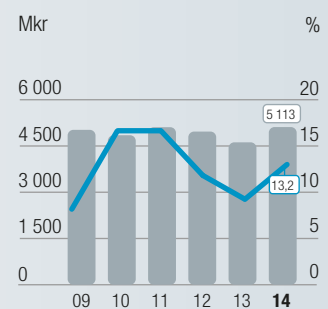
*Annica Bresky,
VD Iggesund Paperboard*

FAKTA

	2014	2013
Nettoomsättning, Mkr	5 113	4 618
Rörelseresultat, Mkr	674	433
Investeringar, Mkr	288	660
Operativt kapital, Mkr	6 790	6 863
Medelantal årsanställda	1 389	1 473
Andel försäljning i Europa, %	80	79
Leveranser, 1 000 ton	493	469

RÖRELSERESULTAT

■ Rörelseresultat
■ Avkastning på operativt kapital

NETTOOMSÄTTNING OCH RÖRELSEMARGINAL

■ Nettoomsättning
■ Rörelsemarginal

VERKSAMHETEN 2014

Iggesund Paperboards leveranser uppgick under året till 493 000 ton, vilket var 24 000 ton mer än 2013.

Årets rörelseresultatet blev 674 (433) Mkr. Resultatförbättringen beror framförallt på sänkta produktionskostnader men även högre leveranser och en svagare svensk krona bidrog positivt.

Marknad

MARKNADSUTVECKLING. I Europa har efterfrågan för produkterna som Iggesund Paperboard tillverkar, solid bleached board (SBB) och folding box board (FBB), varit stabil omkring 2,7 miljoner ton. De största europeiska marknaderna är Tyskland med 22 procent och Storbritannien med 12 procent av konsumtionen.

Asien, och då framförallt Kina, står för den största globala ökningen inom området förpackningar. Detta beror på en ökande medelklass och urbaniseringen. Priserna har genom stora tillskott av producerade volymer varit under tryck framförallt inom de lägre kvalitetssortimenten.

I Nordamerika har ekonomin återhämtat sig och efterfrågan på förpackningar har generellt sett ökat vilket inneburit smärre prisjusteringar uppåt i de lägre kvalitetssegmenten.

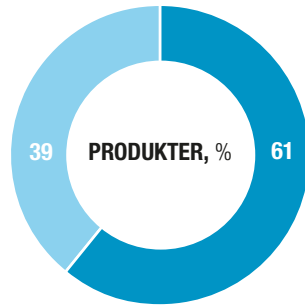
Produkter

MARKNADSPPOSITION. Inom segmentet högpresterande kartong för konsumentförpackningar och grafiska applikationer tillhör Iggesund Paperboard marknadsledarna i världen. De huvudsakliga kunderna är konverterare som tillverkar förpackningar samt grossister och tryckerier som köper kartong för grafiska tillämpningar. Ett av Iggesund Paperboards främsta konkurrensmedel är den jämna kvaliteten, där kunden vid varje beställning kan räkna med att få ett material som uppträder likadant i produktionsprocessen gång på gång.

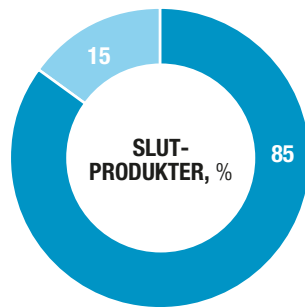
VARUMÄRKEN. Iggesund Paperboard tillverkar och marknadsför kartongprodukter under två varumärken: Invercote (SBB) som produceras vid Iggesunds bruk och Incada (FBB) som framställs vid bruket i Workington. Båda varumärkena placerade sig i toppen i sina respektive primära målgrupper i Optimcoms varumärkesstudie 2014, "Most valuable virgin fibre cartonboard brands in Western Europe". Vidare ingick Invercote i de vinnande förpackningslösningarna vid två internationella designtävlingar under året.

ANVÄNDINGSOMRÅDEN. Invercote och Incada används främst till konsumentförpackningar för konfektyr, parfym, vin, sprit, läkemedel, livsmedel, kosmetika och tobak. Med ett av marknadens mest kompletta produktsortiment, tillsammans med möjligheterna för vidareförädling vid lamineringsanläggningen i Strömsbruk, kan Iggesund Paperboard erbjuda kundpassade produkter som uppfyller de allra högsta kraven – hela vägen från kundens industriella processer till konsumentupplevelse och återvinning.

Både Invercote och Incada har hög status bland designers och producenter inom den grafiska branschen, och produkterna används till exempel för reklamtryck, kort och omslag. Sortimentet för grafiska ändamål utvecklas och marknadsanpassas kontinuerligt för att möta den snabbt accelererande efterfrågan som drivs av framstegen inom digitaltryck, en teknik som möjliggör individanpassade slutprodukter. Utvecklingen tog extra fart under 2014 och digitaltrycket har gjort sitt intåg även inom förpackningsproduktion. Iggesund Paperboard kommer att driva utvecklingen av kartongprodukter anpassade för olika typer av digitaltryck.

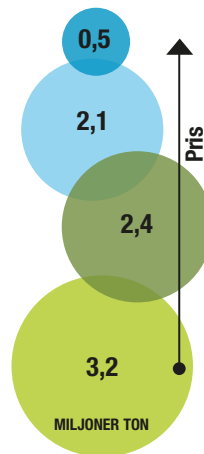

SBB	61 %
FBB	39 %

Konsumentförpackningar	85 %
Grafiska ändamål	15 %

EUROPEISKA KARTONGMARKNADEN 2014

SBB Prestigeprodukter, grafiska produkter, parfym, konfektyr och cigaretter.	0,5
FBB Konfektyr, läkemedel, cigaretter, frysta varor, hudvård och sanitetsartiklar.	2,1
SUB/LPB (oblett solid-kartong och vätskekartong) Dryckesvaror, mejeriprodukter och torrvaror.	2,4
WLC (returfiberkartong) Torrvaror och hushållsprodukter.	3,2

Utveckling

FÖRNYBART. Marknadstrenderna i förpackningsbranschen handlar främst om innovativa förpackningslösningar, förpackningens betydelse som varumärkesförstärkare och sist men inte minst hållbarhet. Engagemanget i hållbarhet är en global trend som tar sig olika uttryck på olika marknader, men generellt sett är ett konkret hållbarhetsarbete en nödvändig dörröppnare till nya kunder.

Igesund Paperboards bruk är spårbarhetscertifierade för både PEFC™ och FSC®. Allt virke som köps in för kartongproduktionen kommer från välskötta och hållbart brukade skogar. Slutprodukten är förnybar, högpresterande konsumentkartong baserad på fåreskfiber. Förutom att fåresa fibrer bidrar till speciella produkttegenskaper, utgör de också ett nödvändigt tillskott till returfiberkretsloppet. När fibern till sist inte går att återvinna för fortsatt kartongproduktion gör den nytta som biobränsle och ger energi.

KUNDFOKUS. Ett nytt servicekoncept utvecklades och lanserades 2014 under namnet "Care by Iggesund". Konceptet innebär bland annat förstärkningar av leveransservicen liksom den service som omger produkterna Invercote och Incada; från teknikstöd på lokala marknader till den process- och kartongkunskap företaget erbjuder. Utökningar av den globala säljaktiviteten initierades också under året, bland annat via förstärkningar vid säljkontoren i Asien och USA samt genom inrättandet av en ny funktion – Global Business Development. Funktionen har till uppgift att vara ett internt stöd och utveckla säljarbetet på samtliga marknader.

PRODUKTUTVECKLING. Iggesund Paperboard lade i december grunden för ett framgångsrikt 2015 i och med framtagningen av en uppgraderad version av bästsäljaren Invercote G. Därmed tar företaget ännu ett steg i linje med strategin att vara marknadsledande inom premiumsegmenten. Den omfattande uppgradering av Incada som lanserades hösten 2013 har mottagits mycket väl på marknaden och såväl Incada som Invercote rankas i topp av europeiska konverterare.

PRODUKTIVITET. Bruket i Workington noterade flera månadsrekord i kartongproduktionen och har etablerat en stabil hög nivå som också innebar rekord i årsproduktionen. Iggesunds bruk producerade mer massa än någonsin tidigare och slog under årets sista del månadsrekord för kartongproduktionen.

Utifrån Iggesund Paperboards starka marknadsposition samt den globala tillväxten inom förpackningssegmenten togs i december 2014 beslut om att under 2015–2016 investera sammanlagt 530 Mkr i ökad kartongkapacitet i Workington och ökad massakapacitet vid Iggesunds bruk.

ENERGIFÖRSÖRJNING. Kartongbruken i Workington är sedan de omfattande energiinvesteringarna i en biobränslepanna 2013 självförsörjande på elektricitet och värmeenergi. Dessutom distribueras betydande mängder fossilfri elektricitet till närsamhället. Incadas kolspår (carbon footprint) har reducerats kraftigt och tillhör de lägsta inom segmentet falskartong.

I Storbritannien måste eldistributörer uppfylla en kvot av förnybar el medan producenter av förnybar elenergi erhåller gröna certifikat. Biobrännslpannan i Workington har under 2014 erhållit 652 000 certifikat som säljs till eldistributörer.

Pannan i Workington eldas främst med flis och rundved, men också med bark. Parallellt med uppförandet initierades konceptet ”Grow your income” som stimulerar lokala lantbrukare att odla energiskog som kompletterande bränslekälla för bruket.

Även vid Iggesunds bruk har investeringarna i energisatsningar gett positiva effekter på ekonomi och miljö. Under 2014 kunde Iggesunds bruk periodvis drivas helt utan användning av fossila bränslen. Vidare har både stoftutsläpp och svaletutsläpp i denna del av processen minskat med cirka 60 procent. Till målen hör att bli självförsörjande på värme och elektricitet.

Företagets målmedvetna investeringar i energilösningar vid bruket belönades i början av oktober av branschorganisationen PPI som tilldelade Iggesund Paperboard priset för ”Bio Strategy of the Year”. Investeringarna var också en stor bidragande faktor för Holmens placering på A-listan i CDP:s Climate Performance Leadership Index 2014.

ORGANISATION. Ett omfattande förändringsarbete har under året genomförts inom hela affärsområdet. På båda bruket har organisationsstrukturen ändrats för att uppnå en mer flexibel och snabbriktig organisation med korta beslutsvägar. I Iggesunds bruk sker dessutom en gradvis reduktion av personalstyrkan fram till 2017. Marknadsarbetet har anpas-

sats till en mer dynamisk organisation som i större utsträckning styrs utifrån kunderna än geografiskt. På det sättet ska kraven på kvalitet, service och flexibilitet uppfyllas bättre.

IGGESUNDS BRUK

Råvara: Barr- och lövmassaved.

Process: Sulfatmassa.

Produkter: SBB-kartong, plastbelagd kartong och sulfatmassa.

WORKINGTONS BRUK

Råvara: Granmassaved och inköpt sulfatmassa.

Process: RMP-massa.

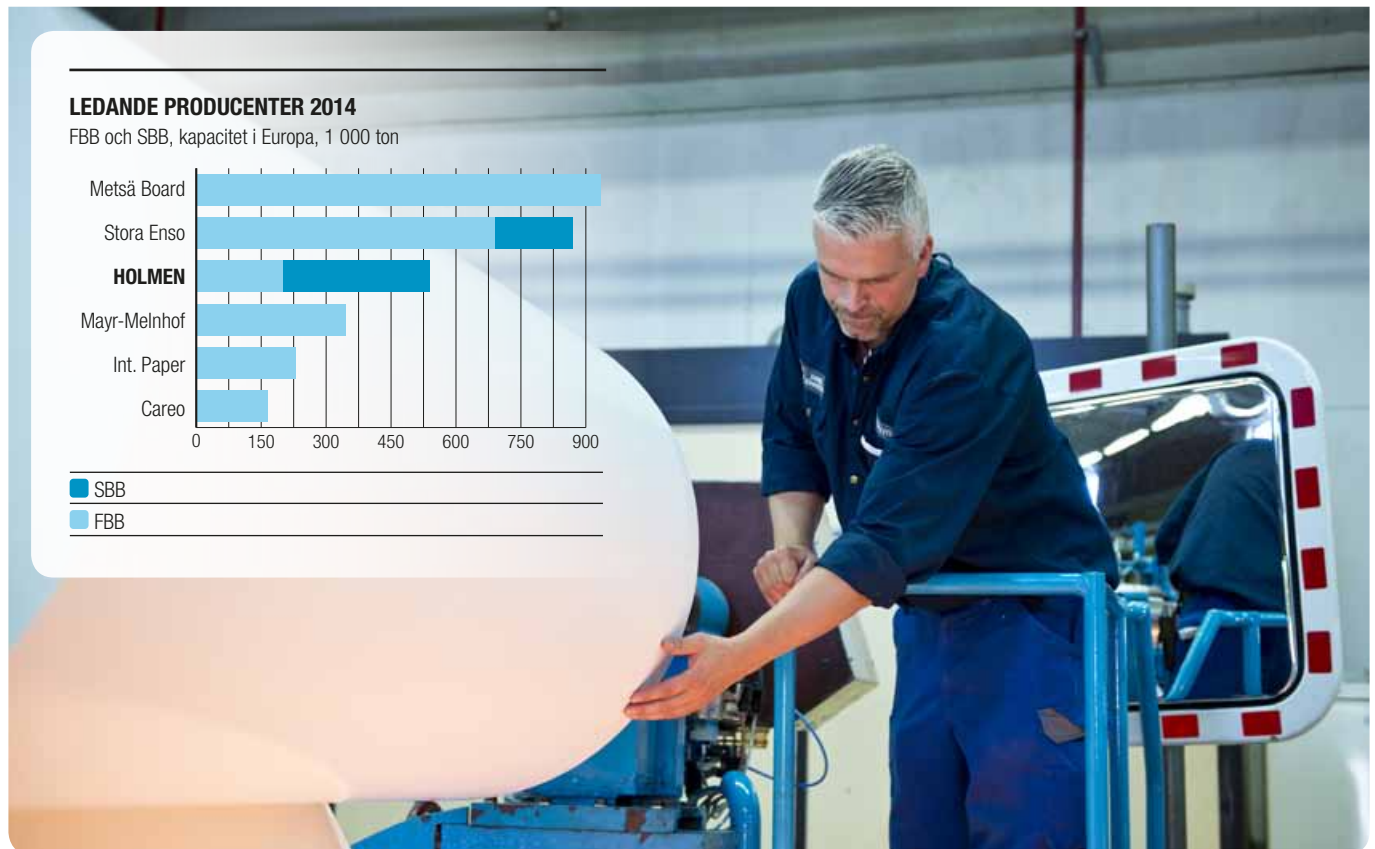
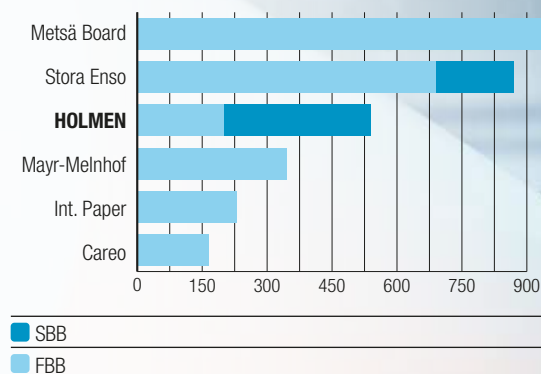
Produkter: FBB-kartong.

Bruket i Workington

LEDANDE PRODUCENTER 2014

FBB och SBB, kapacitet i Europa, 1 000 ton

Tryckpapper

Holmen Paper är en specialpappersproducent som tillvaratar den färska fiberns egenskaper för kostnadseffektiva alternativ till traditionella pappersval.

*Stefan Åhlund,
Bravikens pappersbruk*

HOLMEN PAPER REDOVISAR EN REJÄL RESULTAT-FÖRBÄTTRING. VAD ÄR FÖRKLARINGEN?

Vi har varit proaktiva med att anpassa och effektivisera verksamheten, och fortsätter på den inslagna vägen. De enskilt största posterna kommer från en förändrad produktmix, gynnsam valuta och tillfälliga prishöjningar.

NI LANSERAR EN NY PRODUKT. HUR VÅGAR NI SATSA I EN KRYMPANDE MARKNAD?

Satsningen är en tydlig del i fullföljandet av vår strategi att bli en specialpappersproducent. Med vår produktutveckling baserad på färska fibrer och en modern maskinpark har vi ett vinnande koncept som vi bedömer långsiktigt blir svårt att matcha för våra konkurrenter.

HUR KAN NI UTVECKLAS INOM TRYCKPAPPER?

Tryckpappersmarknaden är en mogen bransch men det finns utrymme att utveckla den med innovativa produkter och jag vill hävda att vi leder den utvecklingen. Hög innovationstakt och stark konkurrenskraft är avgörande.

HUR VIKTIGT ÄR HÅLLBARHET?

Det har en stor betydelse. Hela energiomställningen av bruket i Hallstavik skapar klimatsmart uthållighet. Bravikens biokombinat med närheten till vårt sågverk och Madrids vattenåtervinning är andra exempel. Certifieringar som EU Ecolabel blir naturliga resultat av våra satsningar.

"PEOPLE COMMITTED TO PAPER" – SÅ LYDER ERT VARUMÄRKESLÖFTE. VAD BETYDER DET FÖR DIG?

Vi leder branschens utveckling mot innovativa och effektiva lösningar som ger tydlig kundnytta. Det kommer ur en passion för produkten som sådan och de möjligheter vi ser med träfibern. Vi delar passionen för papper med våra kunder och tror gemensamt på produktens möjligheter framöver.

Nils Ringborg,
VD Holmen Paper

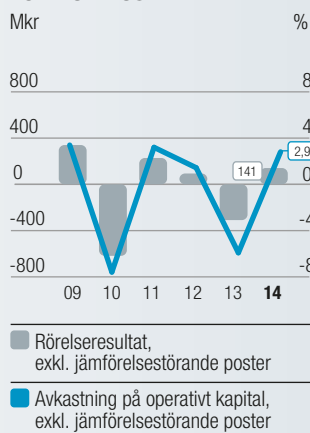

FAKTA

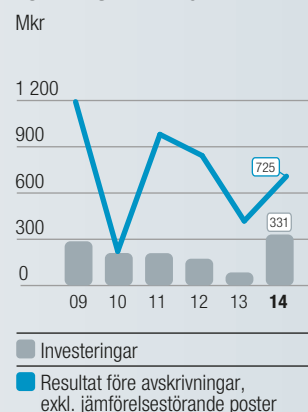
	2014	2013
Nettoomsättning, Mkr	6 247	7 148
Resultat före avskrivningar, Mkr	725	429
Rörelseresultat exkl. jämförelsestörande poster*, Mkr	141	-309
Rörelseresultat*, Mkr	141	-449
Investeringar, Mkr	331	85
Operativt kapital, Mkr	4 666	4 810
Medelantal årsanställda	1 220	1 501
Andel försäljning i Europa, %	84	89
Leveranser, 1 000 ton	1 305	1 574

* Jämförelsestörande post avser nedskrivning och omstrukturingskostnader om -140 Mkr som gjordes under 2013.

RÖRELSERESULTAT

INVESTERINGAR OCH RESULTAT FÖRE AVSKRIVNINGAR

VERKSAMHETEN 2014

Holmen Papers leveranser uppgick till 1 305 000 ton under året, vilket var cirka 15 procent lägre än föregående år till följd av nedläggning av två pappersmaskiner hösten 2013. De strategiska produktsegmenten MF Magasin och bokpapper utgjorde drygt hälften av leveranserna.

Årets rörelseresultatet blev 141 (-309) Mkr, exklusive jämförelsestörande poster. Resultatförbättringen beror på något högre försäljningspriser, en svagare svensk krona och sänkta kostnader. Avskrivningarna har minskat efter genomförda nedläggningar.

Marknad

EUROPAMARKNADEN för trähålligt tryckpapper uppgick till 17,8 miljoner ton 2014, vilket var en minskning med cirka 5 procent jämfört med föregående år. Marknaden präglades av obalans mellan utbud och efterfrågan samt minskande prisskillnader mellan tidningspapper och magasininkvaliteterna.

MAGASINPAPPER. Efterfrågan på magasinpapper minskade under året med 4 procent till 10,2 miljoner ton. Förändringen var lika stor inom alla kvalitetssegment. Överkapacitet medförde historiskt låga priser och svag lönsamhet i en bransch där ytterligare strukturförändringar är nödvändiga.

BOKPAPPER. Marknaden för bokpapper gick ned 8 procent som en följd av minskade upplagor och frånvaron av utpräglande storsäljare. Efterfrågan på trähålliga bokpapper, där Holmen Paper verkar, uppgick till cirka 400 000 ton.

TIDNINGSPAPPER. Efterfrågan minskade med 6 procent till 7,3 miljoner ton. Bra kapacitetsutnyttjande vid årets början gav prishöjningar som dock blev tillfälliga på grund av fortsatt minskad efterfrågan.

Produkter

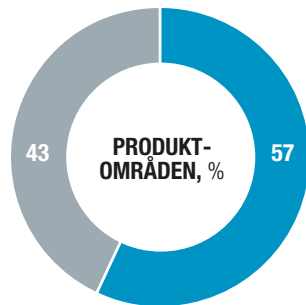
PRODUKTMIX. Holmen Paper utvecklar och säljer färskfiberbaserade magasin- och bokpapper som ger detaljister, tryckerier och förlag världen över kostnadseffektiva alternativ till traditionella pappersval. Tidningspapper, främst för lokal avsättning, utgör dock fortsatt en viktig del av produktmixen.

PRODUKTIONEN äger rum vid två pappersbruk i Sverige samt ett i Spanien. Det spanska bruket tillverkar nästan uteslutande tidningspapper och produktionen är helt baserad på returpapper. I Holmens svenska bruk används färska fibrer som bas för tillväxt inom obestrukna magasinpapper (LWU) och bokpapper där pappersprodukter med unika egenskaper ger ekonomiska besparingar för kunderna. Andelen tidningspapper utanför närmarknaderna minskar till följd av denna strategi.

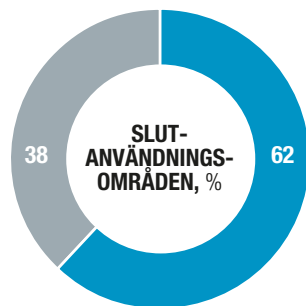
OMSTÄLLNING. Att papper förmedlar rätt känsla och image är viktigt för kunderna. Samtidigt utgör pappersvalet en betydande besparingspotential för leverantörer av trycksaker. Kombinationen av god kvalitet och besparingspotential skapar tydlig kundnytta och utgör ryggraden i Holmen Papers omställning till större andel specialpapper.

De branschunika produktlösningarna inom magasin- och bokpapper uppgick vid slutet av året till drygt 70 procent av Holmens svenska produktion. Andelen förväntas öka de närmaste åren och huvudanledningen är den nya SC-produkten Holmen UNIQ från Bravikens pappersbruk som lanseras under våren 2015.

MAGASINPAPPER. Holmen Paper är branschledande i utvecklingen av nya produkter men möter ökad konkurrens. Produktvarumärkena Holmen VIEW, Holmen XLNT och Holmen TRND erbjuder alla en kombination av kvalitet och pris som utmanar traditionella pappersval inom områden där dyrare papperskvaliteter dominerat. Nyttänkande i pro-

LWU/Bok	57 %
Tidningspapper	43 %

Magasin, kataloger, direktreklam och böcker	62 %
Dagstidningar	38 %

duktutvecklingen och den färska fiberns egenskaper möjliggör papper som förenar hög volym (bulk) och utmärkt känsla. Detta ger kunden möjlighet att välja lägre ytvikter vilket sänker kostnaderna för produktion och distribution. Användningsområdena är främst magasin, produktkataloger, bilagor och direktreklam.

BOKPAPPER. Med Holmen BOOK är Holmen Paper marknadsledande i Europa inom papper för pocketböcker och enklare inbundna böcker med en marknadsandel på cirka 40 procent. Den jämna och ljusa ytan tillsammans med hög stabilitet ger en utmärkt läsoplevelse. Holmens produktionseffektivitet är hög och den sammanlagda bokkapaciteten har vuxit ytterligare sedan även Bravikens pappersbruk börjat producera bokpapper. Med ökad ljushet utmanar Holmen Paper traditionella pappersval även för inbundna böcker.

TIDNINGSPAPPER. På hemmamarknaderna Skandinavien och Iberiska halvön är Holmen Paper en betydande leverantör av tidningspapper för dagspress. Holmen NEWS uppfyller högt ställda krav på kvalitet, produktionsekonomi och tryckresultat. Papperet tillverkas i flera nyanser och används även till bilagor och direktreklam.

Utveckling

PRODUKTLANSERINGAR. Under 2014 intensifierade Holmen Paper utvecklingen av ett nytt papper för SC-segmentet som kompletterar Holmen XLNT och Holmen VIEW på ett naturligt sätt. Holmen UNIQ blir en produkt med tydliga kostnadsfördelar och stor potential för snabb volymtillväxt. Papperet är utvecklat för hög effektivitet i tryckproduktionen och en god läsoplevelse för konsumenten. Tillverkningen sker på Bravikens pappersbruk och lanseringen sker under våren 2015.

Inom Holmen XLNT-familjen introducerades två nya kvaliteter under 2014, Holmen XLNT Elite respektive Holmen XLNT Light.

SPECIALPAPPER. I och med lanseringen av Holmen UNIQ tar Holmen ytterligare ett viktigt steg i den strategiska omställningen till en högre andel bok- och magasinpapper vid de svenska bruken. Dessa produkter har framgångsrikt tagit nya positioner på marknaden och Holmen Paper fortsätter att utveckla tryckpappersprodukter för områden där avvägningen mellan kvalitet och pris är av särskild betydelse. Omställningen till specialpapper har också inneburit minskad exponering mot svängningarna på returpappersmarknaden. Säljprocesserna utvecklas successivt för att stödja de nya papperskvaliteterna. I takt med minskad efterfrågan på huvudmarknaden Europa blir försäljningen av magasin- och bokpapper även utanför Europa allt viktigare.

PRODUKTIVITET OCH EFFEKTIVITET. Omstruktureringsprogrammet vid pappersbruket i Hallsta fortskred programenligt under 2014. Genom omställningarna blir Hallsta pappersbruk en konkurrenskraftig fabrik som tillhör de mest resurseffektiva i Europa inom sitt produktsegment. I kombination med en investering kring värmeåtervinning har bruket effektiviserats, moderniserats och fått en bransch-

unik hantering av sin energibalans. Bruket genomför också omfattande utbildnings- och utvecklingsinsatser för personalen i syfte att implementera nya effektivare arbetssätt.

Vid Bravikens pappersbruk genomfördes under året åtgärder för att öka produktiviteten och stödja specialpappersstrategin. Investeringen i upprustning av vedlinjen har gett ökad tillgänglighet och möjlighet till högre produktion baserad på enbart färska fibrer.

Efter omstruktureringarna har de svenska enheterna kapacitet att producera drygt 1,1 miljoner ton tryckpapper, varav andelen magasin- och bokpapper utgör drygt 70 procent och baseras på färska fibrer.

Fabriken i Madrid är kostnadseffektiv och dessutom världsledande bland jämförbara bruk när det gäller effektiv vattenanvändning. I Madrid pågår ett kontinuerligt arbete med att effektivisera och säkra returpappersflödena till bruket. Brukets kapacitet uppgår till drygt 0,3 miljoner ton tidningspapper årligen baserat på returpapper och återvunnet vatten.

ORGANISATION. Den samlade personalstyrkan inom Holmen Paper uppgår efter omstruktureringarna till cirka 1 160 personer varav i returpappersverksamheten cirka 120 personer.

KRETSLOPP. Basen för magasin- och bokpapperet från Holmen Paper är den färska fibern från gran som kommer från hållbart brukade skogar i Sverige. Tack vare råvarans egenskaper kan Holmen Paper utveckla papper med hög bulk, ljushet och styvhet

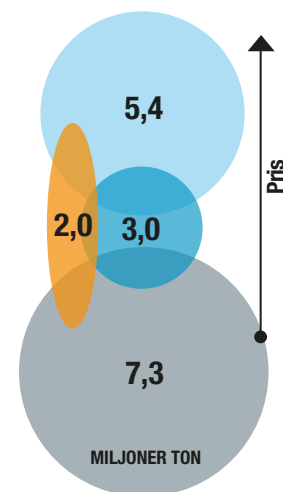
som möjliggör för kunderna att välja lägre och mer kostnadseffektiva ytvikter. Dessutom medför tillverkningen att färsk fiber kontinuerligt tillförs returpappersåtervinningen i Europa, vilket är nödvändigt för att systemet ska fortleva.

Produktionen bygger på att virkesråvarans alla delar tas till vara, dels för massatillverkning, dels som biobränsle. Vid Bravikens pappersbruk samordnas energi- och värmeproduktionen med Bravikens sågverk i ett energieffektivt biokombinat. Sågverkets biprodukt flis utgör dessutom en viktig råvara för pappersbruket. Vid Hallsta pappersbruk innebär satsningen på energieffektivisering, främst genom utökad värmeåtervinning, att barken som tidigare användes som bränsle på bruket blivit en intäktskälla som säljs till externa energiproducenter. Åtgärderna vid de båda svenska bruken innebär att behovet av fossila bränslen minskar samtidigt som Holmen Paper bidrar till biobaserad värmeproduktion hos externa energiproducenter.

Pappersbruket i Madrid använder till 100 procent återvunnet vatten i produktionen. Detta som en följd av många års målinriktat arbete för att åstadkomma en långsiktigt hållbar vattenförsörjning.

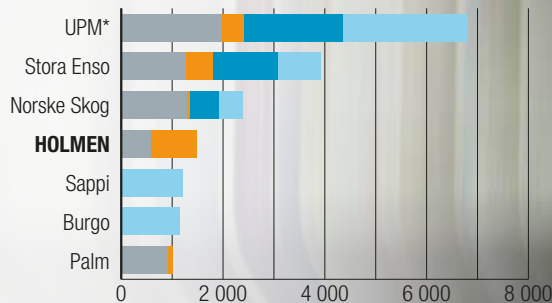
EUROPEISKA TRYCKPAPPERSMARKNADEN 2014

LWC/MWC Magasin, produktkataloger och direktreklam.	5,4
SC-papper Magasin, produktkataloger och direktreklam.	3,0
LWU/Bok Magasin, bilagor, kataloger, direktreklam och böcker.	2,0
Tidningspapper Dagstidningar och direktreklam.	7,3

LEDANDE PRODUCENTER 2014

Tryckpapper, kapacitet i Europa, 1 000 ton

- LWC/MWC
- SC-papper
- LWU/Bok
- Tidningspapper

* Med hänsyn tagen till aviserade stängningar.

BRAVIKENS PAPPERSBRUK

Råvara: Granmassaved, returpapper*.

Process: TMP- och DIP-massa*.

Produkter: Magasinpapper, bokpapper, tidningspapper och katalogpapper.

HALLSTA PAPPERSBRUK

Råvara: Granmassaved.

Process: TMP-massa.

Produkter: Magasinpapper och bokpapper.

HOLMEN PAPER MADRID

Råvara: Returpapper.

Process: DIP-massa.

Produkter: Tidningspapper.

* Under 2015 kommer produktionen vid returpappersfabriken (DIP) på Bravikens pappersbruk att upphöra.

*Patrik Hedman,
Iggesunds sågverk*

Sågade trävaror

Holmen Timber producerar högkvalitativa basprodukter i furu och gran för konstruktions-, snickeri- och emballageändamål.

HUR SER FRAMTIDEN UT FÖR TRÄPRODUKTER?

Trä har stor potential både i framtidens byggande och i andra applikationer. Att det är förnybart, mycket lätt i förhållande till sin styrka och prisvärt gör att trä har förutsättning att ta marknadsandelar från andra material och min uppfattning är att trenden kommer att förstärkas.

VAD DRIVER EFTERFRÅGAN PÅ TRÄ?

Efterfrågan i Nordamerika är direkt kopplad till nybyggnation. I Europa, med en lägre andel trä i nybyggnation, står även reparation samt om- och tillbyggnad för en betydande del av marknaden. Därtill är användningsområden som exempelvis möbler och golv vanligare i Europa.

UNDER ÅRET HAR STRATEGIN FÖR BRAVIKENS SÅGVERK FÖRÄNDRATS. PÅ VILKET SÄTT?

Från att tidigare bara sågat gran har vi beslutat att även börja såga furu i Braviken. Det ger ökad flexibilitet i råvaruförsörjningen och en möjlighet att i högre grad anskaffa råvara i närområdet vilket leder till minskade transportkostnader.

BETYDER DET ATT HOLMEN TIMBER ÄNDRAR SIN STRATEGISKA INRIKTNING?

Nej, den grundläggande strategin kvarstår; att leverera basprodukter av hög kvalitet för snickeri och konstruktion, producerade vid storskaliga anläggningar i biokombinat.

NI HAR ÄVEN TAGIT INVESTERINGSBESLUT FÖR IGGESUNDS SÅGVERK. VAD INNEBÄR DET?

I Iggesund kommer produktionskapaciteten öka med cirka 15 procent genom en investering som gör att flödet genom sågverket förbättras. Därmed ökar produktiviteten och sågverkets konkurrenskraft stärks ytterligare. Trävarorna i furu från Iggesunds sågverk är redan mycket uppskattade och genom denna investering förstärks vår marknadsposition.

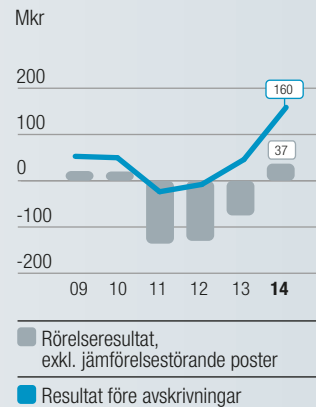

*Johan Padel,
VD Holmen Timber*

FAKTA

	2014	2013
Nettoomsättning, Mkr	1 352	1 175
Resultat före avskrivningar, Mkr	160	45
Rörelseresultat exkl. jämförelsestörande poster*, Mkr	37	-75
Rörelseresultat*, Mkr	-413	-75
Investeringar, Mkr	55	21
Operativt kapital, Mkr	901	1 361
Medelantal årsanställda	199	203
Andel försäljning i Europa, %	72	70
Leveranser, 1 000 m ³	725	686

* Jämförelsestörande post avser nedskrivningar om -450 Mkr som gjordes under 2014.

NETTOOMSÄTTNING**RÖRELSERESULTAT****VERKSAMHETEN 2014**

Holmen Timber har ökat produktiviteten vid båda sågverken och levererade 725 000 kubikmeter under året, vilket var 6 procent mer än under 2013.

Årets rörelseresultat blev 37 (-75) Mkr, exklusive jämförelsestörande poster. Resultatökningen beror på högre försäljningspriser, en svagare svensk krona och ökade leveranser. Förbättringen dämpades av högre råvarupriser i södra Sverige.

Marknad

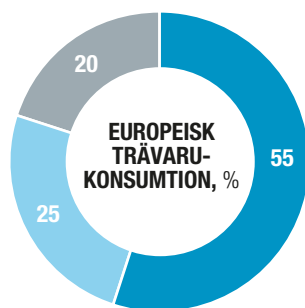
EUROPAMARKNADEN förbättrades under 2014, främst beroende på en positiv utveckling i norra Europa medan marknaden i södra Europa var fortsatt svag.

Sammantaget ökade efterfrågan i Europa med 2 procent till drygt 82 miljoner kubikmeter under 2014. Råvarupriserna var fortsatt höga men stigande färdigvarupriser bidrog till bättre lönsamhet i branschen än föregående år. Produktionstakten ökade mer än konsumtionen och slutet av året präglades av utbudstryck.

NORDAFRIKA OCH MELLANÖSTERN visade sammantaget på en stigande efterfrågan som ökade med 10 procent till cirka 10 miljoner kubikmeter. I Mellanöstern var marknaden avvaktande, påverkad av det politiska läget. Produkterna som efterfrågas är i huvudsak snickerivirke i furu till dörrar, fönster och möbler samt lister, foder och socklar. En viss del utgörs även av emballagevirke och enklare konstruktionsvirke i gran.

USA. Konsumtionen av trävaror för byggnation av privatbostäder fortsatte öka under 2014. Även om byggnationen av småhus successivt ökar ligger den fortfarande långt under tidigare normalnivåer. Trävarupriserna i USA är volatila och den gradvisa prisuppgången under våren vände nedåt under hösten.

ASIEN. I Kina kylde den överhettade bostadsmarknaden ned under året till följd av höjda skatter och högre räntor. Efterfrågan mattades därför något. Kina importerar främst virke för möbler och snickerier. I Japan minskade efterfrågan på konstruktionsvirke beroende på ändrade skatteregler.

■ Konstruktionsvirke	55 %
■ Snickerivirke	25 %
■ Emballagevirke	20 %

Produkterna

MARKNADSPPOSITION. Holmen Timber erbjuder en framgångsrik produktmix av högkvalitativa basprodukter för konstruktions-, snickeri- och emballageändamål. Med två moderna anläggningar har Holmen Timber en sammanlagd produktionskapacitet som uppgår till 900 000 kubikmeter trävaror av furu och gran.

BYGGA MED TRÄ är Holmen Timbers produktkategori för konstruktionsvirke i gran. Produktionen sker vid Bravikens sågverk och kunderna finns främst inom bygghandel och hyvlrier samt bland hus- och takstolstillverkare. De viktigaste marknaderna är Skandinavien, Storbritannien, Tyskland och Nederländerna.

LEVA MED TRÄ är Holmen Timbers produktkategori för snickerivirke som används för bland annat fönster, dörrar, trappor, golv och möbler. Råvaran är furu och produkterna tillverkas vid Iggesunds sågverk och från sommaren 2015 även vid Bravikens sågverk. Kunderna finns inom snickeri- och möbelindustri, byggvaruhandeln samt bland fönster- och golvtillverkare. Huvudmarknaderna är Skandinavien, Storbritannien, Nordafrika och Mellanöstern.

Utveckling

HOLMEN TIMBER har som målsättning att vara kundernas förstahandsval när det gäller högkvalitativa basprodukter för snickeri- och konstruktionsändamål. Satsningen på moderna, effektiva sågverk med trygg virkesförsörjning och hög produktivitet möjliggör storskalig och kostnadseffektiv produktion. Flexibilitet och hög teknisk nivå i processerna

Hevind Hajo,
Iggesunds sågverk

säkerställer produkter med rätt egenskaper för vidareförädling inom industrin. Holmen Timbers kundnära arbetssätt tillsammans med en hållbar produktion lägger grunden till långsiktiga och lönsamma kundrelationer.

PRODUKTIONSUTVECKLINGEN handlar primärt om att tillgodose höga kundkrav avseende längder, dimensioner och kvalitet. Ett viktigt fokus är också att minimera spillet och maximera uttaget ur varje stock. Att hantera de olika behoven ställer krav på rationell produktion och lagerhantering samt noggrann last- och logistikplanering.

BRAVIKENS SÅGVERK är ett av Skandinavien största och modernaste sågverk, från början utformat för effektiv och storskalig tillverkning av konstruktionsvirke i gran. Sommaren 2015 kommer en investering att genomföras i syfte att starta upp produktion även av trävaror i furu – i första hand snickerivirke. Därmed ökas flexibiliteten i råvaruförsörjningen.

IGGESUNDS SÅGVERK tillverkar snickerivirke i furu som kundanpassas på ett mycket tidigt stadium. Bland annat röntgas stockarna för att dess egenskaper ska tillvaratas på bästa sätt. En rad mindre investeringar under senare år bidrar till hög produktivitet, minimalt spill och produkter med högre anpassningsgrad i nästa förädlingssteg. Här sågas centerfria produkter direkt i såglinjen vilket ger stora torkningsfördelar och bidrar till sågverkets höga produktivitet samtidigt som det ger en energibesparing. Under sommaren 2015 kommer råsorteringen byggas om och kompletteras. Investeringen beräknas öka den årliga produktionskapaciteten med 15 procent. Under året har ansökan om miljötillstånd för utökad produktion beviljats.

ENERGIEFFEKTIVITET. Hela trädet tas om hand i Holmens biokombinat i Braviken respektive Iggesund. Flis från sågverken fungerar som råvara i massaproduktionen vid pappers- och kartongbruken. Biprodukter som bark och sågspån blir biobränsle och omvandlas till energi och fjärrvärme. Cirkeln sluts när överskottsvärmen från bruken tas till vara vid torkningsprocesserna på sågverken.

Med trä bygger vi framtiden

HUSBYGGANDET använder över 50 procent av världens trävaruproduktion. Men fortfarande används konstruktionsvirke främst till en- och tvåfamiljshus, samt till regler för takstolar, innerväggar och liknande. Intresset för att bygga riktigt höga trähus, med tio våningar och mer, har dock vuxit sig allt starkare och utvecklingen av anpassade produkter går därför snabbt. Med hjälp av nya tekniker som till exempel Cross Laminated Timber, CLT, framställs starka, flerskiktlimmade byggelement som kan användas till både väggar och mellangolv i flervåningshus. Holmen finns redan idag på de marknader där högre huskonstruktioner blir alltmer aktuella, och det är fullt möjligt att i framtiden producera råvara för slutprodukter som exempelvis limträ och CLT.

HÅLLBART. Att intresset för flervåningshus i trä växer har flera orsaker. Produkter i trä är förnybara och en del av jordens naturliga kretslopp. Dessutom bidrar trä till att förbättra klimatet genom att träkonstruktioner binder koldioxid under hela sin livslängd. Vidare kräver tillverkningen av träprodukter relativt lite energi, och biprodukterna används med fördel som biobränsle. Sist men inte minst är skogen en förnybar resurs när den sköts utifrån ett långsiktigt perspektiv. Miljöklassificerat virke enligt PEFC™ och FSC® är redan etablerad standard på flera marknader i Europa och blir alltmer efterfrågat även i andra delar av världen.

EFFEKTIVT. Det moderna trähusbyggandet med nya typer av byggelement gör det möjligt att bygga snabbare och mer effektivt än med traditionella metoder och material. Vägen från beslut till byggnation förkortas, liksom tiden för genomförandet. Kompletta konstruktionsdelar kan förtillverkas under skyddade och kontrollerade former för att sedan levereras som byggsats, färdiga för montering. Förenklad logistik, tidsbesparingar och mindre påverkan på omgivningen innebär särskilt tydliga fördelar i urbana miljöer.

BRAVIKENS SÅGVERK

Råvara: Gran- och talltimmer*.

Process: Sågverk.

Produkter: Gran- och furuträvaror*.

IGGESUNDS SÅGVERK

Råvara: Talltimmer.

Process: Sågverk.

Produkter: Furuträvaror.

* Under 2015 genomförs en investering som möjliggör produktion av trävaror i furu vid Bravikens sågverk.

Moa Nordström,
Bravikens sågverk

*Maj-Lis Wikström,
Friggesunds plantskola*

Skog

Holmen Skog ansvarar för en aktiv och hållbar skogsskötsel av koncernens skogar om drygt en miljon hektar mark.

HOLMEN SKOG HAR EN NY VISION. VAD INNEBÄR DEN?

Vår vision lyder "Vi odlar framtiden". Den fungerar som ledstjärna för vårt arbete med att utveckla skogens alla värden, såväl när det handlar om att bidra till koncernens intjäning som att odla råvaror för ett hållbart samhälle. Skogen spelar också en central roll när samhället måste ställas om till en biobaserad ekonomi. Vår uppgift är att skapa tillväxt på ett långsiktigt hållbart sätt.

PÅ VILKA SÄTT ÖKAR NI TILLVÄXTEN I SKOGEN?

God skötsel gynnar tillväxten. Först och främst genom att marken bereds och återbeskogas genom plantering eller sådd. Därefter har alla delar i kedjan betydelse; röjning, gallring och för att ytterligare öka tillväxten kan lämpliga bestånd gödslas. Det gäller också att värna skogen mot exempelvis snytbagge och älg som minskar tillväxten.

VAD BETYDER MARKBYTET MED NATURVÅRDSVERKET?

Det innebär att en del av Holmens skog med höga naturvärden säljs och blir naturreservat samtidigt som vi får köpa mark där vi kan bedriva aktivt och hållbart skogsbruk. Affären gynnar alla parter och är ett kvalitetsbevis på vårt naturvårdsarbete.

KOMMER VIRKESBEHOVET ATT ÖKA I FRAMTIDEN?

Ja, de klimat- och miljömässiga fördelarna är betydande, vilket bidrar till ökad efterfrågan på produkter baserade på skogsråvara. Ökad trähusbyggnation behövs för att möta en ökande världsbefolkning på ett effektivt och hållbart sätt. Det krävs påfyllnad av färsk fiber i returpapperssystemet. Produktion av kartong och papper kommer även framgent vara en viktig komponent.

PRODUKTIVITETEN ÄR I FOKUS. VAD BEHÖVER UTVECKLAS?

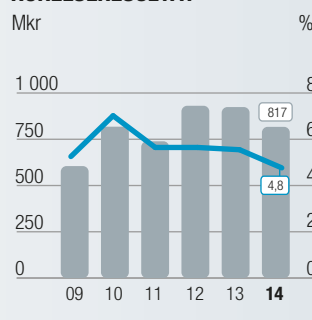
Det behövs en ständig utveckling av metoder, teknik och kompetens. Holmen Skog samarbetar därför med innovatörer, företag och universitet, bland annat i olika forskningsprojekt. Samtidigt får man inte glömma bort att trimma den teknik som redan finns. Många små förbättringar kan tillsammans göra stor skillnad.

*Sören Petersson,
VD Holmen Skog*

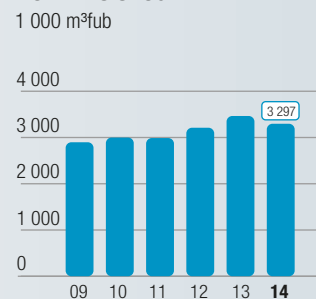
FAKTA

	2014	2013
Operativt resultat, Mkr	535	660
Rörelseresultat inkl. värdeförändring skog, Mkr	817	924
Investeringar, Mkr	86	54
Operativt kapital, Mkr	17 340	16 813
Medelantal årsanställda	418	422
Avverkning i egen skog, 1 000 m ³ fub	3 297	3 465
Produktiv skogsmark, 1 000 hektar	1 042	1 034
Virkesförråd, milj m ³ sk	121	120

RÖRELSERESULTAT

■ Rörelseresultat, exkl. jämförelsestörande poster

■ Avkastning på operativt kapital, exkl. jämförelsestörande poster

AVVERKNING I HOLMENS SKOGAR**VERKSAMHETEN 2014**

Holmen Skogs operativa resultat för 2014 blev 535 (660) Mkr. Resultatnedgången förklaras av höga kostnader för att omhändertaga stormfällt virke och av att avverkningen minskat från en hög nivå. Rörelseresultatet, som inkluderar värdeförändring om 282 Mkr, uppgick till 817 (924) Mkr.

Holmen Skog anskaffade totalt 11,4 (11,3) miljoner m³fub virke, varav 6,1 (5,9) miljoner m³fub såldes externt. Skörden i de egna skogarna uppgick till 3,3 (3,5) miljoner m³fub virke, inklusive 0,1 (0,1) miljoner m³fub skogsbränsle. Holmens svenska produktionsenheter förbrukade netto 4,8 (5,0) miljoner m³fub virke.

Marknad

MARKNADSUTVECKLING. Efterfrågan på timmer var hög under 2014 medan den för massaved var normal. Priserna för timmer ökade och prisnivån i södra Sverige är fortsatt väsentligt högre än för landet i övrigt. För skogsbränsle var tillgången högre än förbrukningen.

VIRKESFÖRRÅDET i Sverige har ökat med cirka 80 procent sedan 1920-talet och uppgår sammanlagt till 3 miljarder m³sk. Ungefär 70 miljoner m³fub skördas per år, vilket motsvarar cirka 70 procent av den årliga tillväxten. Massaved respektive timmer utgör vardera cirka 45 procent av skörden. Virke för energiproduktion står för de resterande 10 procenten. Svensk skogsindustri förbrukar 80 miljoner m³fub virke årligen. För att täcka behovet importeras 9 miljoner m³fub, framförallt från Baltikum och Norge.

Skogens värde

SKOGSINNEHAV. Holmen äger totalt 1 269 000 hektar mark. Enligt den internationella definitionen av skogsmark uppgår skogsmarksarealen till 1 153 000 hektar, varav 218 000 hektar eller 19 procent är formellt eller frivilligt skyddad. Av skogsmarken beräknas 1 042 000 hektar vara produktiv skogsmark. Virkesförrådet uppgår till 121 miljoner m³sk, vilket motsvarar 118 m³sk per hektar produktiv skogsmark.

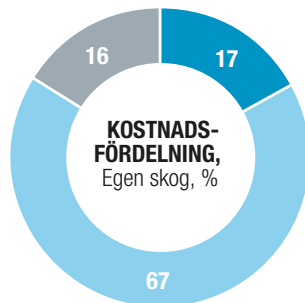
TILLVÄXT. Skogens tillväxt och värde beror huvudsakligen på hur den sköts och brukas. Holmens mål är att öka tillväxten i de egna skogarna med 25 procent till 2050 (basår 2007: 4,4 miljoner m³sk/år). I Holmens skogar skördas under nuvarande avverkningsplan cirka 80 procent av den årliga tillväxten. Sammantaget innebär detta att virkesförrådet successivt ökar och beräknas år 2050 vara 30 procent större än idag.

SKÖRD. Den årliga skörden styrs av en långsiktig plan baserad på skogsinventeringar som görs vart tionde år. Den senaste planen är från 2011. Fram till år 2020 planeras den genomsnittliga skörden uppgå till 3,2 miljoner m³fub årligen, varav cirka 0,2 miljoner m³fub avser GROT för biobränsleändamål. Under kommande 100 år beräknas skördad volym successivt öka till cirka 4 miljoner m³fub per år.

EKONOMISKT VÄRDE. Holmens skogsinnehav redovisas till verkligt värde enligt redovisningsrekommendationen IAS 41. Värderingen görs genom att beräkna nuvärdet av förväntade kassaflöden för de kommande 100 åren från den växande skogen. Kassaflödet utgörs av nettot mellan försäljningsintäkterna och kostnader för skörd, skogsvård och administration.

Värderingen baseras på ett långsiktigt trendpris som är i nivå med det genomsnittliga priset de senaste tio åren. Detta pris räknas upp med 2 procent per år. Kostnadsprognosen utgår från aktuell kostnadsnivå och räknas upp med drygt 2 procent per år. Kassaflödena diskonteras med en ränta om 5,5 procent.

Det redovisade värdet uppgick per den 31 december 2014 till 16 867 Mkr. En uppskjuten skatteskuld om 3 718 Mkr redovisas relaterat till detta vilket innebär att den växande skogens värde netto efter skatt redovisas till 13 149 Mkr. För ytterligare detaljer se not 11, sid. 79.

Skogsvård	17 %
Skörd	67 %
Fasta kostnader	16 %

SAMHÄLLSVÄRDE. Världen vi lever i har omfattande resurs- och klimatutmaningar. Vi måste ställa om till en samhällsekonomi där resurseffektiva och klimatsmarta produkter ersätter de som tär på jordens resurser. Holmens växande, uthålligt brukade skog spelar här en central roll. Genom att bruka skogen och använda skogsråvara som ersättning för fossil energi och energikrävande byggmaterial kan skogen göra stor klimatnytta. Drygt 80 procent av denna volym exporteras och gör klimatnytta globalt genom att binda kol i träkonstruktioner, huskroppar, möbler och snickeridetaljer.

Sverige producerar idag cirka 10 procent av världens skogsprodukter. Genom att bruka skogen på ett uthålligt sätt skapar Holmen värde för generationer framåt.

Skogsbruk

AKTIVT OCH UTHÅLLIGT. Holmen bedriver ett hållbart skogsbruk med fokus på hög tillväxt. Virkesförrådet byggs upp under cirka 70–90 år och efter skörd påbörjas en ny tillväxtcykel. De närmaste åren efter skörd utförs de viktigaste skogsvårdsåtgärderna. Marken bereds och återbeskogas genom plantering eller sådd. Röjning och gallring sker för att välja ut träden med bäst förutsättningar att växa vidare. Ungefär 10–30 år innan skogen skördas kan den gödslas för att ytterligare öka tillväxten. Holmen gödslar cirka 8 000 hektar per år.

Holmens ”Riktlinjer för uthålligt skogsbruk” är en komplett vägledning för det egna skogsbruket och även för privata skogsägare som levererar virke till Holmen. 2015 kommer en ny version att släppas. Den bygger på Holmens vision ”Vi odlar framtiden” och innehåller dessutom det senaste från PEFC™ och FSC® och Skogsstyrelsens ”Målbilder för god miljöhänsyn vid skogsbruk”.

ÖKAD PRODUKTIVITET är nyckeln till långsiktig lönsamhet i skogsbruket. Fokus ligger dels på att fullt ut nyttja dagens metoder och teknik, dels på att utveckla nya. Holmen arbetar aktivt med flera utvecklingsprojekt ihop med tillverkare, forskare, innovatörer och skogsbranschen. Ett exempel är ETT-projektet som går ut på att sänka bränsleförbrukning och koldioxidutsläpp per transporterad stock med hjälp av timmerbilar som är längre och får lasta tyngre. Ett annat exempel är utvecklingen av en ny typ av maskin, en drivare som både skördar och transporterar ut virket till väg.

SKOGSVÅRD OCH ÅTERVÄXT. Kostnaderna för skogsvård uppgår till cirka 160 Mkr årligen. Åtgärderna syftar till att öka tillväxten i den egna skogen och utförs enligt Holmens skogsskötselprogram. Utöver återväxtåtgärder handlar det främst om röjning, gödsling, dikning och rotrötebehandling.

Holmen kvalitetssäkrar återväxten och bedriver ett långsiktigt utvecklingsarbete som omfattar hela kedjan från frö till nyplantering. Varje år produceras 30 miljoner plantor vid Holmens skogsplant-skolor. Merparten planteras på koncernens mark.

ÄLGBETESSKADOR OCH INSEKTSANGREPP kan ge omfattande värde- och tillväxtförluster. Holmen förlorar cirka 400 000 m³sk varje år på grund av viltbete. Positivt är att årets inventeringar av betesskador

pekar på minskade älgbetesskador i norra Sverige.

Snytbaggen är en skadegörare som angriper nyplanterad skog. Holmen genomför kontinuerligt tester och utvärderingar av nya lösningar mot snytbageangrepp.

SKOGENS SOCIALA VÄRDEN är ett begrepp som kan översättas till ”värden i skogen som påverkar människors livskvalitet”. Utgångspunkten är att skogen ger människor ett bättre liv. Detta bland annat genom att ha en positiv inverkan på hälsa och välbefinnande samt att möjliggöra ett liv på landsbygden. Många människor har dessutom en stark relation till skogen. Holmen tar särskild hänsyn till skogar som är värdefulla ur estetisk och upplevelsemässig synpunkt, och som ofta besöks av många människor för olika former av friluftsliv, avkoppling och motion.

Kulturmiljöer och forn lämningar har stor betydelse för att ge oss kunskap om tidigare generationers sätt att leva och bruka landet. Holmen värnar om dessa miljöer och arbetar aktivt för att undvika kör- och markskador. Inga träd ska växa på eller i absolut närhet av lämningar med undantag för naturvärdesträd.

BIOLOGISK MÅNGFALD utgörs av ett komplext samspel mellan många olika arter i olika naturmiljöer. För att bevara den biologiska mångfalden måste olika typer av skogsmiljöer främjas. Totalt nyttjas cirka 20 procent av Holmens skogsareal för naturvårdsändamål. I det ingår frivilligt avsatt skogsmark, trädbärande impediment som är skyddade enligt lag samt miljöhänsyn i den brukade skogen.

Som ett led i att uppnå miljömålet ”Levande

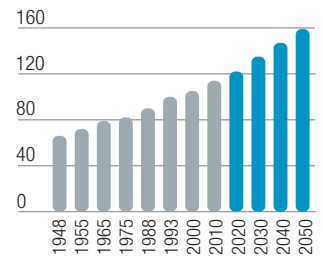
skogar” beslöt riksdagen 2010 att 100 000 hektar statligt ägd skog skulle användas som ersättningsmarker till landets större markägare för att öka andelen statligt skyddad skog i Sverige. Holmen ingick 2014 avtal med Naturvårdsverket om att sälja nära 10 000 hektar äldre skog med höga naturvärden, mot att Holmen får köpa cirka 18 000 hektar yngre skog till motsvarande värde. Affären genomfördes i flera steg under året.

Holmens aktiva naturvårdsarbete görs både i skogar som brukas och i avsättningar. En viktig utgångspunkt är att den naturhänsyn som tas idag inte bara ska bevara värden i den befintliga skogen, den ska också berika kommande skogsgenerationer. Arbetet bygger därför på att aktivt skapa miljöer och strukturer som gynnar biologisk mångfald, till exempel genom att öka mängden död ved, anlägga våtmarker och genomföra riktade gallringar för att gynna träd med särskilt höga naturvärden. Enligt Riksskogstaxeringen har andelen död ved till följd av aktiva åtgärder i Sveriges skogar ökat för med mer än 25 procent sedan mitten av 1990-talet.

KLIMATFÖRÄNDRINGAR. Ett varmare klimat kan komma att påverka skogen på olika sätt. Tillväxten kan öka i vissa områden, och perioderna med tjälad mark kan bli kortare. Holmens program för skogsskötsel är robust sett ur ett klimatperspektiv. Barrträden i nordisk natur är mycket gamla organismer (cirka 500 miljoner år) och har en mycket stor anpassningsförmåga till förändringar. Dessutom är de olika populationerna från plantförädlingen utvalda för att växa och trivas i ett föränderligt klimat.

VIRKESFÖRRÅD

m³sk per hektar produktiv skogsmark

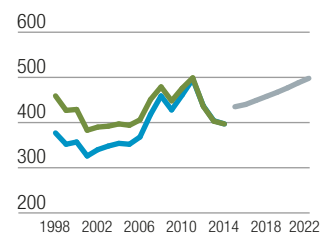

■ Taxering

■ Prognos

PRISER

Kr/m³ub

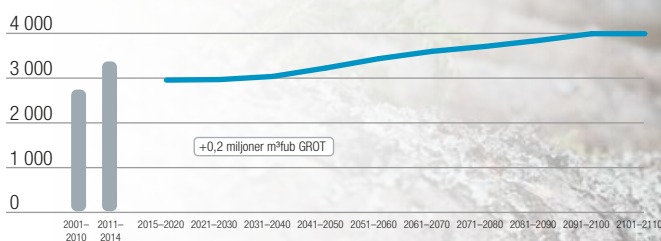
■ Realt

■ Nominellt

■ Pris använt i värderingen (nominellt)

SKÖRD

1 000 m³ub/år

■ Genomsnittlig avverkningsplan

■ Avverkningsplan

KARTA

■ Holmens skogsinnehav

■ Holmens svenska bruk/sågverks

HOLMENS SKOGAR 2014

Total landareal	1 269 000 ha
Total skogsmarksareal*	1 153 000 ha
- varav naturvårdsareal	218 000 ha
Produktiv skogsmark**	1 042 000 ha

Totalt virkesförråd på produktiv skogsmark 121 000 000 m³sk

* Analys utförd av Riksskogstaxeringen enligt internationella definitionen av skogsmark: Landareal >0,5 hektar med träd där kron täckningen är större än 10 procent för skog som är minst 5 meter hög vid mogen ålder.

** Skogsmark som kan producera minst 1 m³sk per hektar och år (i genomsnitt under beståndets växttid).

Energi

Holmen Energi förvaltar koncernens vatten- och vindkraftsanläggningar samt ansvarar för investeringar i förnybar energiproduktion på koncernens mark.

Varsviks vindkraftspark

VILKEN VAR 2014 ÅRS MILSTOLPE FÖR HOLMEN ENERGI?

Det var naturligtvis uppstarten av vindkraftsparken i Varsvik – den första hittills på vår egen mark. Med sina 17 vindkraftverk kommer anläggningen att leverera upp till 165 GWh årligen. Detta skapar värde både för Holmen och för samhället i stort.

HUR HAR NI VALT ATT UTVECKLA DE OLIKA ENERGISLAGEN?

Vattenkraften är i princip fullt utbyggd i Sverige och vårt fokus är därför att optimera produktionen vid Holmens befintliga kraftverk. Vindkraften däremot har förutsättningar att expandera och där är vår strategi att tillsammans med partners utveckla anläggningar på koncernens egna marker.

NÄR ÄR ETT VINDKRAFTSPROJEKT VÄRT ATT SATSA PÅ?

Vindförhållandena måste vara optimala, liksom närheten till infrastruktur. Det måste också vara möjligt att bygga en park som är tillräckligt stor. Dessutom behöver den samlade intäkten från produktionen, det vill säga priset på el och elcertifikat, vara på en nivå där det är lönsamt att investera i vindkraft.

VILKA OMVÄRLDSFAKTORER PÅVERKAR ER MEST?

Marknadsförutsättningarna styr givetvis, men vi påverkas minst lika mycket av regler och politiska beslut. Fastighetsskatten för vattenkraft har till exempel höjts kraftigt de senaste åren vilket pressar vår lönsamhet. Vår investeringshorisont är mycket lång och därför är det avgörande hur de långsiktiga förutsättningarna ser ut.

VILKA KONKRETA UTMANINGAR SER NI JUST NU?

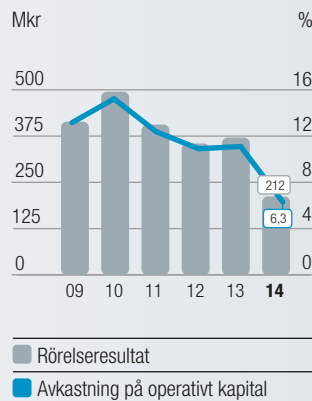
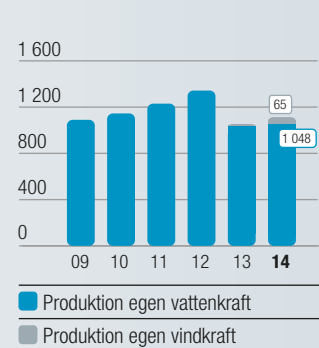
Dagens elpris och elcertifikatssystem gör det utmanande att få ihop kalkylen för satsningar inom förnybar energi. En annan försvårande faktor är de långa och komplicerade handläggningsprocesserna vid tillståndsansökningar för vindkraft.

*Staffan Jonsson,
t f VD Holmen Energi*

FAKTA

	2014	2013
Rörelseresultat, Mkr	212	371
Investeringar, Mkr	32	46
Operativt kapital, Mkr	3 401	3 357
Medelantal årsanställda	10	11
Produktion egen vatten- och vindkraft, GWh	1 113	1 041

RÖRELSERESULTAT**PRODUKTION EGEN VATTEN- OCH VINDKRAFT****VERKSAMHETEN 2014**

Årets rörelseresultat blev 212 (371) Mkr. Resultatnedgången beror på genomslag av lägre elpriser och att föregående års resultat innehöll +102 Mkr från försäljning av andel i Varsviks vindkraftspark. Produktionen var något högre än 2013 men 6 procent lägre än under ett normalår.

Marknad

NEDGÅNG. Hushållens efterfrågan på el sjönk under året samtidigt som industrin minskade sin förbrukning. Konsumtionen i Sverige uppgick till 134 TWh, en minskning med 3 procent jämfört med 2013.

Sveriges totala elproduktion uppgick under 2014 till 150 (148) TWh, varav vattenkraftsproduktionen utgjorde 64 (61) TWh. Kärnkraften producerade 62 (64) TWh och vindkraftsproduktionen fortsatte öka till 12 (10) TWh. Resterande 13 (14) TWh utgjordes av värmekraft.

Det genomsnittliga spotpriset för Sverige under 2014 låg på 290 (340) kr/MWh, vilket var 16 procent lägre än föregående år. Terminspriserna på el för kommande år steg med 5 procent till cirka 300 kr/MWh.

Egna energitillgångar

HOLMEN ENERGI har ansvaret för koncernens vatten- och vindkraftsanläggningar. Elproduktionen vid de 21 hel- och delägda vattenkraftverken, tillsammans med vindkraften och elproduktionen vid de större bruken, täcker 46 procent av koncernens elförbrukning. Holmens elförbrukning vid produktionsenheterna uppgick 2014 till 4 067 (4 416) GWh.

Utveckling

VATTENKRAFTEN dominerar Holmens energiproduktion. Med begränsade möjligheter till utbyggnad fokuserar Holmen på effektivisering och uppgradering av de befintliga kraftverken och dammarna. Vattenkraftsproduktionen är mycket kostnadseffektiv, men kostnaderna har ändå ökat till följd av den kraftiga höjningen av fastighetsskatten som genomfördes 2013. Under 2014 uppgick fastighetsskatten för Holmens hel- och delägda vattenkraftverk sammanlagt till 92 Mkr.

Ett regeringsförslag som bland annat innebär att samtliga vattenkraftverk i Sverige kan bli tvungna att genomgå ny miljöprövning remissbehandlades under 2014.

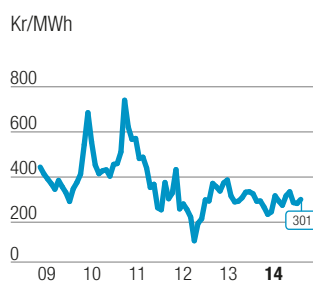
VINDKRAFT är en av de förnybara energiformer som växer snabbast i världen. Det är också det område där Holmen Energi har störst möjlighet att utöka sin kraftproduktion. Strategin är att på koncernens egen mark, tillsammans med partners, utveckla vindkraftsprojekt som är långsiktigt lönsamma.

Bolaget genomför vindmätningar på flera platser (se karta, sid. 31) och förutsättningarna kartläggs noggrant avseende vindmässiga förhållanden, närhet till infrastruktur, lämplig teknik och övergripande effektivitet.

VINDKRAFTSPARKEN i Varsvik togs successivt i drift under hösten 2014 och invigdes officiellt 18 november. Anläggningen är den första på koncernens egen mark och även den första större vindkraftsparken i Stockholms län. Med en total installerad effekt på 51 MW förväntas de sju vattenkraftverken producera 165 GWh energi om året. Vindkraftsparken ägs genom ett samägt bolag, Varsvik AB, där Holmen och den internationella investeringsfonden Eurofideme 2 äger 50 procent vardera av aktierna. Goda vindförhållanden, gynnsamma förutsättningar för infrastruktur och närheten till elkonsumenterna har

ELSPOTPRIS,
Elområde Stockholm (SE3)

givit goda förutsättningar för projektet och har varit viktiga motiv för investeringen.

TILLSTÄNDSPROCESSER. Planering pågår för att utveckla vindkraftsparker på egen mark i Västernorrlands respektive Västerbottens län, bland annat i form av fördjupade vindmätningar. Vissa av tillståndprocesserna var ännu inte avslutade vid utgången av 2014. De grundläggande förutsättningarna vid de aktuella platserna bedöms som goda.

Vid bruket i Workington i England fortskred den tillståndprocess som startade i och med Holmens tillståndsansökan 2014.

VINDKRAFTSBOLAGET VindIn AB ägs av ett antal elintensiva företag i Sverige, däribland Holmen. Sedan tidigare bedriver VindIn energiproduktion med fem vindkraftverk i Skutskär samt 30 enheter i Örnsköldsviksområdet. Bolagets första projekt i Finland utgörs av fem turbiner och invigdes den 1 oktober 2014. Under 2014 uppgick VindIns sammanlagda produktion till 211 GWh, där Holmens andel var 37 GWh.

TORV. Holmen har idag en torvtäkt utanför Örnsköldsvik, vilken togs i bruk 2009. Tack vare den varma och mycket torra sommaren blev 2014 ett rekordår med en skörd motsvarande 93 (84) GWh. I Västerbottens län har Holmen i samarbete med Skellefteå Kraft genomfört förstudier för ytterligare en torvtäkt och ansökan om miljötillstånd inlämnades under 2014.

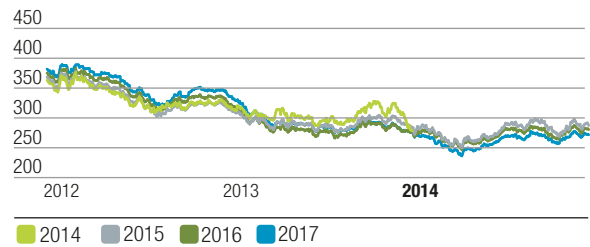
Holmen började under året utreda de framtida möjligheterna att leverera torv som råvara till produktion av jordförbättringsmedel.

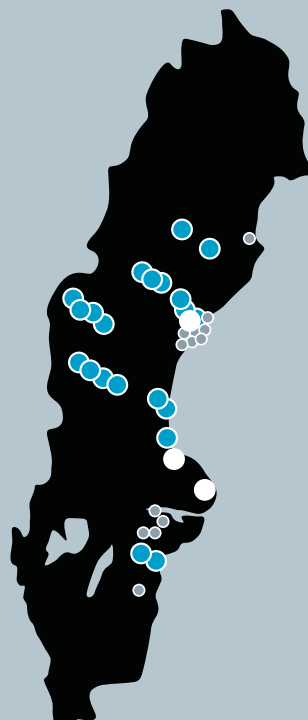
TERMINSPRISER

Kr/MWh

**HOLMEN ÄR
HEL- ELLER DELÄGARE I**

21 VATTENKRAFTVERK
4 VINDKRAFTSPARKER

Tillståndsprocessen pågår för vindkraft vid bruket i Workington i England.

- Vattenkraftverk
- Vindkraftsparker (samt en i Finland)
- Vindmättningsplatser

HOLMENS KRAFTANLÄGGNINGAR

VATTENDRAG	VATTENKRAFTVERK	HOLMENS PRODUKTIONSANDEL		ÅR FÖR BYGGNATION
		%	GWh*	
Umeälven	Harrsele	49,4	470	1957–58
	Tuggen	21,5	97	1962
Gideälven	Stennäs	9,9	3	1985–96
	Gammelbyforsen	9,9	1	—
	Björna	9,9	8	—
	Gideå	9,9	9	—
	Gidböle	9,9	7	—
	Gideåbacka	9,9	7	—
Faxälven	Linnvasselv	7,2	14	1961–74
	Junsterforsen	100	115	—
	Gäddede	30	23	—
	Bågede	100	70	—
Iggesundsån	Pappersfallet	100	7	1915
	Iggesunds kraftstation	100	22	2009
Ljusnan	Sveg	20	30	1949–75
	Byarforsen	20	17	—
	Krokströmmen	8,7	45	—
	Långströmmen	11	29	—
	Ljusne Strömmar	7,4	17	—
Motala Ström	Holmen	100	112	1990
	Bergsbron-Havet	100	10	1927
ÄGARE	VINDKRAFTSPARKER	HOLMENS PRODUKTIONSANDEL		ÅR FÖR BYGGNATION
		%	GWh*	
Varsvik	Varsvik	50	83	2014
VindIn	Skutskär	17,7	5	2009
	Trattberget	17,7	38	2012
	Svalskulla, Finland	17,7	9	2014

* Avser normalproduktion

Riskhantering

Affärsområdena ansvarar för affärsverksamheten samt hanterar affärsmässiga risker såsom kreditrisker gentemot koncernens kunder och fattar beslut gällande volym och prissättning med målsättning att uthålligt ge en bra avkastning på investerat kapital. Koncernstab Ekonomi och Finans hanterar koncernens finansiering och finansiella risker utifrån en av styrelsen fastställd finanspolicy som präglas av låg risknivå. Syftet är att minimera koncernens kapitalkostnad genom ändamålsenlig finansiering samt effektiv hantering och kontroll av koncernens finansiella risker.

PRIS & MARKNAD

Koncernen är exponerad mot prisförändringar på dess produkter och väsentliga insatsvaror. Leveranserna påverkas av förändringar i efterfrågan.

Holmens intäkter från de produktinriktade affärsområdena kommer från försäljning av kartong, tryckpapper och trävaror. Förändringar i priser och leveranser beror till stor del på utvecklingen av marknaden i Europa. Den påverkas i sin tur av flera faktorer, såsom efterfrågan, produktionen bland europeiska producenter, förändringar av import till, samt möjligheterna att med lönsamhet exportera från, Europa. Holmen har begränsade möjligheter att snabbt göra större förändringar i produktutbud men anpassar sin produktinriktning mot de produkter och marknader som bedöms ha bäst långsiktig potential. Som grund för detta används treåriga verksamhetsplaner som årligen uppdateras av koncernen och är föremål för grundlig genomgång med styrelsen.

Holmen eftersträvar en bred kundbas och ett utbud som sträcker sig över flera olika produktområden. Denna strävan, i kombination med långvariga kundrelationer, minskar sårbarheten vid förändringar i marknaden.

Intäkterna från de råvaruinriktade affärsområdena kommer från försäljning av virke och elkraft i Sverige. Leveranserna kan variera mellan åren men är på sikt förutsägbara. Prisutvecklingen är beroende av marknadsbalansen i Sverige för virke respektive el. Virke och el är samtidigt de två största råvarukostnaderna för de produktinriktade affärsområdena vilket gör att koncernen netto är en köpare av både virke och el.

Därutöver utgör returpapper, massa och värmeenergi betydande insatsvaror vid produktion av tryckpapper och kartong. Genom en väl integrerad produktionsprocess produceras 96 procent av massan och så gott som all värmeenergi vid de egna bruken. Anskaffningen av råvaror är förstärkt genom integration bakåt i förädlingskedjan via ägande av skog och vattenkraftproduktion. Betydande retur-

pappersvolymerna köps via hel- och delägda returpappersbolag. För övriga varor är inköpen till koncernens enheter samordnade centralt och inköpsarbetet är organiserat i varugrupper med ett antal utvalda leverantörer per grupp.

För att minska exponeringen mot förändringar i elpriset används till övervägande del fysiska leveransavtal med fast pris vilka kompletteras med finansiella säkringar. Nettoinköpen av el uppgick under 2014 till 2 213 GWh varav i Sverige 2 188 GWh. Den bedömda nettoförbrukningen av el i Sverige är fullt säkrat för 2015, för 2016–2018 är 60 procent säkrat och för 2019–2021 40 procent. Resultatet av de finansiella elsäkringarna redovisas i resultaträkningen i takt med att de förfaller och uppgick för 2014 till 0 (-5) Mkr. Marknadsvärdet på utestående finansiella säkringar uppgick per 2014-12-31 till -147 (-90) Mkr, som redovisats i övrigt totalresultat då säkringsredovisning tillämpas. Det egna kapitalet skulle med rådande säkringar påverkas med 4 Mkr vid en procentenhets ökning av elpriset.

För vissa pappers- och massaprodukter finns en OTC-handel i finansiella kontrakt. Holmen har under året inte handlat med några sådana kontrakt. För övriga insatsvaror är möjligheterna att prissäkra begränsade.

Resultatkänslighet

En procentenhets förändring i leveranser, pris och kostnader bedöms påverka rörelseresultatet enligt tabellen till vänster. Tabellen baseras på 2014 års intäkter och kostnader.

Intjäningen under året är relativt jämn. De tydligaste säsongeffekterna är lägre personalkostnader under tredje kvartalet och att elproduktionen vid vattenkraftverken normalt är högre under första och fjärde kvartalet.

RESULTATKÄNSLIGHET

En procentenhets förändring

MKR LEVERANSER PRIS

PRODUKTER

Kartong	28	49
Tryckpapper	21	61
Trävaror	4	14

EGNA RÅVAROR

Virke egen skog	8	13
El egen	4	4

RESULTATKÄNSLIGHET

En procentenhets förändring

MKR KOSTNADER

Virke*	25
El*	12
Kemikalier	11
Returpapper	5
Övriga rörliga kostnader	6
Leveranskostnader	12
Personal	23
Övriga fasta kostnader	15

* Resultatkänsligheten i tabellen baseras på koncernens bruttoförbrukning av virke och el. Med hänsyn tagen till skörd av egen skog samt produktion av egen elkraft är resultatkänsligheten netto för koncernen 12 Mkr respektive 8 Mkr.

VALUTA

Transaktionsexponering. En väsentlig del av försäljningsintäkterna är i andra valutor än kostnaderna. För att minska resultatpåverkan av förändrade valutakurser säkras nettoflödet med valutaterminer.

Nettoflödet i euro, dollar och pund för de närmaste fyra månaderna säkras alltid. Det motsvarar normalt kundfordringar och utestående order. Styrelsen kan besluta att säkra flöden för en längre period om det bedöms lämpligt med hänsyn till produkternas lönsamhet, konkurrenskraft och valutasituationen.

Vid ingången av 2014 var flödena i euro, dollar och pund delvis säkrade för 2014. Resultatet av valutasäkringar redovisas i rörelseresultatet i takt med att den säkrade posten redovisas och uppgick för 2014 till -116 (1) Mkr. Säkring av bedömda nettoflöden framgår av tabellen nedan.

Resultatkänslighet

Beräknat utifrån befintliga säkringar och valutakurserna vid årsskiftet 2014/15 (euro 9,5 och dollar 7,8 samt pund 12,1) bedöms valutan påverka koncernens rörelseresultat 2015 positivt med cirka 300 Mkr jämfört med 2014. En procentenhets försvagning av kronan jämfört med årsskiftesnivån skulle påverka rörelseresultatet 2015 positivt med 30 Mkr jämfört med 2014.

Utan hänsyn tagen till valutasäkringar skulle en procentenhets försvagning av kronan gentemot valutor få effekt på rörelseresultatet som framgår av tabellen till höger.

Valutaexponering som uppstår när investeringar betalas i utländsk valuta separeras från övrig transaktionsexponering. Normalt säkras 90–100 procent av valutaexponeringen för större investeringar.

RESULTATKÄNSLIGHET

En procentenhets förändring

MKR	NETTO
SEK mot EUR	35
SEK mot USD	15
SEK mot GBP	15
SEK mot övriga valutor	8

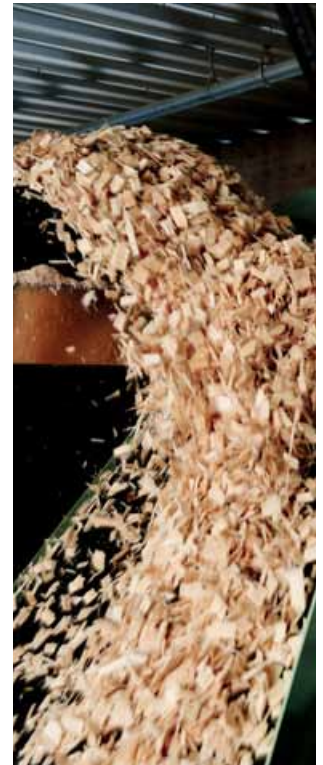
TRANSAKTIONSEXPONERING PER 2014-12-31, MKR*	12 MÅNADERS BEDÖMDA NETTOFLÖDEN	SÄKRINGAR		
		MKR	KURS**	%
EUR/SEK	3 450	3 680	9,25	105
USD/SEK	1 500	440	7,35	30
GBP/SEK	1 500	430	11,70	30
EUR/GBP	850	260	0,79	30

* Siffrorna i tabellen är avrundade. ** Kurs avser genomsnittlig säkringskurs.

Marknadsvärdet på utestående transaktionssäkringar uppgick per 2014-12-31 till -105 (1) Mkr. -35 (-12) Mkr har redovisats i resultaträkningen 2014 och resterande del i övrigt totalresultat då säkringsredovisning tillämpas, varav övervägande del avser 2015. Marknadsvärdet på säkringar av investeringsköp redovisas i övrigt totalresultat fram till förfall då resultatet läggs till anskaffningsvärdet på den anläggningstillgång som har säkrats. Marknadsvärdet för utestående säkringar av investeringsköp uppgick per 2014-12-31 till 3 Mkr. Under perioden har anskaffningsvärden för säkrade poster ökat med 1 Mkr.

Omräkningsexponering. Det redovisade resultatet påverkas av valutakursförändringar när de utländska dotterbolagens resultat räknas om till svenska kronor. Det egna kapitalet påverkas av valutakursförändringar när de utländska dotterbolagens tillgångar och skulder omräknas till svenska kronor.

Exponeringen som uppstår då utländska dotterbolags resultat omräknas till svenska kronor säkras normalt inte. Säkring av exponeringen som uppstår när dotterbolagens tillgångar och skulder omräknas till svenska kronor (så kallad equity-hedge) bedöms från fall till fall och görs med utgångspunkt från koncernmässigt värde av nettotillgångarna. Säkring sker med lån i utländsk valuta eller valutaterminer.

2014-12-31 MKR	NETTO- TILLGÅNGAR	EQUITY- HEDGE
EUR	1 819	1 150
GBP	2 017	460
Övriga	23	-

Resultatet från equity-hedge uppgick till -101 (-39) Mkr under 2014 och redovisas i övrigt totalresultat då säkringsredovisning tillämpas. I moderbolaget redovisas detta resultat i resultaträkningen. Omräkningen av utländska nettotillgångar påverkade koncernens egna kapital med 363 (121) Mkr. Marknadsvärdet av utestående equity-hedge uppgick per 2014-12-31 till -49 (6) Mkr, varav -10 Mkr avser lån och -39 Mkr avser finansiella derivat. Vid en procentenhets försvagning av den svenska kronan skulle eget kapital öka med 22 Mkr, inklusive omräkning av utländska dotterbolag och hänsyn tagen till valutasäkringar.

RÄNTA

Förändringar i marknadsräntan påverkar finansieringskostnaden.

Räntebindningen på koncernens finansiella tillgångar och skulder är normalt kort. Styrelsen kan välja att förlänga räntebindningen i syfte att begränsa effekten av en ränteuppgång. Derivatinstrument i form av ränteswappar används för att styra räntebindningen utan att underliggande lån förändras. Nettoskuldens räntebindning och valutfördelning framgår av tabellen där hänsyn tagits till derivat som påverkar skuldernas valutfördelning och räntebindning.

Koncernens genomsnittliga upplåningsränta uppgick under 2014 till 2,3 procent. Vid årsskiftet 2014/15 uppgick den genomsnittliga upplåningskostnaden till 1,9 procent, baserat på aktuella marknadsräntor och befintlig räntebindning. En procentenhets ökning av den genomsnittliga marknadsräntan från nivån vid årsskiftet skulle påverka resultatet 2015 negativt med cirka 35 Mkr. I takt med att lån med bunden ränta förfaller ökar exponeringen mot förändringar i marknadsräntor. Utan hänsyn till räntebindning uppgår exponeringen mot en procentenhets förändring i marknadsräntan till 59 Mkr beräknat utifrån skuldens storlek per 2014-12-31. Marknadsvärdet för de derivat som används för att styra räntebindningen uppgick per 2014-12-31 till -97 (-29) Mkr vilket har redovisats

RÄNTEBINDNING FINANSIELL NETTOSKULD						
2014-12-31, MKR	TOTALT	-1 ÅR	1-3 ÅR	3-5 ÅR	>5 ÅR	ÖVRIGT
SEK	-4 005	-2 951	-	-400	-607	-47
EUR	-951	-943	-	-	-	-8
GBP	-1 019	-674	-	-	-	-345
Övriga valutor	69	69	-	-	-	0
Finansiell nettoskuld	-5 907	-4 500	-	-400	-607	-400

Kolumnen Övrigt avser avsättningar för pensioner, se not 17 sid. 85.

i övrigt totalresultat då säkringsredovisning tillämpas. Detta värde förväntas redovisas i resultaträkningen under 2015 och senare. Med rådande räntesäkringar skulle det egna kapitalet påverkas med 37 Mkr av en procentenhets ökning av marknadsräntorna.

FINANSIERING

Koncernens exponering mot att inte kunna tillgodose behovet av framtida kapitalanskaffning och refinansiera förfallande lån.

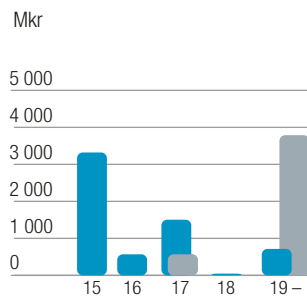
Holmens strategi anger att bolaget ska ha en stark finansiell ställning som ger finansiell stabilitet och möjlighet att fatta korrekta och långsiktiga affärsbeslut som är relativt oberoende av konjunktur och externa finansieringsmöjligheter. Målet för skuldsättningsgraden är att den inte ska överstiga 0,5. Holmens finansiering består i huvudsak av obligationslån och företagscertifikat. Risken att framtida kapitalanskaffning blir svår eller dyr reduceras genom användande av långsiktiga kontrakterade kreditlöften och en god spridning på skuldernas förfall. Finansieringsplaneringen hanteras genom prognoser över behovet för kommande år baserat på koncernens fleråriga verksamhetsplan, budget och resultatprognoser som uppdateras regelbundet.

Den finansiella nettoskulden minskade under året med 209 Mkr och uppgick per 2014-12-31 till 5 907 Mkr, fördelat på finansiella skulder och räntebärande pensionsavsättningar 6 156 Mkr, likvida medel 187 Mkr samt finansiella fordringar 62 Mkr. Under året har ett obligationslån emitterats om 400 Mkr. Vidare har ett obligationslån i euro om 400 Mkr återbetalats. Efter årsskiftet har ytterligare ett obligationslån emitterats om 300 Mkr med en löptid på tre år. Per 2014-12-31 uppgick den kortfristiga upplåningen till 3 269 Mkr. I juni 2014 tecknades ett nytt kreditlöfte om 400 MEUR (3 788 Mkr) med ett syndikat av nio banker vilket ersätter ett kontrak-

terat kreditlöfte på 400 MEUR med ursprungligt förfall 2016. Utöver detta finns ett bilateralt kreditlöfte om 570 Mkr som löper till 2017. Samtliga kreditlöften var vid årsskiftet utnyttjade och är tillgängliga att utnyttja under förutsättning att koncernens skuldsättningsgrad understiger 1,25. Vid årsskiftet var skuldsättningsgraden 0,28. Standard & Poor's långsiktiga kreditrating av Holmen är BBB och den kortsiktiga ratingen är A-2. Hösten 2014 reviderades utsikterna från negativa till stabila. Holmens svenska certifikatprogram har ett rambelopp på 6 000 Mkr. Certifikat med löptider upp till ett år kan utges i både kronor och euro. Holmens så kallade Medium Term Note Program, där obligationer kan utges, har ett rambelopp på 6 000 Mkr. Obligationer med löptider mellan ett och femton år kan utges i både kronor och euro. Vid årsskiftet var 2 750 Mkr certifikat och 2 731 Mkr obligationer utestående.

FINANSIELLA SKULDER

■ Finansiella skulder
■ Kreditlöften

Förfallstruktur över finansiella skulder och tillgångar med odiskonterade belopp återfinns i not 13 sid. 81.

KREDITER

Kunder som inte kan fullgöra sina betalningsförpliktelser ger upphov till kreditrisk.

Risken att koncernens kunder inte kommer att fullgöra sina betalningsförpliktelser begränsas genom kreditkontroll, interna kreditlimiter per kund och genom att i vissa fall försäkra kundfordringar mot kreditförluster. Kreditlimiter följs upp löpande.

Per 2014-12-31 uppgick koncernens kundfordringar till 2 328 Mkr, varav 39 (42) procent var försäkrade mot kreditförluster. Exponeringen mot enskilda kunder är begränsad. Försäljningen till de fem största kunderna utgjorde under 2014 sammanlagt 9 procent av koncernens totala omsättning. Under året har kreditförluster på kundfordringar i form av avsättningar och nedskrivningar påverkat resultatet med -3 (-20) Mkr. Totalt var per 2014-12-31 kundfordringar om 83 (39) Mkr förfallna till betalning mer än 30 dagar. Efter en individuell bedömning av samtliga kundfordringar har avsättning för befarad kreditförlust om 33 Mkr gjorts. Kreditkvaliteten på de finansiella tillgångar som varken har förfallit eller är nedskrivningsbara bedöms vara god.

Finansiella transaktioner ger upphov till kreditrisker gentemot finansiella motparter.

För varje finansiell motpart fastställs en maximal kredit- och settlemetrisk som följs upp löpande.

Per 2014-12-31 hade koncernen utestående derivatkontrakt med ett nominellt belopp om cirka 11 miljarder kronor och ett marknadsvärde om netto -415 Mkr. Holmens totala kreditrisk i derivataffärer uppgick vid årsskiftet till 630 Mkr. Beräkningen baseras på löptid och historisk volatilitet för olika derivattyper. För övriga finansiella tillgångar bedöms den maximala kreditrisken motsvaras av nominellt belopp.

ANLÄGGNINGAR

Plötsliga och oförutsedda skadehändelser såsom bränder och maskinhaverier kan skada anläggningar samt orsaka skador på varor under transport.

Målsättningen är att på ett bra och kostnadseffektivt sätt skydda anställda, miljö, tillgångar och verksamheter, men också att skapa en ständigt ökad delaktighet i det förebyggande arbetet. Genom skadeförebyggande åtgärder, gott underhåll, utbildning, framförhållning i förnyelse av anläggningar och goda administrativa rutiner minimeras riskerna. Riskbedömningar görs av riskingenjörer med anknytning till försäkringsbolag, fristående konsulter och som egenkontroll.

Holmen försäkrar sina anläggningar till återanskaffningsvärde mot egenoms- och avbrottskadorna. Den egna risken varierar mellan olika anläggningar men uppgår som mest till cirka 30 Mkr för en enskild skada. Koncernens skogsinnehav försäkras inte. Arealerna är spridda över stora delar av landet och risken för omfattande samtida skador har inte bedömts motivera den kostnad det skulle innebära att försäkra skogsinnehavet. Koncernen har ansvarsförsäkring som även omfattar plötslig och oförutsedd miljöskada som drabbar ”tredje man”.

YTTRE MILJÖ OCH ARBETSMILJÖ

Miljöpåverkan sker huvudsakligen genom utsläpp till luft och vatten samt uppkomst av buller och avfall. Risk föreligger för överskridanden av de av miljömyndigheterna meddelade villkoren för verksamheterna. Deponier och nedlagda verksamheter kan medföra kostnader för återställande av miljön. Risk föreligger också för att arbetsolycksfall kan inträffa.

Holmens miljö- och energipolicy anger hur miljöarbetet ska organiseras och bedrivs. Vid störningar ska miljö prioriteras framför produktion. Vid såväl pågående som avslutade verksamheter ska miljöpåverkan vara acceptabel för människor och miljö.

Skogsbruket ska skötas under iakttagande av största möjliga miljöhänsyn. Hälsa och säkerhet är en prioriterad fråga för Holmen och dess medarbetare. Koncernens arbetsmiljöpolicy anger principerna för hur säkra arbetsförhållanden ska uppnås.

Följande punkter är exempel på hur Holmen löpande arbetar för att förebygga och hantera olika typer av miljörelaterade risker:

- Egenkontroll av utsläppsvillkor från miljömyndigheter
- Kontroll av vattenområden utanför bruken
- Kontroll av kemikalie- och avfallshanteringen
- Miljöriskanalyser
- Myndighetskontroll och besiktningar
- Rapportering till myndigheter
- Koncernövergripande klimat- och energimål
- Koncernövergripande mål för arbetsolyckor
- Uppföljning av tillbud
- Myndighetskontroll gällande skydd för allvarliga kemikalieolyckor
- Certifierade miljö- och energiledningssystem med miljö- och energimål

- Miljöcertifiering och spårbarhetscertifiering enligt PEFC™ respektive FSC®
- Motverka skador på skog orsakade av väder, insekter, svamp och älg
- Certifierade ledningssystem för arbetsmiljöarbetet
- Extern kontroll av de certifierade ledningssystemen
- Egenkontroll av kraftindustrins riktlinjer för dammsäkerhet
- Undersökningar och efterbehandlingsåtgärder vid nedlagda industrier i samråd med miljömyndigheter.

Hållbarhetsredovisning

Holmens hållbarhetsarbete är en integrerad del i strategin för tillväxt och värdeskapande, och en naturlig drivkraft i den dagliga verksamheten. Ambitionen är att stärka koncernens konkurrensförmåga, sänka kostnaderna och risknivån, motivera och engagera medarbetarna samt uppfylla omvärldens krav och förväntningar.

I SKOGEN VÄXER FRAMTIDEN. Holmen bedriver ett engagerat och aktivt hållbarhetsarbete vars yttersta syfte är att bidra till den nödvändiga omställningen mot en mer resurseffektiv, bio-baserad samhällsekonomi. I centrum för strategin finns de naturliga, förnybara råvarorna från Holmens hållbart brukade skogar. Råvarorna förädlas till produkter och bioenergi som, liksom skogen, gör nytta för klimatet.

Med fokus på finansiell stabilitet och lönsamhet, i kombination med långtgående ansvarstagande för miljö, medarbetare och omvärld, skapas förutsättningar för en hållbar verksamhet som genererar värde för aktieägare, kunder och andra intressenter.

MÅLSTYRT ARBETE. Koncernen har hållbarhetsmål på miljö- och energiområdet. Målen är

långsiktiga och handlar om ökad tillväxt i skogarna, minskade koldioxidutsläpp och ökad andel egenproducerad, förnybar elenergi.

För medarbetarna prioriteras arbetet med att förbättra säkerhetsmedvetandet och minimera arbetsplatsolyckorna. Ett centralt mål är att samtliga verksamheter ska införa certifierade ledningssystem för arbetsmiljöarbetet före utgången av 2015.

Under året tydliggjordes betydelsen av att arbeta med målstyrning och nyckelindikatorer inom respektive affärsområde. Detta för att på ett bra sätt kunna bidra till att koncernens lönsamhetsmål uppnås.

RAMVERK FÖR STYRDOKUMENT. Under året har en översyn gjorts av Holmens policyportfölj och arbete har inletts för att utveckla koncernens

ramverk för styrdokument. Syftet är att förbättra kommunikationen, tydliggöra uppföljning och säkerställa efterlevnad av gällande policyer och riktlinjer.

ANSVARSFÖRDELNING. Styrelsen och koncernledningen behandlar regelbundet aktuella hållbarhetsfrågor. Det övergripande ansvaret vilar på VD och affärsområdescheferna medan plats- och skogscheferna har det operativa ansvaret för medarbetare och miljö. Miljö- och hållbarhetschefen samordnar arbetet inklusive uppföljning av mål och utfall. Den årliga externa rapporteringen av arbetet och utfall enligt Global Reporting Initiative (GRI) är viktig för att intressenter och analytiker ska få god insyn i Holmens arbete.

VAD ANSER DU KÄNNETECKNAR HÅLLBARHETSARBETET?

Mest påtagligt är nog vår övertygelse om att hållbarhetsarbetet är viktigt och en självklar del av koncernens affärsstrategi. Att vi kan visa att hållbarhet och lönsamhet hör ihop stärker oss naturligtvis ytterligare. Vår öppenhet i hållbarhetsrapporteringen är också en egenskap som utmärker oss på ett positivt sätt.

ARBETET FÖR LÄGRE KOLDIOXIDUTSLÄPP HAR UPPMÄRK-SAMMATS. PÅ VILKET SÄTT?

Holmen tog sig in på A-listan i Climate Performance Leadership Index 2014. Detta är naturligtvis glädjande och visar att vårt arbete med att minska klimatpåverkan är framgångsrikt även med internationella mått mätt.

FÖRRA ÅRET TOG HOLMEN FRAM EN UPPFÖRANDEKOD FÖR LEVERANTÖRER. HUR HAR ARBETET FORTSKRIDIT?

Implementeringen under 2014 har bestått av två delar: dels har koncernens inköpare utbildats, dels har arbetet med att göra uppförandekoden känd hos våra leverantörer påbörjats. Vid årets slut hade drygt 1 000 leverantörer undertecknat koden.

HUR PÅVERKAS HOLMEN AV EU:S NYA UTSLÄPPSREGLER FÖR MASSA- OCH PAPPERSINDUSTRIN?

Vi har gjort en första utvärdering av den nya kravställningen och det ser överlag bra ut för våra bruk. För kartongbruket i Workington behöver vi utreda hur reningsanläggningen för processvattnet ska bli effektivare.

VILL DU LYFTA FRAM NÅGOT SPECIELLT FRÅN ÅRETS HÅLLBARHETSARBETE?

Vi har inlett arbetet med att utveckla koncernens ramverk för styrdokument, där vi bland annat kommer att se över våra policyer och riktlinjer för medarbetare och miljö. Ett syfte är att tydliggöra våra rutiner för uppföljning och efterlevnad av styrdokument. Detta är angeläget för koncernens medarbetare, men också värdefullt att kunna förmedla i kontakter med externa intressenter.

Lars Strömberg,
miljö- och
hållbarhetschef

HOLMEN STÄRKTE SIN POSITION UNDER 2014

För andra året i rad återfanns Holmen på listan över företag som är bäst i världen på att kombinera hållbart företagande med goda finansiella resultat, FN:s globala aktieindex Global Compact 100.

Läs mer om Global Compact och GC100 på sidan 46.

GUIDE TILL HÅLLBARHETSINFORMATIONEN

Holmens hållbarhetsredovisning 2014 utgörs av följande delar:

- Hållbarhetsinformationen i avsnittet om affärsverksamheten på sidorna 12–31
- Redovisningen av ekonomi, miljöansvar, medarbetare och övriga intressenter på sidorna 36–47 samt 93–95
- Holmens GRI-register (Global Reporting Initiative) med länkar på Holmens webbplats

På Holmens webbplats finns dessutom:

- Fördjupad hållbarhetsinformation och tabeller
- Miljöarbetet per affärsområde
- Revisorenas bestyrkanderapport

KONCERNEN RAPPORTERAR på nivå GRI A+. KPMG har på Holmens uppdrag genomfört en översiktlig granskning av innehållet i koncernens hållbarhetsredovisning och delar Holmens uttalade tillämpningsnivå avseende GRI:s riktlinjer.

HÅLLBARA PRODUKTER

Den växande skogen är utgångspunkten för Holmens verksamhet och alla de förnybara produkter som framställs vid koncernens bruk och sågverk – kartong, tryckpapper och trävaror. Optimerad resursförbrukning och positiva klimateffekter är ledstjärnor i hela kedjan från plantförädlingen till utvecklingen av morgondagens förnybara produkter.

PRIORITERINGAR 2014/2015

- Utveckla nya affärsmöjligheter baserat på virkesråvara och befintliga industriplatser
- Tillgodose behovet av sågade trävaror för klimatsmart och kostnadseffektivt byggande.
- Energiproduktion med förnybara energislag

MÄNNISKAN PÅVERKAR KLIMATET. I november 2014 publicerades en ny rapport från internationella klimatpanelen IPCC. Där bekräftades att klimatförändringar observerats i hela världen och att uppvärmningen beror på mänsklig påverkan. Ett nytt globalt klimatavtal ska förhandlas fram i Paris i slutet av 2015.

DEN FÖRNYBARA VIRKESRÅVAREN från Holmens aktivt och hållbart brukade skogar är ett viktigt bidrag i det nödvändiga arbetet för att främja god resurshushållning och motverka klimatförändringen. Detta sker dels via substi-

tutionseffekten som uppstår då förnybara material och bibränslen från skogen ersätter fossila material, dels genom att den stående skogen, liksom träkonstruktioner och snickeriprodukter, binder stora mängder koldioxid. Dessutom kan Holmens produkter av papper och kartong återvinnas i form av nya produkter eller bioenergi.

VÄRDEFULLA BIPRODUKTER. Så mycket som 99 procent av biprodukterna och avfallet som uppstår i Holmens verksamheter omhändertas och används för olika ändamål. Dessutom bidrar uttjänta pappers- och kartongprodukter med nödvändig färsk fiber till returpapperskretsloppet. Fibern kan återvinnas 5–7 gånger innan den är förbrukad och slutar som biobränsle.

EU VISAR VÄGEN. En förutsättning för hållbar samhällsutveckling är att produkter med god klimat- och miljöprestanda finns tillgängliga. EU vill främja användningen av biobaserade produkter i Europa och standarder tas fram för att stödja denna utveckling.

Holmens ambition att bidra till en framtida

biobaserad samhällsekonomi ligger i linje med detta initiativ och med det program om ett avfallsfritt Europa som EU-kommissionen presenterade under 2014. Programmet redovisar mål och initiativ för att skapa ett kretsloppssamhälle, en så kallad cirkulär ekonomi. EU-kommissionen föreslår bland annat höjda målnivåer för materialåtervinning, ökat stöd till forskning samt att en hållbar användning av biomassa ska främjas.

INNOVATION OCH FOU. Sveriges riksdag har satt som mål att landet inte ska ha något nettoutsläpp av växthusgaser år 2050. För att nå målet måste användningen av befintliga förnybara produkter öka samtidigt som nya material och produkter utvecklas i syfte att ersätta de fossilbaserade. Holmen bidrar med sin verksamhet till att målet på sikt ska kunna nås.

Koncernens totala investeringar i FoU uppgick 2014 till cirka 110 Mkr.

NEW BUSINESS DEVELOPMENT (NBD) startades inom Holmen 2013 genom en sammanslagning av Holmen Bio Refinery Centre och delar av affärsområdenas utvecklingsavdelningar. Med utgångspunkt från Holmens förnybara virkesråvara, och de biprodukter som uppstår i den ordinarie produktionen, ansvarar NBD för att bygga upp kunskap samt identifiera och utveckla nya affärsmöjligheter. Den övergripande målsättningen är att virkesbaserade alternativ på sikt ska kunna ersätta traditionella fossilbaserade produkter inom områden som bränsle, textil och byggmaterial. En viktig utgångspunkt för arbetet är att de nya affärsmöjligheterna ska vara kopplade till Holmens befintliga industriplatser.

Genom NBD initierar Holmen forskning, innovation och produktutveckling. Bland annat undersöks hur biprodukterna från bruken kan förädlas till exempelvis baskemikalier för kunder inom kemiindustrin. Ett annat intressant exempel på vidareförädling är Holmens delägarskap i ett israeliskt utvecklingsbolag som framställer nanokristallin cellulosa (NCC) ur vedråvara. I framtiden kan papper och kartong få nya egenskaper med hjälp av NCC, och materialets kristallina delar kan dessutom komma att göra nytta i skum, bildskärmar och medicinska applikationer.

Holmens verksamhet i ett klimaterspektiv

Holmens verksamhet bidrar till positiva klimateffekter. Dels genom att koldioxid binds i skogarna och produkterna, dels genom den resurseffektiva produktionen som till övervägande del drivs med förnybar energi. Tack vare satsningarna på bland annat egenproducerad energi, och utvecklingen av nya produkter med skogsråvara som bas, kommer de positiva klimateffekterna att förstärkas i framtiden.

SKOGEN. Holmens skogar tog upp cirka 4 480 000 ton koldioxid för sin tillväxt under 2014. Baserat på tillväxtdata från de fem senaste åren beräknas att cirka 80 procent av tillväxten årligen skördas och används till produkter. Det innebär att cirka 525 000 ton koldioxid årligen binds in i lagerökningen. Under överskådlig framtid väntas den årliga tillväxten i Holmens skogar överstiga skörden, och koncernens tillväxtmål indikerar att en allt större mängd koldioxid kommer att bindas i framtiden.

PRODUKTIONSENHETERNA. Holmens investeringar i biobränslebaserad energiproduktion under senare år har medfört att utsläppen av fossil koldioxid från produktionsenheterna för 2014 minskade till knappt 130 000 ton. Genom att självförsörjningsgraden på biobaserad el- och värmeenergi ökat under de senaste åren har också behovet av inköpt fos-

silbaserad energi minskat. Jämfört med situationen 2010 innebär det att utsläppen av fossil koldioxid från produktion av inköpt energi blev cirka 230 000 ton lägre 2014.

Baserat på uppgifter för de senaste åren har de årliga utsläppen av fossil koldioxid från skogsbruksmaskiner, tillverkning av insatsråvaror och transporter av råvaror och produkter beräknats till cirka 325 000 ton. Dessa utsläpp representerar den negativa klimateffekten av Holmens verksamhet.

PRODUKTERNA OCH SUBSTITUTIONSEFFEKTERNA. Under hela sin livstid binder trävaror koldioxid som frigörs först när produkterna förbränns. Holmens produktion av sågade trävaror under 2014 motsvarar cirka 610 000 ton koldioxid bundet i produkter med en livslängd på mer än 50 år. Holmens trävaror bidrar också med en substituerande effekt i de fall de ersätter klimatpåverkande byggnadsmaterial. För 2014 skulle denna substitutionseffekt kunna uppgå till knappt 1 200 000 ton koldioxid.

Pappers- och kartongprodukter har alltför kort livslängd för att det ska vara meningsfullt att räkna på inbindning av koldioxid. Dessa produkter, liksom uttjänta trävaror, är dock utmärkta biobränslen. Även biobränsle från Holmens skogar och biprodukter från produktionen ger energi vid förbränning.

Forskning påvisar klimatnytta

Flera oberoende källor visar att koldioxidutsläppen minskar när träbaserade byggmaterial används istället för klimatpåverkande alternativ. Vetenskapliga artiklar som publicerats de senaste åren framhåller skogsprodukternas positiva klimateffekter. Här är ett axplock.

TRÅ BINDER KOLDIOXID. Lundmark m.fl. (2014) har undersökt hur olika strategier för skogsbruket och användningen av träbaserade produkter kan bromsa klimatförändringar. Om skogsbruket i Sverige fortsätter bedrivas som idag undviks utsläpp av koldioxid i storleksordningen 60 miljoner ton årligen jämfört med om icke förnybara råvaror och produkter skulle användas. Vidare menar forskarna att utökad användning av sågade trävaror utanför Sverige kan ge stora klimat-effekter i länder där fossilbaserade byggmaterial dominerar idag.

SUBSTITUTIONSEFFEKTERNA. Sathre och O'Connor (2010) har på basis av ett tjugotal vetenskapliga artiklar beräknat substitutionseffekterna av att använda trä som byggmaterial istället för exempelvis stål och cement. Man konstaterar att varje

kubikmeter trä som används istället för andra material motsvarar en minskning av koldioxidutsläpp med i genomsnitt 1,9 ton. Studien visar att träprodukter som kommer från ansvarsfullt brukade skogar är positiva för klimatet.

ENERGISNÅLT BOENDE. Dodoo m.fl. (2014) har i flera artiklar påvisat att förnybara produkter från skogen åstadkommer resurseffektivare byggande och boende. Täta och välisolerade hus i trä kan tillsammans med biobränslebaserade värmesystem ge bättre energiprestanda än dagens byggnorm, och därmed bidra till lägre primärenergianvändning samt minskad klimatpåverkan. Viktiga förutsättningar för detta är att ett hållbart skogsbruk bedrivs och att restprodukter omhändertas på ett ansvarsfullt sätt.

Källor: Lundmark, T. et al. Potential roles of Swedish forestry in the context of climate change mitigation. Forests 2014, 5, 557-578. Sathre, R. och O'Connor, J. Meta-analysis of greenhouse gas displacement factors of wood product substitution. Environmental Science Policy 2010, 13, 104-114. Dodoo, A. et al. Life-cycle primary energy analysis of low-energy timber building systems for multi-storey residential buildings. Energy and Buildings 2014, 81, 84-97.

UTVECKLINGSPROJEKT

KARTONG

- Optimerat fiberutnyttjande
- Biobaserad energiproduktion
- Biobaserade barriärmaterial

TRYCKPAPPER

- Lägre energiförbrukning
- Ökad produktions-effektivitet
- Resurseffektiva produkt-lösningar
- Fossilfria svenska enheter

TRÄVAROR

- Produktion av sågade trävaror för klimatsmart byggande
- Utveckla torkningsprocessen för bättre produkt-egenskaper och minskad energianvändning

ENERGI

- Uppgradering vattenkraft
- Vindkraft

VIRKE

- Högre tillväxt
- Effektivare skörd och transporter
- Minskade markskador
- Förbättrad återväxt

NEW BUSINESS DEVELOPMENT

- Nya produkter från vedråvaran
- Nyttjande av industrins biprodukter/avfall
- Nya affärsmöjligheter vid Holmens befintliga industriplatser

MILJÖ

Holmen tar ett långtgående ansvar för att Holmens skogar, produktionsprocesser och produkter bidrar till utvecklingen mot en biobaserad samhällsekonomi. Miljöarbetet handlar övergripande om att kontinuerligt minska miljö- och klimatpåverkan, samt säkerställa att koncernen efterlever de regler och villkor som ställs inom miljöområdet.

PRIORITERINGAR 2014/2015

- Öka andelen egenproducerad förnybar energi
- Kontinuerligt minska koldioxidutsläppen
- EU:s industriutsläppsdirektiv

MILJÖANSVAR. Miljö- och energihänsyn är en självklar del i Holmens planering av produktion och investeringar. Verksamheten kännetecknas av resurseffektivt nyttjande av förnybar råvara och energi. Så långt som möjligt återvinns energi, kemikalier och fibrer i syfte att minimera miljöpåverkan från produktionen. I avsnittet Riskhantering på sidan 35 beskrivs Holmens förebyggande arbete kring miljörelaterade risker och hur de ska hanteras.

Holmen följer lagstiftningens och myndigheternas krav inom miljöområdet. Detta säkerställs dels via lagstadgad myndighetstillsyn och dels genom det förbättringsarbete som bedrivs vid produktionsanläggningarna inom ramen för miljö- och energiledningssystemen. Anläggningarnas miljöpåverkan sker huvudsakligen genom utsläpp till luft och vatten samt i form av avfall och buller. Information om produktionen och prioriterade miljöparametrar redovisas i tabell på sidorna 94 och 95.

HÅLLBAR TILLVÄXT I EU. Inom EU arbetar man med att ta fram en klimat- och energistrategi för 2030. På energiområdet finns en plan för minskade utsläpp och effektivare energianvändning. Som ett led i detta arbete enades EU:s ledare i slutet av 2014 om nya måltal för klimat och energi. Omräknade till den företagssektor där Holmen ingår ska utsläppen av koldioxid minska med 43 procent till 2030 (basår 2005). Vidare ska den förnybara energins andel av energikonsumtionen öka till 27 procent inom samma tidsrymd. Holmen ser positivt på EU:s mål och åtgärdsprogram. Koncernens ambitioner på klimat- och energiområdet går dock längre.

MILJÖMÅL FÖR HÅLLBAR UTVECKLING. Holmen har under flera år arbetat med koncernövergripande miljö- och klimatmål för hållbar utveckling. Att kunna öka produktionen och användningen av produkter tillverkade av förnybar råvara från skogen är ur såväl ett pro-

duktions- och klimatperspektiv viktigt. Holmen har därför ett mål om att till 2050 öka tillväxten i Holmens skogar med 25 procent jämfört med 2007.

Koncernens mål för fossila bränslen är att minska användningen med 75 procent till 2020 från 2005. De investeringar som gjorts för biobaserad energiproduktion inom affärsområdet Iggesund Paperboard samt ändrad energistrategi inom Holmen Paper har fått ett stort genomslag vad avser fossilbränsleanvändningen under 2014. Fram till och med 2014 var minskningen 74 procent. Arbetet inriktas nu på att uthålligt klara denna nivå. Räknet per ton produkt (tryckpapper och kartong) så minskade utsläppen av fossil koldioxid med 45 procent 2014 jämfört med 2013.

Det tredje klimatrelaterade hållbarhetsmålet är att öka andelen egentillverkad förnybar elenergi i förhållande till Holmens totala elanvändning. Målet till 2020 har varit att mer än fördubbla denna andel jämfört med basåret 2005, från 31 procent till 67 procent. 2014 stod egenproducerad förnybar elenergi för 42 procent av Holmens totala elanvändning.

Holmen äger markområden som är lämpliga för uppförande av vindkraftverk. Mot bakgrund av den situation som idag råder på elmarknaden för denna typ av elproduktion finns inte de ekonomiska förutsättningarna för byggande av vindkraft i den utsträckning som förutsågs för ett antal år sedan. Som en följd av detta reviderades hållbarhetsmålet under 2014 från 67 procent till 50 procent.

Miljöarbetet 2014

Inriktningsmålet för den svenska miljöpolitiken är det så kallade Generationsmålet. Målet ger vägledning om de värden som ska skyddas och den samhällsomställning som krävs för att nå önskad miljö kvalitet. För att nå målet krävs en ambitiös miljöpolitik i Sverige, inom EU och i internationella sammanhang. Det svenska miljömålssystemet består av sexton miljömål inom områden såsom klimat- och luftföroreningar och biologisk mångfald.

Sveriges näringsliv väntas bidra med åtgärder som visar att systematiskt miljöarbete är lönsamt för både samhället och företagen. Under det gångna året genomfördes flera miljörelaterade utredningar och åtgärder inom koncernen som på olika sätt bidrar till att miljömålen nås. Holmens åtgärder och resultaten av dessa under 2014 redovisas på nästa sida i relation till ett urval av Sveriges miljömål.

HOLMENS MÅL FÖR HÅLLBAR UTVECKLING

	MÅL	UTFALL 2014	KOMMENTAR
Ökad tillväxt i Holmens skogar	2050: ökning med 25 %	– ¹⁾	Basår 2007: 4,4 milj m ³ sk virke
Minska användningen av fossila bränslen inom koncernen	2020: minskning med 75 %	74 % ²⁾	Basår 2005
Ökad produktion av förnybar el relativt Holmens elanvändning	2020: 50 % ³⁾	42 %	Basår 2005: 31 %

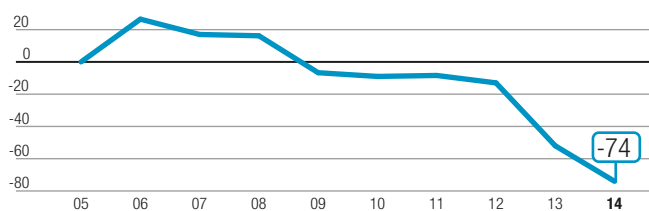
1) Åtgärder för ökad tillväxt har identifierats och igångsatts. Mätning görs vid nästa avverkningsberäkning 2021.

2) Beräkningen baserad på använd mängd fossila bränslen vid bruket samt vid den kraftvärmeanläggning som ligger i anslutning till Holmen Paper Madrid.

3) Målet reviderades 2014.

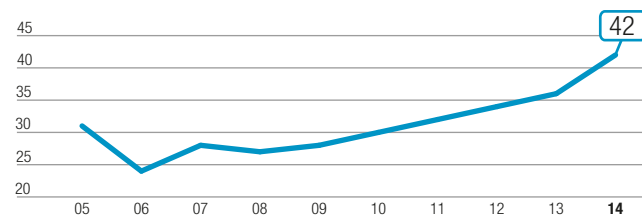
ANVÄNDNING AV FOSSILA BRÄNSLEN

(basår 2005), %

ANDEL EGEN FÖRNYBAR ELPRODUKTION RELATIVT HOLMENS ELANVÄNDNING

(basår 2005), %

NATIONELLA MILJÖMÅL

1. "Begränsad klimatpåverkan"
2. "Frisk luft" och "Bara naturlig försurning"
3. "Giffri miljö"
4. "Levande skogar"

HOLMENS ÅTGÄRDER OCH RESULTAT

1. "Begränsad klimatpåverkan"

- Investeringen i en ny sodapanna vid kartongbruket i Iggesund har minskat utsläppen av klimatpåverkande fossil koldioxid i väsentlig omfattning. Utsläppen av fossil koldioxid minskade med cirka 85 procent mellan åren 2013 och 2014. Målet är att bli självförsörjande på värme och elektricitet.
- Som ett resultat av de omfattande energiinvesteringarna 2013 är kartongbruket i Workington idag bibränsledrivet och självförsörjande på elektricitet och värmeenergi. Dessutom distribueras fossilfri elektricitet till näringslivet.
- Vid Hallsta pappersbruk genomförs stora satsningar på energieffektivisering, främst genom utökad värmeåtervinning från pappersmaskiner och massatillverkning. Barken som tidigare användes som bränsle på bruket har nu blivit en intäktskälla som säljs till externa energiproducenter. Under 2014 minskade utsläppen av fossil koldioxid med 70 procent jämfört med 2013.
- Vid Bravikens pappersbruk har oljeförbrukningen minskat genom utvecklad körstrategi för brukets ångsystem, ökad verkningsgrad för fastbränslepannan samt ökad ångåtervinning från produktionen av termomekanisk massa. Utsläppen av fossil koldioxid minskade med cirka 60 procent mellan åren 2013 och 2014.

- 99 procent av biprodukterna och avfallet som uppstod i verksamheterna under 2014 omhändertogs och användes för olika ändamål. 70 procent utgjordes av bibränslebaserat material och användes för energiproduktion i de egna anläggningarna eller avyttrades för energiproduktion. På så sätt undviks utsläpp av fossil koldioxid. Resterande knappt 30 procent nyttjades för andra ändamål såsom anläggningsmaterial eller för tillverkning av jordprodukter.

2. "Frisk luft" och "Bara naturlig försurning"

- Intrimningen av den nya sodapannan vid Iggesunds bruk slutfördes under året, liksom det system för destruktion av så kallade svaggaser som togs i drift 2013. Därmed har utsläppen till luft av svavel, kväveoxider och stoft från denna del av processen minskat med 60, 30 respektive 60 procent mellan åren 2013 och 2014.
- Vid bruket i Madrid ändrades energiproduktionen under året, vilket gör att utsläppen av försurande kväveoxider minskar.

3. "Giffri miljö"

- I samråd med miljömyndigheterna genomförs utredningar av förorenade nedlagda industriplatser där Holmen varit verksam. Under 2014 pågick utredningar i olika stadier gällande sågverken i Stocka, Håstaholmen och Länna, sulfittfabrikerna i Strömsbruk, Domsjö och Lodbby, träsliperiet i Bureå, en ytbehandlingsanläggning i Iggesund samt två avfallsupplag i Hälsingland.

4. "Levande skogar"

- Som ett led i att uppnå målet beslöt riksdagen 2010 att 100 000 hektar statligt ägd skog ska användas som ersättningsmarker till landets större markägare för att öka andelen statligt skyddad skog i Sverige. Holmen träffade 2014 en överenskommelse med Naturvårdsverket om att sälja drygt 10 000 hektar skog med höga naturvärden. Som ersättning fick Holmen köpa cirka 18 000 hektar mark där det går att bedriva ett aktivt och hållbart skogsbruk.

MILJÖTILLSTÅND FÖR KONCERNENS PRODUKTIONS- ANLÄGGNINGAR

Iggesunds bruk ¹⁾	2013
Workingtons bruk ²⁾	2002
Hallsta pappersbruk ³⁾	2000
Bravikens pappersbruk ⁴⁾	2002
Holmen Paper Madrid ²⁾	2006
Iggesunds sågverk ⁵⁾	2014
Bravikens sågverk ⁴⁾	2010

1) Miljöbalken. Utöver detta bedrivs anmälningspliktig verksamhet vid produktionsenheten i Strömsbruk. Hamnverksamheten (Skärnäs Terminal) i anslutning till Iggesunds bruk har sedan 1999 miljö tillstånd enligt Miljöbalken. Ansökan om nytt miljö tillstånd görs 2015.

2) Tillstånd enligt IPPC. 3) Miljöskyddslagen.

4) Miljöbalken. 5) Under 2014 fick sågverket nytt miljö tillstånd enligt Miljöbalken.

CERTIFIERINGAR FÖR LEDNINGSSYSTEM

CERTIFIERINGAR ^{1,2)}	MILJÖ	ENERGI	KVALITET	ARBETSMILJÖ ³⁾
Iggesunds bruk ⁴⁾	2001	2005	1990	2015
Workingtons bruk	2003	– ⁵⁾	1990	2005
Hallsta pappersbruk	2001	2005	1993	2012
Bravikens pappersbruk	1999	2006	1996	2015
Holmen Paper Madrid	2002	2009	2000	2015
Iggesunds sågverk ⁶⁾	1999	2006	1997	2015
Bravikens sågverk ⁶⁾	2011	2011	2011	2015
Holmen Skog ⁷⁾	1998	–	–	–

1) Certifikat finns på Holmens webbplats – www.holmen.com/certifikat. 2) Miljö/ISO 14001:2004, Energi/ISO 50001:2011, Kvalitet/ISO 9001:2008, Arbetsmiljö/OHSAS 18001:2007). Årtalen anger det år då certifikatet första gången utfärdades.

3) Samtliga produktionsenheter ska vara certifierade till utgången av 2015. 4) Certifieringarna inkluderar produktionsenheten i Strömsbruk och Skärnäs terminal. 5) Energiledningssystem infört. Certifiering mot internationell standard återstår.

6) Certifikaten är gemensamma för de båda sågverken från och med 2011. 7) Verksamheten inom Holmen Skog är certifierad enligt kriterier utfärdade av PEFC^{TM} respektive FSC®.

Tillstånd

Holmen bedrev vid årsskiftet 2014/2015 produktionsverksamhet vid sju anläggningar som kräver miljö tillstånd. Tillstånden anger bland annat villkor för tillåten produktionsvolym samt tillåtna utsläpp till luft och vatten. Fem av anläggningarna är belägna i Sverige med en försäljning motsvarande 60 procent av koncernens nettoomsättning. De två återstående anläggningarna finns i Workington i England och Madrid i Spanien. Deras sammanlagda andel av koncernens nettoomsättning var 18 procent under 2014.

2013 började EU:s industriutsläppsdirektiv (IED, Industrial Emissions Directive) att gälla. Den nya lagstiftningen innebär skärpningar i kraven att använda bästa tillgängliga teknik. Inom Holmen pågår arbete för att utreda i vilken mån verksamheterna vid massa-, pappers- och kartongbruken måste anpassas för att senast till oktober 2018 klara de skärpta utsläppsvillkoren. Den inledande analysen visar att brukens miljöstatus är god och att alla

bruk, utom det i Workington, redan idag klarar de nya kraven. För bruket i Workington utreds vilka insatser som kommer att krävas för att klara villkoren för utsläpp av processvatten.

Under 2014 fick Holmen Timber miljö tillstånd för utökad produktion vid sågverket i Iggesund.

Under 2015 kommer en ansökan om nytt miljö tillstånd att lämnas in för hamnverksamheten vid Skärnäs Terminal.

Produktionen av elkraft vid Holmens hel- och delägda vattenkraftverk har tillstånd för vattenverksamhet. Vattenverksamhetsutredningen överlämnade sitt slutbetänkande (SOU 2014:35) under året. I utredningen har förslag tagits fram för system som ska möjliggöra prövning av dammar och vattenkraftverk som saknar tillstånd enligt miljöbalken. Detta för att bland annat anpassa de svenska lagarna till EU-rätten. Holmen följer utvecklingen och har gett synpunkter på utredningarna via branschorganisationen Skogsindustrierna.

Under 2014 driftsatte Holmen i ett hälft-

tenägt bolag 17 vindkraftverk i Varsvik i Norrtälje kommun.

Planering pågår för att utveckla vindkraftsparker på egen mark i Västernorrlands respektive Västerbottens län. Miljö tillstånd har meddelats för vindkraftsverk i Örnsköldsviks kommun. För andra ärenden var tillståndsprocesserna inte avslutade vid utgången av 2014. Tillståndsprocessen pågår för vindkraft vid bruket i Workington.

Under 2014 lämnades en ansökan om miljö tillstånd in för en torvtäkt i Skellefteå kommun.

UTSLÄPPSRÄTTER OCH ELCERTIFIKAT. Holmens produktionsanläggningar deltar sedan 2005 i EU:s handel med utsläppsrätter för koldioxid. Koncernens åtgärder för att minska användningen av fossila bränslen och därmed utsläppen av koldioxid har gjort det möjligt att sälja utsläppsrätter. Holmen har tilldelats utsläppsrätter för handelsperioden fram till och med 2020.

Koncernen har producerat förnybar el under många år, och handeln med elcertifikat har medfört intäkter.

I England måste eldistributörer uppfylla en kvot av förnybar el medan producenter av förnybar el erhåller gröna certifikat, Renewables Obligation Certificates (ROCs), i proportion till mängd genererad el. Biobränslepannan i Workington erhöll under 2014 sådana certifikat vilka såldes.

ÖVERSKRIDANDEN OCH KLAGOMÅL. Under året förekom ett antal överskridanden av villkorsvärden samt klagomål och incidenter i de industriella och skogliga verksamheterna. Avvikelserna var inte av väsentligt slag eller resultatpåverkande och omhändertogs med hjälp av korrigerande åtgärder inom verksamheternas ledningssystem. De industriella incidenterna rapporterades till tillsynsmyndigheterna.

Bruket i Workington

VERKTYG FÖR MILJÖARBETET

MILJÖ- OCH ENERGIPOLICYN innehåller övergripande principer för arbetet med de miljöaspekter som Holmen och dess intressenter prioriterar. Fokus är på energi- och klimatfrågornas betydelse för verksamheten. Holmens verksamhet regleras miljömässigt av lagar och tillstånd inom varje land. Koncernens miljö- och energipolicy är utgångspunkten för hur miljöansvaret fördelas och hur miljöarbetet organiseras och bedrivs. Vid bruken beaktas lagstiftning och andra krav vid planering av produktion och investeringar.

HOLMENS RIKTLINJER FÖR UTHÅLLIGT SKOGSBRUK anger hur koncernens skogar ska skötas ur produktions- och miljöperspektiv. Det handlar om drygt 60 rutiner som täcker kriterier som utfärdats av PEFC™ och FSC®.

CERTIFIERINGAR. Verksamheterna i koncernens pappers- och kartongbruk samt sågverk var vid årsskiftet 2014/2015 certifierade enligt kvalitets-, miljö- och energiledningssystem. Vid två bruk finns också certifierade ledningssystem för arbetsmiljöarbetet. Det innebär att rutiner finns för planering, genomförande, uppföljning samt

åtgärder för ständiga förbättringar i miljöarbetet. Samtliga anläggningar som använder virkesråvara har dessutom spårbarhetscertifikat. Skogsbruket är certifierat enligt miljöledningssystem och är dessutom certifierat enligt kriterier utfärdade av PEFC™ respektive FSC®. Andelen certifierat virke till koncernens egna industrier varierar med tillgången i området. Holmen Skogs spårbarhetscertifiering (FSC® Controlled Wood) innebär en försäkran om att även icke certifierat virke kommer från kontrollerade källor. Samtliga certifikat finns tillgängliga på Holmens webbplats.

MEDARBETARE

Holmens framgång är beroende av engagerade och kompetenta medarbetare som delar företagets värderingar och arbetar mot uppsatta mål. Koncernens ansvar är bland annat att stödja värderingsbaserat ledarskap och ge varje medarbetare möjlighet att utvecklas samt att säkerställa en säker arbetsmiljö.

PRIORITERINGAR 2014/2015

- Kompetensförsörjning
- Målstyrning och värderingsbaserat ledarskap
- Stärka säkerhetskulturen

KOMPETENSFÖRSÖRJNING och kompetensutveckling har hög prioritet inom Holmen. Branschens och företagets villkor förändras snabbt. Det innebär att medarbetarna behöver vidareutveckla och bredda sin kompetens för att möta nya krav, inte minst på grund av alltmer komplex teknik och ständig optimering av processerna.

Koncernen uppmanar intern rörlighet och strävar efter att tillsätta lediga chefstjänster genom intern rekrytering, så att de anställda får tydliga karriärvägar och möjlighet att växa inom organisationen. Talent Review är en årligt återkommande process där chefer, nyckelpersoner och medarbetare med stor potential identifieras och utvärderas. I samband med detta genomförs även en strukturerad ersättningsplanering.

ATTRAHERA RÄTT KOMPETENS. På en arbetsmarknad där nyckelkompetenser kan vara en bristvara är det viktigt att arbetsgivarvarumärket står för positiva värden, goda villkor och intressanta arbetsuppgifter. Hållbarhets- och värdegrundsfrågor blir allt viktigare vid valet av arbetsgivare. Mot bakgrund av detta och de förändrade branschvillkoren utvecklar Holmen fortlöppande sitt arbetsgivarvarumärke.

Holmen upplever en fortsatt stor efterfrågan på studiebesök, examensjobb, praktikplatser och sommarjobb. Det fanns även ett stort intresse från studenter på årets arbetsmarknadsdagar och mässor.

I Ingenjörbarometern 2014, en karriärundersökning som genomförs av Ny Teknik och Sveriges Ingenjörer, utsågs Holmen till Sveriges näst mest attraktiva företag av ingenjörer som är verksamma inom skogs- och träbranschen.

VÄLUTBILDADE LEDARE är en nyckel till framgång och av största betydelse för Holmens framtid. Under 2014 utvärderades och förstärktes samtliga ledarprogram med utgångspunkt från ledningsfilosofin som inkluderar värderingar, Holmens sju ledarkriterier och målstyrning. På

samma grund vidareutvecklades även Holmens gemensamma introduktionsprogram.

MÅLSTYRNING OCH VÄRDERINGSBASERAT LEDARSKAP. Arbetet med värderingar inom Holmen fortskrider och implementeringen av värderingarna *mod, engagemang* och *ansvar* har tagits emot väl inom alla delar av koncernen. Under 2014 kopplades värderingarna till de konkreta målen på varje nivå och inom alla affärsområden. Arbetet genomfördes i form av workshops där arbetsgrupper gemensamt kom överens om vilka aktiviteter som behöver vidtas och vilka beteenden och förhållningssätt som ska gälla för att nå uppsatta mål.

Arbetet inleddes inom ledningsgrupperna och genomförs på alla nivåer i organisationen. Gruppernas arbete utmynnar i att deltagarna undertecknar en gemensam överenskommelse, ett teamkontrakt. Styrkan hos teamkontrakten är att de knyter samman värderings- och målstyrningsarbetet med beteendet i vardagen på ett sätt som skapar tydlighet och engagemang. Teamkontrakten bidrar därför till utveckling för såväl medarbetaren och gruppen, som för Holmen som företag.

Kombinationen av målstyrning och värderingsbaserat ledarskap är ett kraftfullt verktyg i arbetet med att utveckla Holmen.

FÖRÄNDRINGSARBETE. Under senare år har stora omställningar gjorts på Bravikens pappersbruk och Hallsta pappersbruk. Nedläggning av pappersmaskiner, omfattande förändringar av organisationsstrukturen och minskad bemanning låg bakom dessa omställningar.

Iggesund Paperboard har bedrivit ett omfattande förändringsarbete inom affärsområdet. Ett resultat av detta är att en ny organisationsstruktur implementeras vid Iggesunds bruk. Det medför en gradvis reduktion av personalstyrkan fram till 2017 genom naturlig avgång.

Samtidigt som antalet anställda minskat så har produktiviteten, det vill säga produktionen per anställd och år, ökat (se diagram sidan 45). Anledningen är att de organisatoriska förändringarna även har innefattat införande av effektivare arbetsrutiner och processer.

HÄLSA OCH SÄKERHET är angelägna frågor för Holmen. Arbetet i företagets arbetsmiljönätverk är intensivt och fokuserar på att genom-

föra jämförelser inom koncernen samt överföra rutiner för "best practice" inom prioriterade riskområden. En central del i det förebyggande arbetsmiljöarbetet under de senaste åren har varit att förbättra säkerhetskulturen genom att förändra beteenden i sättet att arbeta.

Vid bruket i Workington och vid Hallsta pappersbruk finns certifierade ledningssystem för arbetsmiljöarbetet (OHSAS 18000). Koncernledningen har beslutat att samtliga producerande verksamheter inom Holmen ska vara certifierade till utgången av 2015.

ARBETSPLATSOLYCKOR. Under de senaste åren har antalet arbetsolycksfall visat en nedåtgående trend. För 2014 var målet att nå ned till 6,0 arbetsolycksfall per 1 miljon arbetade timmar. Utfallet blev 6,5. Två produktionsenheter utmärkte sig med noll olycksfall under året, sågverket i Iggesund och bruket i Workington.

Arbetet går nu vidare med syftet och visionen att Holmen ska bli ett skadefritt företag.

SJUKFRÅNVARON under 2014 var 3,9 procent. Långtidsfrånvaron (över 60 dagar) ligger på en låg nivå, 1,7 procent. Friskhetsindex är ett mått på andel av medarbetarna som inte haft någon sjukdag under året. Index ligger på 50 procent 2014, den högsta noteringen de senaste fem åren. Sjukfrånvaron i Holmen ligger i nivå med branschen i övrigt.

JÄMSTÄLLDHET OCH MÅNGFALD. Holmen ska vara ett företag där alla människor möts av respekt och där ingen form av diskriminering accepteras. Att öka andelen kvinnor i organisationen, på alla nivåer, är ett viktigt och ständigt pågående arbete. Blandade grupper presterar överlag bättre och stärker Holmen som företag. Under de senaste åren har andelen kvinnliga chefer ökat och nu är var femte chef inom företaget kvinna. Av totalt antal nyrekryterade medarbetare 2014 var 31 procent kvinnor.

FACKLIG SAMVERKAN bidrar till Holmens utveckling och bygger på nära och förtroendefullt samarbete med de fackliga organisationerna. I koncernens styrelse representeras företagets anställda av tre ordinarie ledamöter och tre suppleanter. Facklig samverkan sker i Holmen European Works Council samt i samrådsgrupper på olika nivåer i företaget.

VERKTYG I PERSONALARBETET

Personalarbetet styrs av lagar, avtal och policyer och ingår som en naturlig del i affärsområdenas verksamhetsplaner. Arbetet samordnas i en ledningsgrupp som består av affärsområdenas personalchefer och leds av koncernens personaldirektör.

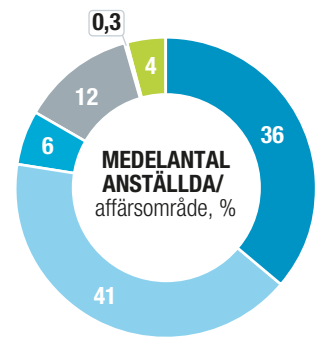
PERSONALPOLICYN uttrycker koncernens syn på god personalpolitik. Den poängterar chefernas och medarbetarnas gemensamma ansvar för bra arbets- och utvecklingsklimat.

POLICYN FÖR JÄMSTÄLLDHET OCH MÅNGFALD uttrycker koncernens syn på alla människors lika värde och strävan mot en jämnare könsfördelning och större mångfald.

ARBETSMILJÖPOLICYN innehåller principerna för hur arbetsmiljöarbetet ska bedrivas i koncernen.

ANTIKORRUPTIONSPOLICYN klargör att anställda i kontakter med kunder och leverantörer, där någon form av förmån erbjuds, noga måste överväga dess innebörd och syfte.

RIKTLINJER FÖR INTERN ARBETSMARKNAD klargör att alla medarbetare inom Holmen ska se hela företaget som sin arbetsmarknad och att intern rörlighet är ett naturligt verktyg i den ständigt pågående kompetensutvecklingen.

Totalt: 3 359

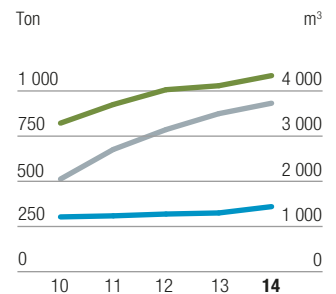
Iggesund Paperboard	1 389
Holmen Paper	1 220
Holmen Timber	199
Holmen Skog	418
Holmen Energi	10
Koncerngemensamt	123

Pär Jonsson och Jonas Ohlsson, Iggesunds bruk

PRODUKTIVITET

Produktion/anställd och år

Iggesund Paperboard (ton)
Holmen Paper (ton)
Holmen Timber (m³)

Charlotta Wall, Holmen Finance Center

MÅL

ARBETSPLATSOLYCKOR

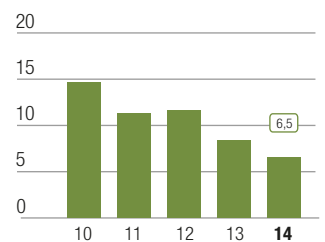
- Säkra arbetsplatser: Delmål att vid utgången av 2014 nå ned till 6,0 arbetsolycksfall per 1 miljon arbetade timmar. Utfallet blev 6,5. Nytt delmål för utgången av 2016 har fastställts till 4,0. Basår 2012: 11,6 arbetsolycksfall.

ORGANISATION

- Mål avseende bemanning och optimering av organisation finns fastlagda för respektive affärsområde.

ARBETSOLYCKSFALL

med mer än 8 timmars frånvaro, antal per miljon arbetade timmar

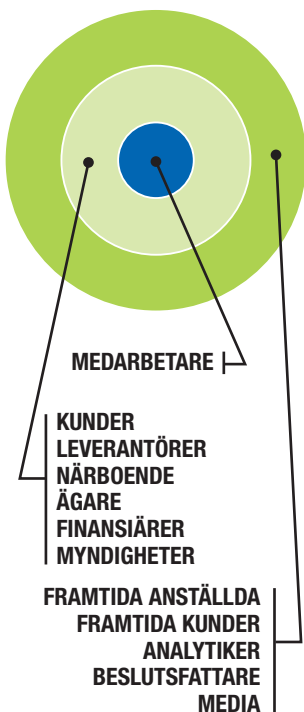
SAMHÄLLE & INTRESSENER

Holmen värnar om relationerna med det omgivande samhället och dess olika intressenter, allt från medarbetare och kunder till näringsliv, myndigheter och organisationer. Genom lokalt engagemang samarbetar Holmen brett för att skapa värde även utanför kärnverksamheten.

PRIORITERINGAR 2014/2015

- Öppenhet och transparens
- Leverantörsbedömningar
- Arbete med kriterier enligt Global Compact

INTRESSENER UTIFRÅN VERKSAMHET

■ Holmen

■ Intressenter som är en del i den dagliga verksamheten

■ Intressenter som är viktiga i ett långsiktigt perspektiv

STORT ENGAGEMANG. Investeringar och satsningar på forskning och utveckling, liksom samarbeten med företag, organisationer, skolor och myndigheter, ger positiva effekter såväl lokalt som i samhället i stort. Samhällsekonomi gynnas också av att företagets verksamhet bidrar till arbetstillfällen hos entreprenörer, leverantörer och olika samhällsfunktioner. Holmens engagemang skapar också förutsättningar för människors livskvalitet och välbefinnande genom att sköta om och tillgängliggöra koncernens skogar och sjöar för rekreation och friluftsliv. Sist men inte minst bidrar Holmens verksamhet som helhet till samhällsnytta genom positiv påverkan på klimatet, hållbart resursutnyttjande och biologisk mångfald.

FN:S GLOBAL COMPACT. Holmen är sedan 2007 en del av FN:s Global Compact och dess motsvarande nordiska nätverk. Koncernen rapporterar varje år sitt hållbarhetsarbete enligt de tio principerna i Global Compact. Principerna handlar om mänskliga rättigheter, sociala förhållanden, rätten att bilda fackföreningar, miljöansvar och antikorrupcion.

Koncernens produktion sker inom Europa och hit går också nästan 90 procent av leveranserna. Övrig export går i huvudsak till USA, Nordafrika, Mellanöstern och till länder i Asien. Antikorrupcionspolicyn ger tydlig vägledning om hur god affärssed upprätthålls i relationen med externa kontakter på de olika marknaderna.

Under 2014 fördjupades arbetet med att kartlägga risker i relation till Holmens leverantörsled i och med att en uppförandekod för leverantörer introducerades i inköpsarbetet (läs mer på sidan 47).

Holmens webbplats informerar om hur koncernen uppfyller och arbetar enligt Global Compacts principer.

FN:S GLOBAL COMPACT 100 (GC100) är ett globalt aktieindex som utvärderar efterlevnaden av de tio hållbarhetsprinciperna och kombinerar detta med företagens finansiella resultat. De hundra företag i världen som bedöms vara bäst på att skapa god avkastning genom ansvarsfulla affärsmetoder ingår i GC100-indexet. Holmen har GC100-status sedan 2013.

CARBON DISCLOSURE PROJECT (CDP) är benämningen på ett internationellt samarbete som 2014 representerade 767 institutionella investerare med tillgångar på sammanlagt cirka 640 miljarder kronor. CDP vill sporra företag i världen att minska sin påverkan på

EKOSYSTEMTJÄNSTER

Grundtanken med ekosystemtjänster är att synliggöra naturens värde för människor. Skogen tillhandahåller många sådana värden. Produktion av fiberråvara är ett exempel som redan i dag har ett marknadsvärde. Skogens förmåga att binda koldioxid, utveckla biologisk mångfald och erbjuda sociala värden är exempel på områden där det kan finnas affärsmöjligheter. Flera processer pågår i Sverige och internationellt för att kartlägga, utveckla och värdera ekosystemtjänster.

klimatet och naturens resurser och årligen rapportera utfallet av arbetet. Baserat på information från nästan 2 000 börsnoterade företag har CDP byggt upp världens största databas med klimatuppgifter och risker kopplade till vatten- och skogstillgångar. Uppgifterna finns tillgängliga för att underlätta strategiska affärs- och investeringsbeslut. Holmen har rapporterat till CDP sedan 2007. Som ett resultat av gjorda energiinvesteringar och därmed minskade koldioxidutsläpp kvalificerade sig Holmen 2014 till A-listan i Climate Performance Leadership Index. Där ingår 187 företag som visat sig ha en bra strategi för att bidra till att minska klimatförändringarna.

CDP FOREST PROGRAM. Under 2014 riktade sig CDP till 780 företag i världen med en enkät om risker och möjligheter med skogsskötsel sett ur ett klimatperspektiv. Holmen tillhör den femtedel av dessa företag som besvarade enkäten.

Intressentdialog

MEDARBETARNA är nyckeln till framgångsrikt och långsiktigt hållbart företagande.

Holmen lägger stor vikt vid att värna om medarbetarens säkerhet, respektera åsikter och stimulera viljan till personlig och kompetensmässig utveckling med företagets värderingar som grund. Koncernen arbetar systematiskt med att fånga upp behov och ger medarbetarna möjlighet att påverka och utveckla verksamheten genom löpande feedback och dialog mellan chef och medarbetare, medarbetarundersökningar samt via arbetstagarrepresentanter i

styrelsen. De prioriterade frågorna är hälsa och säkerhet, ledarskap och kompetensförsörjning.

EN WHISTLEBLOWER-FUNKTION finns för att medarbetare eller andra intressenter ska kunna agera om man misstänker att missförhållanden eller avvikelser från Holmens regler och policyer förekommer. Inga anmälningar gjordes under 2014.

KUNDER OCH AFFÄRSPARTNERS ställer höga krav på produkter och tjänster, på god affärsdessa och tydliga hållbarhetsprinciper. Att frågor om hållbart skogsbruk, spårbarhet i virkesförsörjningen och produkternas klimatpåverkan blivit en självklar del av affärssamtalen är en utveckling som Holmen välkomnar. Holmens ökade satsningar på kundservice och relationsbyggande främjar kunddialogen som dessutom kompletteras av undersökningar om kundnöjdhet. Under 2014 genomförde Holmen Paper en kundundersökning. Holmen Paper fick ett högt kundnöjdhetsindex. Undersökningen visade också att Holmen Paper har en stark marknadsposition. I Opticoms stora varumärkesstudie 2014 rankades produkterna Invercote och Incada från Iggesund

HOLMENS VERKSAMHET 2014

fördelad på intressenter baserat på koncernens resultaträkning

		Mkr
Kunder	Försäljning av papper, kartong, trävaror, virke och el	17 015
Leverantörer	Inköp av varor och tjänster samt avskrivningar mm	-13 463
Anställda	Löner och sociala kostnader	-2 268
Långivare	Räntor	-148
Staten	Skatter	-230
Aktieägare	Nettoreultat	907
	Styrelsens förslag till utdelning	840

Paperboard som etta respektive tvåa i sin klass när den viktigaste kundgruppen, Europas konverterare, tillfrågades.

LEVERANTÖRER. Under 2014 fortskred implementeringen av Holmens uppförandekod för leverantörer. Koncernens inköpsorganisation utbildades och nu ingår uppförandekoden i samtliga nya leverantörskontrakt. Koden innebär ökat fokus på socialt ansvarstagande i leverantörsledet i syfte att säkerställa goda villkor för alla som arbetar i Holmens värdekedja. För varje leverantör görs en riskbedömning där leverantörer i högriskländer har större krav på sig att visa att de lever upp till uppförandekodens principer.

Under 2014 undertecknades koden av cirka 1 000 mindre leverantörer av varor och tjänster. Vidare har 70 procent av Holmens koncerngemensamma råvaruleverantörer intygat att de följer koden och ett arbete med att kontrollera dessa har påbörjats.

MYNDIGHETER. Flertalet av Holmens verksamheter kräver miljötillstånd. Genom öppenhet och transparens skapar koncernen förutsättningar för god insyn och förtroende för Holmens sätt att agera. I samband med tillståndsärenden får närboende möjlighet att framföra synpunkter. Bruken har kontakt med de närboende i den dagliga verksamheten.

AKTIEÄGARE, INVESTERARE OCH ANALYTIKER. Under senare år har hållbarhetsfrågor blivit alltmer centrala i de utvärderingar som görs av investerare och analytiker som eftersträvar relationer med långsiktigt hållbara företag. Det kontinuerliga analysarbetet och dialogen med intressenter bidrar till värdefulla insikter om hur arbetet kan utvecklas inom Holmen. Att Holmen har inkluderats i flera hållbarhetsindex kan således betraktas som en kvalitetsstämpel på att Holmen kan hantera såväl risker som möjligheter. Rapporteringen till FN:s Global Compact, Carbon Disclosure Project (CDP), redovisning enligt GRI samt koncernens årsredovisning är effektiva sätt att ge relevant underlag för analys av Holmen.

HÅLLBARHETSINDEX

FTSE4Good

www.ftse.com/ftse4good

www.ethibel.org

www.oekom-research.com

www.unglobalcompact.org

www.cdp.net

Bolagsstyrningsrapport

Holmen AB är ett publikt svenskt aktiebolag som sedan 1936 är noterat på Stockholmsbörsen, Nasdaq Stockholm. Att upprätta bolagsstyrningsrapport är ett krav enligt Årsredovisningslagen. Denna bolagsstyrningsrapport följer de regler och anvisningar som fastslås i Svensk kod för bolagsstyrning.

Aktieägarna

HOLMEN AB hade 27 788 aktieägare vid årsskiftet. Privatpersoner med svenskt medborgarskap utgjorde den största ägarkategorin med 25 416 ägare, vilket motsvarar 91 procent av det totala antalet ägare. Den största ägaren, med 61,6 procent av rösterna och 32,9 procent av kapitalet, var vid årsskiftet L E Lundbergföretagen, vilket innebär att ett koncernförhållande råder mellan LE Lundbergföretagen AB (org. nr. 556056-8817), med säte i Stockholm, och Holmen. Kempstiftelsernas innehav av Holmen-aktier uppgick vid samma tidpunkt till 16,9 procent av rösterna och 7,0 procent av kapitalet. Övriga enskilda aktieägares innehav understeg 10 procent av rösterna. Personalen har inget innehav av Holmen-aktier via pensionsstiftelse eller liknande. Någon begränsning av hur många röster varje aktieägare kan avge vid årsstämman finns inte. Mer information om aktien och ägarstrukturen finns på sid. 55–57.

Bolagsstämma

KALLELSE TILL ÅRSSTÄMMA utfärdas tidigast sex och senast fyra veckor före beslutat datum. Kallelsen innehåller: a) information om anmälan och om rätten att rösta och delta på stämman, b) numrerad dagordning med de ärenden som ska behandlas, c) information om föreslagen utdelning och det huvudsakliga innehållet i övriga förslag. Aktieägare

VIKTIGA REGELVERK

Externa regler

- Svensk aktiebolagslag
- Svensk kod för bolagsstyrning (Koden)
- Börsens regler (Nasdaq)

Interna regler

- Bolagsordning
- Styrelsens arbetsordning
- Interna policyer och riktlinjer, rapportmanualer osv.

ÅRSSTÄMMA 2014

Årsstämman 2014 hölls på svenska och det material som presenterades var på svenska. Kallelse, föredragninglista, verkställande direktörens anförande samt protokoll finns tillgängliga på bolagets webbplats. Vid årsstämman var samtliga av stämman valda styrelseledamöter, koncernledningen och bolagets revisor närvarande. Under stämman gavs aktieägarna möjlighet att ställa och få svar på frågor. Stämman fastställde resultat- och balansräkning, beslutade om vinstdisposition samt beviljade den avgående styrelsen ansvarsfrihet. Justera-re vid stämman var Ramsey Brufer, Alecta och Martin Wallin, Lannebo Fonder.

Det var inte möjligt att följa eller delta i stämman från annan ort med hjälp av kommunikationsteknik. Någon förändring i det avseendet är inte planerad för årsstämman 2015.

eller ombud kan rösta för fulla antalet ägda eller företrädda aktier. Anmälan till stämman kan göras via brev, telefon, e-post och bolagets webbplats. Kallelse till extra bolagsstämma där frågan om ändring av bolagsordningen ska behandlas, ska utfärdas tidigast sex och senast fyra veckor före stämman.

FÖRSLAG TILL STÄMMAN bör adresseras till styrelsen och insändas i god tid innan kallelsen utfärdas. På bolagets webbplats finns information om aktieägares rätt att få ärende behandlat.

ÅRSSTÄMMA 2015 kommer att äga rum i Stockholm den 16 april 2015, vilket offentliggjordes den 9 april 2014.

Valberedning

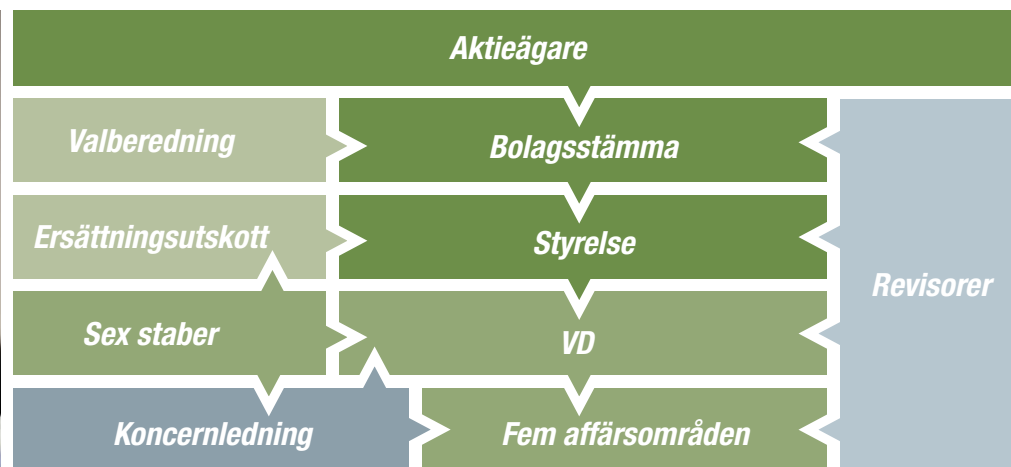
SAMMANSÄTTNING OCH UPPDRAG. Årsstämman har beslutat att inrätta en valberedning som ska bestå av styrelsens ordförande samt en representant för var och en av bolagets röstmässigt tre största aktieägare per den 31 augusti varje år. Valberedningens sammansättning inför årsstämmorna 2014 och 2015 redovisas i tabell. Valberedningen har som uppgift att lämna förslag avseende val av styrelseledamöter, styrelsens ordförande, styrelsearvode och revisionsarvoden samt, i förekommande fall, val av revisor. Förslagen presenteras i kallelsen till årsstämman.

FÖRSLAG TILL STYRELSE. Inför årsstämman 2015 föreslår valberedningen att styrelsen ska bestå av nio, av stämman valda, ledamöter. Valberedningen föreslår omval av nuvarande styrelseledamöterna Fredrik Lundberg, som även föreslås till omval som ordförande i styrelsen, Carl Bennet, Carl Kempe, Lars G Josefsson, Louise Lindh, Ulf Lundahl, Göran Lundin och Henrik Sjölund samt nyval av Henriette Zeuchner.

Styrelsens sammansättning

ÅRLIGA VAL. Styrelsens ledamöter väljs årligen av årsstämman för tiden intill dess nästa årsstämma hålls. Enligt bolagsordningen ska styrelsen bestå av sju till elva ledamöter, och val av styrelseledamöter

STYRELSENS SAMMANTRÄDEN 2014

Styrelsen höll nio sammanträden under 2014, varav fyra hölls i anslutning till att bolaget lämnade kvartalsrapporter. Ett tvådagarsmöte har ägnats åt strategisk verksamhetsplanering. Ett möte hölls i Iggesund i anslutning till studiebesök vid kartongbruket och sågverket. Ett möte ägnades åt koncernens budget för 2015. Två möten genomfördes i anslutning till årsstämman. Styrelsen har därutöver ägnat särskild uppmärksamhet åt strategiska, finansiella och redovisningsmässiga frågor, uppföljning av verksamheten samt större investeringsärenden. Bolagets revisorer har vid två tillfällen direkt till styrelsen rapporterat sina iakttagelser från granskningen av bokslut och intern kontroll. Alla av stämman valda styrelseledamöter var med på samtliga möten.

STYRELSELEDAMÖTER FRÅN OCH MED ÅRSSTÄMMAN 2014

LEDAMÖTER	FUNKTION	INVALD	NÄRVARO	ARVODE	OBEROENDE I FÖRHÅLLANDE TILL:	
					BOLAGET	STÖRRE ÄGARE
Fredrik Lundberg*	Ordförande	1988	9/9	650 000 kr	Ja	Nej
Carl Kempe	Vice Ordförande	1983	9/9	325 000 kr	Ja	Nej
Carl Bennet*	Ledamot	2009*	9/9	325 000 kr	Ja	Nej
Lars G Josefsson	Ledamot	2011	9/9	325 000 kr	Ja	Ja
Louise Lindh	Ledamot	2010	9/9	325 000 kr	Ja	Nej
Ulf Lundahl	Ledamot	2004	9/9	325 000 kr	Ja	Ja
Göran Lundin	Ledamot	2001	9/9	325 000 kr	Ja	Ja
Henrik Sjölund	Ledamot, koncernchef och VD	2014	9/9	–	Nej	Ja
Totalt					7 / 8	4 / 8

* Representanter i ersättningsutskottet

ARBETSTAGARREPRESENTANTER

Steewe Björklundh, ledamot, invald 1998
Kenneth Johansson, ledamot, invald 2004
Karin Norin, ledamot, invald 1999

Daniel Hägglund, suppleant, invald 2014
Martin Nyman, suppleant, invald 2010
Tommy Åsenbrygg, suppleant, invald 2009

INTERNA STYRPROCESSER

*Affärsidé,
strategi och mål*

*Verksamhetsplan,
budget, prognoser
och handlingsplan*

Affärsprocesser

*Resultat,
rapportering,
uppföljning*

Styrningen inom Holmen utgår från affärsidéer, strategier och mål i koncernen och affärsområden. Under styrelse, koncernchef och koncernledning har ansvaret för den operativa verksamheten decentraliserats till fem affärsområden. Ansvaret för samordning av vissa funktioner, såsom ekonomi och finans, affärsutveckling, personal, juridik, teknik och kommunikation, ligger hos koncernstaberna.

Koncernen arbetar med årliga, rullande, treåriga verksamhetsplaner för att bryta ner mål och strategier i handlingsplaner och aktiviteter som är möjliga att mäta och utvärdera. Dessa verksamhetsplaner är viktiga för den strategiska styrningen på längre sikt. Årliga budgetar, prognoser och handlingsplaner används för den löpande verksamhetsstyrningen.

Olika affärsprocesser som försäljning, inköp och produktion styr den operativa verksamheten i affärsområdena mot att genomföra de verksamhetsmål och handlingsplaner som fastställs.

Resultat följs upp genom en löpande finansiell rapportering och beslutade åtgärder följs upp genom kompletterande uppföljningar.

VALBEREDNINGENS SAMMANSÄTTNING

NAMN	REPRESENTERAR	INFÖR ÅRSSTÄMMA:		OBEROENDE I FÖRHÅLLANDE TILL:	
		2014	2015	BOLAGET	RÖSTMÄSSIGT STÖRSTA ÄGAREN
Mats Guldbrand	L E Lundbergföretagen*	x (ordf)	x (ordf)	Ja	Nej
Fredrik Lundberg	Styrelsens ordförande	x	x	Ja	Nej
Alice Kempe	Kempestiftelserna*	x	x	Ja	Ja
Hans Hedström	Carnegie fonder*	x	x	Ja	Ja

* Per 31 augusti 2014 uppgick det röstmässiga ägandet för L E Lundbergföretagen till 61,6 procent, Kempestiftelserna till 16,9 procent och Carnegie fonder (Sverige) till 1,7 procent.

ska ske på årsstämma. Bolagsordningen innehåller inga bestämmelser i övrigt om tillsättande eller entledigande av styrelseledamöter, ändringar i bolagsordningen eller begränsningar om hur lång tid en ledamot kan ingå i styrelsen.

ÅRSSTÄMMAN 2014 beslutade omval av styrelseledamöterna Fredrik Lundberg, Carl Bennet, Lars G Josefsson, Carl Kempe, Louise Lindh, Ulf Lundahl och Göran Lundin samt nyval av Henrik Sjölund. Fredrik Lundberg omvaldes till styrelsens ordförande. Magnus Hall hade avböjt omval. Vid det konstituerande sammanträdet 2014 valdes Carl Kempe till vice ordförande och bolagets chefsjurist Lars Ericson utsågs till styrelsens sekreterare.

Utöver de åtta ledamöterna som valdes av årsstämman har de lokala arbetstagarorganisationerna rätt att utse tre ledamöter och tre suppleanter.

Av de åtta stämموvalda ledamöterna bedöms sju som oberoende i förhållande till bolaget enligt Kodens definition. VD är den enda styrelseledamot som arbetar operativt i bolaget. Mer information om styrelsens ledamöter finns på sid. 52–53.

Styrelsens arbete

INFORMATION OCH ARBETSORDNING. Arbetet i styrelsen följer en plan som bland annat ska säkerställa att styrelsen får all erforderlig information. Styrelsen beslutar årligen om en skriftlig arbetsordning och utfärdar skriftliga

instruktioner. Sistnämnda avser dels arbetsfördelningen mellan styrelsen och VD, dels den information som styrelsen löpande ska erhålla gällande ekonomisk utveckling och andra viktiga händelser. Tjänstemän i bolaget deltar som föredragande vid styrelsens sammanträden.

UTVÄRDERING. Styrelsen genomför en utvärdering av styrelsearbetet varje år och valberedningen har informerats om innehållet i 2014 års utvärdering. Den utgör underlag för planering av styrelsearbetet kommande år.

Ersättningar

BEREDNING. Styrelsen har utsett ett ersättningsutskott som består av Fredrik Lundberg och Carl Bennet. Utskottet har under året berett frågor om ersättning och andra anställningsvillkor för VD.

Ersättning och övriga anställningsvillkor för befattningshavare direkt underställda VD beslutas av denne i enlighet med en lönepolicy fastlagd av ersättningsutskottet. Ersättningsutskottet har utvärderat tillämpningen av såväl policyn som de riktlinjer som årsstämman fastställde för ersättning till ledande befattningshavare.

Inom koncernen tillämpas principen att chefschef ska godkänna beslut i ersättningsfrågor i samråd med respektive personalchef.

VID ÅRSSTÄMMAN 2014 framlades styrelsens förslag till riktlinjer för ersättning till VD och öv-

riga ledande befattningshavare. Årsstämman fastställde riktlinjerna i enlighet med styrelsens förslag. Till årsstämman 2015 föreslår styrelsen oförändrade riktlinjer.

Riktlinjerna samt information om ersättningar återfinns i not 4 på sid. 72.

Årsstämman 2014 fastställde styrelsearvode och beslöt att arvodet till revisorerna ska utgå enligt räkning.

Koncernledning

ANSVAR OCH SAMMANSÄTTNING. Styrelsen har delegerat det operativa ansvaret för bolagets och koncernens förvaltning till bolagets VD. En instruktion avseende arbetsfördelningen mellan styrelse och VD fastställs årligen av styrelsen.

Holmens koncernledning utgörs av tolv personer: bolagets VD, cheferna för de fem affärsområdena samt cheferna för de sex koncernstaberna.

SAMMANTRÄDEN 2014. Koncernledningen sammanträdde vid tio tillfällen under året. Mötena behandlade bland annat resultatutveckling och rapporter inför och efter styrelsens sammanträden, verksamhetsplanering, budget, investeringar, intern kontroll samt genomgångar av marknadsplåge, konjunkturutveckling och andra omvärldsfaktorer som påverkar verksamheten. Vidare diskuterades och beslutades om affärsområdes- och stabsrelaterade projekt. Under året har målstyrning varit i särskilt fokus. Ett arbete kring policier och riktlinjer

samt ett koncerngemensamt ramverk för detta har inletts.

Information om VD och övrig koncernledning finns på sid. 54.

Revision

REVISIONSBOLAGET KPMG, som varit Holmens revisor sedan 1995, omvaldes av årsstämman 2014 till revisor för ett år. Till huvudansvarig för revisionen utsågs den auktoriserade revisorn George Pettersson. KPMG genomför revisionen i Holmen AB samt i nästan samtliga dotterbolag.

REVISIONSPROCESSEN. Revision av interna rutiner och kontrollsystem påbörjas under andra kvartalet och fortsätter sedan löpande fram till årsskiftet. Delårsrapport för januari–september är föremål för revisorernas översiktliga granskning. Granskning och revision av årsbokslut och årsredovisning görs under januari–februari.

STYRELSENS UPPGIFTER. Holmen har valt att låta styrelsen fullgöra de uppgifter som annars skulle utföras av ett revisionsutskott. I styrelsens rapporteringsinstruktion finns krav på att styrelsens ledamöter årligen ska få en redogörelse av revisorerna, som styrker att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska förhållanden i övrigt, kan kontrolleras på ett betryggande sätt. Revisorerna har under 2014 rapporterat till hela styrelsen vid två sammanträden. Därutöver har de rapporterat till styrelsens ordförande och VD vid två tillfällen, och till VD vid ytterligare ett tillfälle.

Holmen har utöver revisionsuppdraget konsulterat KPMG inom skatteområdet, i redovisningsfrågor samt för olika utredningar. Storleken av betalda ersättningar till KPMG för 2014 framgår av not 5 på sid. 73. KPMG är skyldiga att pröva sitt oberoende inför beslut att genomföra fristående rådgivning åt Holmen vid sidan av sitt revisionsuppdrag.

Intern kontroll

Styrelsen har bedömt att det inte finns några särskilda omständigheter i verksamheten eller andra förhållanden som motiverar en så kallad särskild granskningsfunktion (intern revision). Koncernens arbete med intern kontroll, tillsammans med det arbete som de externa revisorerna utför, bedöms vara tillräckligt.

SYFTE OCH STRUKTUR. Arbetet med intern kontroll i Holmen har två syften: att säkerställa att koncernen lever upp till sina mål för den finansiella rapporteringen (se ruta), samt att minimera de risker för bedrägeri som koncernen kan ställas inför.

Strukturen för arbetet följer COSO:s ramverk för intern kontroll i den finansiella rapporteringen. Detta ramverk består av 17 principer fördelade på fem komponenter: kontrollmiljö, riskbedömning, kontrollaktiviteter, uppföljning och utvärdering, samt information och kommunikation. Anpassningar har gjorts utifrån bedömt behov i Holmens olika verk-

samheter. Koncernstab Ekonomi och Finans bevakar att den interna kontrollen upprätthålls, och genomför kontroller av efterlevnad.

Under 2014 har ramverket för intern kontroll utvärderats och utvecklats ytterligare. De självutvärderingar som årligen ska fyllas i av samtliga enheter inom koncernen har setts över. Utbildningsinsatser och workshops har genomförts på flera av koncernens enheter.

KONTROLLMILJÖ. Grunden för Holmens ramverk för intern kontroll är kontrollmiljön som definieras genom policyer, rutiner, manualer och instruktioner. Kontrollmiljön upprätthålls med hjälp av en organisationsstruktur med tydligt definierade roller och ansvarsområden, samt den enskilde individens medvetenhet om sin roll i upprätthållandet av god intern kontroll. Enligt aktiebolagslagen är det styrelsen som har det yttersta ansvaret för den interna kontrollen. Det löpande ansvaret för dessa frågor har delegerats till VD. Holmens finansiella rapportering följer de lagar och regler som gäller för bolag noterat på Stockholmsbörsen, samt lokala regler i varje land där verksamhet bedrivs. Förutom externa regler och rekommendationer finns interna instruktioner, anvisningar och system för den finansiella rapporteringen.

Under året har en översyn gjorts av Holmens policyportfölj och arbete har inletts för att utveckla koncernens ramverk för styrdokument.

RISKBEDÖMNING. Arbetet med riskbedömning utgår från att identifiera och utvärdera de risker som kan medföra att koncernens mål för den finansiella rapporteringen inte uppfylls. Resultatet av riskarbetet sammanställs och utvecklas under ledning av koncernstab Ekonomi och Finans.

Holmens största risker avseende den finansiella rapporteringen kopplas till värderingen av biologiska och materiella anläggningstillgångar samt till finansiella transaktioner (se Riskhantering sid. 32–35).

Där risker identifieras utformas kontrollkrav som i sin tur måste uppfyllas.

KONTROLLAKTIVITETER. För att säkerställa att Holmens mål för den finansiella rapporteringen uppfylls finns det kontrollkrav inbyggda i de processer som bedöms relevanta för Holmens verksamhet: försäljning, inköp, investeringar, personal, bokslut, betalningar samt IT. Kontrollaktiviteterna syftar till att förebygga, upptäcka och korrigerar fel och avvikelser.

Koncernens samtliga enheter genomför självutvärderingar där det framgår vilka kontrollkrav som gäller för respektive process. I utvärderingarna ska det anges om respektive kontrollkrav uppfylls samt vilka kontrollbevis som finns. Eftersom Holmens olika enheter skiljer sig åt väsentligt, har självutvärderingarna verksamhetsanpassats.

UPPFÖLJNING OCH UTVÄRDERING. Uppföljning och tester av kontrollaktiviteter utförs kontinuerligt för att säkerställa att risker har beaktats och

MÅL

HOLMENS FINANSIELLA RAPPORTERING

Den externa finansiella rapporteringen ska:

- vara korrekt och fullständig samt följa tillämpliga lagar, regler och rekommendationer
- ge en rättvisande beskrivning av företagets verksamhet
- stödja en rationell och initierad värdering av verksamheten.

Intern finansiell rapportering ska utöver dessa tre mål ge stöd till korrekta affärsbeslut på alla nivåer i koncernen.

behandlats på ett tillfredställande sätt. I självutvärderingarna finns åtgärdsplaner inregrerade för de kontrollkrav som inte uppfylls. Självutvärderingarna följs upp löpande och avvikelser rapporteras kvartalsvis till styrgruppen för intern kontroll. Rapportering till koncernledningen sker en gång per år. Uppföljningen är ett viktigt verktyg för att förstå vilka brister som kan finnas i koncernen, och hur de kan minimeras genom utformningen av nya kontrollkrav.

INFORMATION OCH KOMMUNIKATION. Den finansiella informationsgivningningen som sker till Holmens aktieägare och intressenter ska vara korrekt och fullständig samt transparent, konsekvent och ske på lika villkor. Informationsgivningningen i Holmen följer en av styrelsen fastställd informationspolicy. Händelser som bedöms som kurspåverkande offentliggörs genom pressmeddelanden. Information till externa intressenter ges via årsredovisningen, boksluts- och delårsrapporter, pressmeddelanden samt webbsända presentationer i anslutning till kvartalsrapportering. Samtliga material finns tillgängliga på bolagets webbplats. Där finns dessutom presentationsmaterial för de senaste åren samt information om bolagsstyrning.

Riktlinjer för den finansiella rapporteringen kommuniceras till de anställda genom manualer, policyer och koder som publiceras på bolagets intranät. En whistle blower-funktion finns tillgänglig för att anställda och övriga intressenter ska kunna framföra påpekanden om eventuella brister i Holmens finansiella rapportering eller missförhållanden hos företaget.

Styrelse

Från vänster: Daniel Hägglund, Steewe Björklundh, Karin Norin, Göran Lundin, Lars G Josefsson, Henrik Sjölund och Ulf Lundahl.

Daniel Hägglund Örnsköldsvik. Född 1982.
Suppleant sedan 2014. Arbetstagarrepresentant PTK.

Steewe Björklundh Hudiksvall. Född 1958.
Ledamot sedan 1998. Arbetstagarrepresentant LO.

Karin Norin Forsa. Född 1950.
Ledamot sedan 2009. Arbetstagarrepresentant PTK.
Ordförande för Unionen Holmen-Iggesund.

Göran Lundin Norrköping. Född 1940.
Ledamot sedan 2004. Ingenjör. Tekn. dr. h.c.
Övriga väsentliga uppdrag: Ordförande i Norrköpings
Tidningar AB och Printed Electronics Arena vid Linkö-
pings Universitet. Styrelseledamot i Fastighets AB
L E Lundberg.
Aktieinnehav: 1 000 aktier.

Lars G Josefsson Stockholm. Född 1950.
Ledamot sedan 2011. Civilingenjör. Tidigare VD och
koncernchef i Vattenfall.
Övriga väsentliga uppdrag: Ordförande i Burntisland
Fabrication Ltd och Green Circle Bio Energy Inc*.
Styrelseledamot i Robert Bosch GmbH, Robert Bosch
Industrietreuhand KG och Brookfield Renewable Energy.
Styrelsemedlem i Hand in Hand International och leda-
mot av Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien, IVA.

* Till och med januari 2015
Aktieinnehav: 5 000 aktier.

Henrik Sjölund Norrköping. Född 1966.
Ledamot sedan 2014. Civilekonom, tysk inriktning.
VD och koncernchef.
Övriga väsentliga uppdrag: Styrelseledamot i Skogs-
industrierna.
Eget och närståendes aktieinnehav: 2 000 aktier.

Ulf Lundahl Lidingö. Född 1952.
Ledamot sedan 2004. Juris kandidat och civilekonom.
Övriga väsentliga uppdrag: Ordförande i Fidelio Capital.
Styrelseledamot i Indutrade AB, Attendo, Eitel, Ramirent
plc och SHB Regionbank Stockholm.
Aktieinnehav: 4 000 aktier.

Uppgifterna avser 31 december 2014.

Fredrik Lundberg, Carl Kempe, Carl Bennet, Louise Lindh, Kenneth Johansson, Tommy Åsenbrygg och Martin Nyman.

Fredrik Lundberg Ordförande. Djursholm. Född 1951. Ledamot sedan 1988. Civileingenjör och civilekonom. Tekn. dr. h.c. och Ekon. dr. h.c. VD och koncernchef i L E Lundbergföretagen AB. Övriga väsentliga uppdrag: Ordförande i Hufvudstaden AB och Indutrade AB. Vice ordförande i Svenska Handelsbanken AB. Styrelseledamot i L E Lundbergföretagen AB, AB Industrivärden och Skanska AB. Eget och närståendes aktieinnehav: 834 724 aktier. L E Lundbergföretagens aktieinnehav: 27 622 000 aktier.

Carl Kempe Vice ordförande. Örnsköldsvik. Född 1939. Ledamot sedan 1983. Technologie licentiat. Dr h.c. mult. Övriga väsentliga uppdrag: Ordförande i Kempe-stiftelserna, MoRe Research AB, UPSC Berzelii Center för Skogsbioteknik och Elforest AB. Eget och närståendes aktieinnehav: 386 000 aktier.

Carl Bennet Göteborg. Född 1951. Ledamot sedan 2009. Civilekonom. Tekn. dr. h.c. VD Carl Bennet AB. Tidigare VD och koncernchef i Getinge AB. Styrelseordförande i Getinge AB, Elanders AB och Lifco AB. Övriga väsentliga uppdrag: Styrelseledamot i L E Lundbergföretagen AB. Aktieinnehav: 100 000 aktier.

Louise Lindh Stockholm. Född 1979. Ledamot sedan 2010. Civilekonom. Vice VD i Fastighets AB L E Lundberg. Övriga väsentliga uppdrag: Styrelseledamot i Hufvudstaden AB och L E Lundbergföretagen AB. Aktieinnehav: 100 000 aktier.

Kenneth Johansson Söderköping. Född 1958. Ledamot sedan 2004. Arbetstagarrepresentant LO. Sektionsordförande i Pappers avd. 53, Holmen Paper Braviken.

Tommy Åsenbrygg Hallstavik. Född 1968. Suppleant sedan 2009. Arbetstagarrepresentant PTK. Vice ordförande i Ledarna, Hallsta pappersbruk. Aktieinnehav: 100 aktier.

Martin Nyman Iggesund. Född 1978. Suppleant sedan 2010. Arbetstagarrepresentant LO. Ordförande i Pappers avd. 15, Iggesund.

Revisorer: KPMG AB

Huvudansvarig: George Pettersson *Auktoriserad revisor*

Koncernledning

Övre raden: Henrik Sjölund, Anders Jernhall, Staffan Jonsson och Nils Ringborg. Mitten: Annica Bresky och Johan Padel. Nedre raden: Mats Nilsson, Lars Ericson, Sören Petersson, Ola Schultz-Eklund och Ingela Carlsson.

Henrik Sjölund VD och koncernchef.

Född 1966. Anställd 1993.
Eget och närstående aktieinnehav: 2 000 aktier.
Henrik Sjölund har inga väsentliga aktieinnehav eller delägarskap i företag som bolaget har betydande affärsförbindelser med. Ytterligare information om VD lämnas på sid.52.

Anders Jernhall Vice VD. Ekonomi- och finansdirektör.

Född 1970. Anställd 1997.
Aktieinnehav: 3 500 aktier.

Staffan Jonsson Teknisk direktör och tillförordnad VD för Holmen Energi från och med 15 januari 2015.

Född 1958. Anställd 1997.
Aktieinnehav: 275 aktier.

Nils Ringborg VD Holmen Paper.

Född 1958. Anställd 1988.
Aktieinnehav: 1 000 aktier.

Annica Bresky VD Iggesund Paperboard.

Född 1975. Anställd 2013.

Johan Padel VD Holmen Timber.

Född 1966. Anställd 2014.

Mats Nilsson tillförordnad HR-direktör från och med 15 mars 2015.

Född 1972. Anställd 1998.
Aktieinnehav: 200 aktier.

Lars Ericson Chefsjurist. Styrelsens sekreterare.

Född 1959. Anställd 1988.

Sören Petersson VD Holmen Skog.

Född 1969. Anställd 1994.
Aktieinnehav: 3 400 aktier.

Ola Schultz-Eklund Direktör Affärsutveckling och innovation.

Född 1961. Anställd 1994.

Ingela Carlsson Kommunikationsdirektör.

Född 1962. Anställd 2008.
Aktieinnehav: 400 aktier.

Uppgifterna avser 31 december 2014 där inget annat anges.

Aktien och ägarna

Under 2014 steg kursen för Holmen B med 32 kronor eller 14 procent. Resultat per aktie exklusive jämförelsestörande poster var 15,0 kronor. Utdelningen föreslås höjas till 10 (9) kronor.

Handel på börsen

Holmen noterades på Stockholmsbörsen 1936, men hette då Mo och Domsjö AB. Holmens två aktieserier är idag noterade på Nasdaq Stockholm, Large Cap. Kursen för Holmen B steg under året med 32 kronor eller 14 procent till 266 kronor samtidigt som Stockholmsbörsen ökade med 12 procent. Holmens börsvärde på 22,3 (19,7) miljarder kronor utgör 0,4 procent av Stockholmsbörsens totala värde. Årets högsta slutkurs för Holmen B var 272 kronor från den 29 december. Den lägsta slutkursen på 209 kronor noterades den 7 oktober. Det genomsnittliga antalet omsatta B-aktier uppgick till 181 000 per dag, vilket motsvarar ett värde på 42,5 Mkr. Genomsnittligt antal omsatta A-aktier var 650 per dag. Cirka 70 procent av handeln skedde på Nasdaq Stockholm. Därutöver sker handel i Holmen-aktien även på andra handelsplatser såsom BATS Europe, Burgundy, Chi-X och Turquoise.

Resultat per aktie

Resultatet per aktie exklusive jämförelsestörande poster uppgick till 15,0 kronor. Inklusive jämförelsestörande poster uppgick resultatet till 10,8 (8,5) kronor. Holmens resultat per aktie har i genomsnitt varit 19,4 kronor under de senaste fem åren.

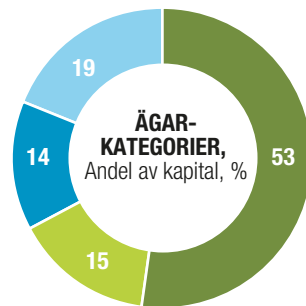
Utdelning

Beslut om aktieutdelning grundas på en sammanvägning av koncernens lönsamhetssituation, framtida investeringsplaner och finansiella ställning. Styrelsen föreslår att årsstämman den 16 april 2015 beslutar om en utdelning om 10 (9) kronor per aktie. Den föreslagna utdelningen motsvarar 4,0 procent av eget kapital. Under de senaste fem åren har utdelningen i genomsnitt uppgått till 4 procent av eget kapital.

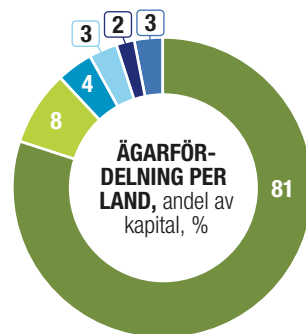
- Sista dag för handel i Holmen-aktier inklusive rätt till utdelning: 16 april 2015.
- Avstämningsdag för utdelning: 20 april 2015.
- Utbetalningsdag för utdelning: 23 april 2015.

Aktiestruktur

Holmen har 83 996 162 utestående aktier fördelade på 22 623 234 A-aktier och 61 372 928 B-aktier. Därutöver finns 760 000 återköpta B-aktier i eget förvar. A-aktien har tio röster och B-aktien en röst. I övrigt har aktierna samma rätt. Det finns inga begränsningar i aktiernas överlåtbarhet på grund av bestämmelse i lag eller bolagsordning.

Svenska institutioner	53 %
Svenska aktiefonder	15 %
Svenska privatpersoner	14 %
Utländska ägare	19 %

Sverige	81 %
USA	8 %
Luxemburg	4 %
Storbritannien	3 %
Norge	2 %
Övriga länder	3 %

Ägarstruktur

Totalt hade Holmen 27 788 aktieägare vid utgången av 2014. Sett till antalet utgör svenska privatpersoner den största ägarkategorin med 25 416 ägare, vilket motsvarar 91 procent av totala antalet ägare. Aktiekapitalet ägs till 81 (79) procent av svenskregistrerade ägare. Den största andelen aktier bland utländska ägare finns i USA och Luxemburg, med 8 procent respektive 4 procent av kapitalet. Största ägare, med 61,6 procent av rösterna och 32,9 procent av kapitalet, var vid årsskiftet 2014/2015 L E Lundbergföretagen AB.

Aktieåterköp

Något uttryckligt mål för aktieåterköp finns inte. Ett mandat att återköpa upp till 10 procent av bolagets samtliga aktier finns och eventuella återköp ses som ett komplement till utdelningarna för att justera kapitalstrukturen när omständigheterna bedöms gynnsamma. Vid årsstämman 2014 förnyades bemyndigandet för styrelsen att fatta beslut att förvärva upp till 10 procent av bolagets aktier, genom förvärv av B-aktier. Inget återköp har gjorts under året. Sedan tidigare innehar bolaget 0,9 procent av samtliga aktier. Styrelsen föreslår att också årsstämman 2015 bemyndigar styrelsen att återköpa och överlåta upp till 10 procent av bolagets aktier, genom förvärv av B-aktier.

Aktieägarkommunikation

Holmen lämnar regelbundet information till aktiemarknaden i form av presskonferenser i samband med publicering av kvartalsrapporter och i samband med årsstämma. Därutöver lämnas information som är väsentlig för aktiemarknaden genom publicering av pressmeddelanden. På Holmens webbplats www.holmen.com finns finansiell information i form av rapporter, presentationer och finansiella data samlad. På webbplatsen finns även en inspelning av den senaste presskonferensen liksom information om aktien, ägare, insynshandel med mera.

Analytiker

Analytiker vid tretton mäklarhus och banker följer Holmens utveckling. Det innebär bland annat att de löpande publicerar analyser avseende Holmen. En lista över dessa analytiker återfinns på Holmens webbplats.

DATA PER AKTIE

	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005
Resultat efter utspädning, kr ¹⁾	10,8	8,5	22,1	47,1	8,4	12,0	7,6	17,8	17,2	14,8
Utdelning, kr	10 ⁵⁾	9	9	8	7	7	9	12	12	11
Utdelning i % av:										
Eget kapital	4	4	4	3	3	4	5	6	6	6
Börskurs vid årets slut	4	4	5	4	3	4	5	5	4	4
Årets resultat	93	106	41	17	83	58	118	67	70	74
Avkastning, eget kapital, % ¹⁾	4	3	9	23	4	6	4	9	9	8
Avkastning, sysselsatt kapital, % ⁶⁾	6	5	7	9	6	7	6	10	10	9
Eget kapital per aktie, kr	250	248	248	235	201	196	186	200	196	189
Börskurs, B, vid årets slut, kr	266	234	192	198	221	183	194	240	298	263
Genomsnittskurs under året, B, kr	236	198	186	201	195	180	203	277	302	227
Årshögsta börskurs, B, kr	272	235	204	251	226	206	242	316	336	266
Årslägst börskurs, B, kr	209	173	169	156	173	135	170	228	255	190
Totalt börsvärde vid årets slut, 1 000 Mkr	22,3	19,7	16,2	16,6	18,5	15,4	16,2	20,6	25,3	22,6
P/E-tal ²⁾	25	28	9	4	26	15	25	13	17	18
EV/Resultat före avskrivningar ³⁾ ⁶⁾	10	11	9	7	10	7	9	8	9	10
Betavärde (48 mån), B, vid årets slut ⁴⁾	0,7	0,7	0,9	0,8	0,8	0,7	0,5	0,9	1,0	0,7
Antal aktieägare vid årets slut	27 788	27 692	28 440	28 899	28 339	30 425	29 745	30 499	32 189	33 320

1) Se sidan 100: Definitioner och ordlista. 2) Börskurs vid årets slut dividerad med resultat per aktie. 3) Börsvärde plus finansiell nettoskuld vid årets slut (EV) dividerat med resultat före avskrivningar.

4) Mäter hur känslig B-aktiens avkastning har varit relativt avkastningen på Affärsvärldens Generalindex under 48 månader. 5) Styrelsens förslag. 6) Exkl. jämförelsestörande poster.

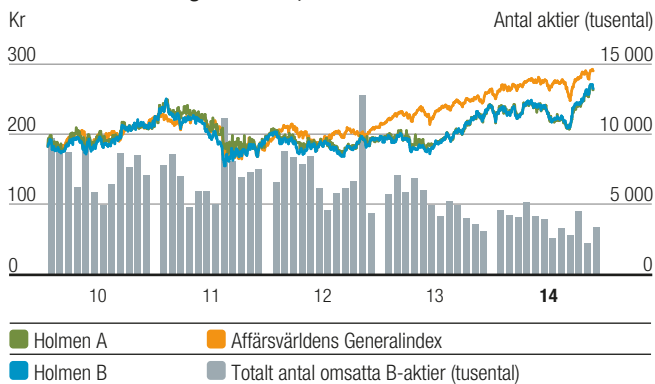
AKTIEKAPITALET SAMMANSÄTTNING

Aktier	Röster	Antal aktier	Antal röster	Kvotvärde	Mkr
A	10	22 623 234	226 232 340	50	1 131
B	1	62 132 928	62 132 928	50	3 107
Totalt antal aktier		84 756 162	288 365 268		4 238
Innehav av återköpta B-aktier		-760 000	-760 000		
Totalt antal utestående aktier		83 996 162	287 605 268		

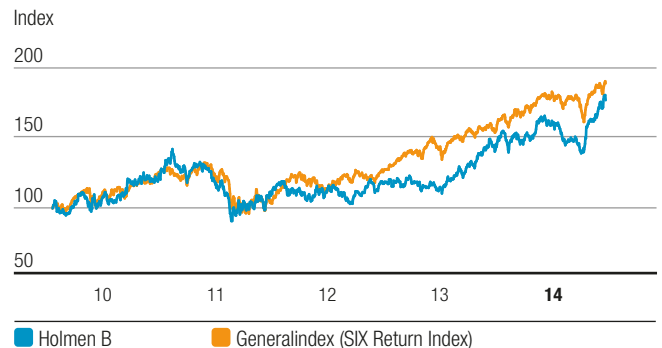

Aktiekursutveckling Holmen A, Holmen B samt Generalindex

Totalavkastning Holmen B och Generalindex

Inkl. reinvesterad utdelning utan hänsyn till skatt

Källa: Macrobond

AKTIEKAPITALET UTVECKLING 2000-2014

	Förändring av antal aktier	Totalt antal aktier	Förändring av aktiekapital, Mkr	Totalt aktiekapital, Mkr
2001 Indragning av återköpta aktier	-8 885 827	79 972 451	-444	3 999
2004 Konvertering och teckning	4 783 711	84 756 162	239	4 238

ÄGARSTRUKTUR PER 2014-12-31

	% av kapital	% av röster
L E Lundbergföretagen	32,9	61,6
Kempestiftelserna	7,0	16,9
Carnegie fonder (Sverige)	5,8	1,7
Alecta	3,6	1,0
Lannebo fonder	3,4	1,0
DFA fonder (USA)	2,2	0,6
SHB fonder	1,8	0,5
Norges Bank Investment Management	1,7	0,5
Nordea fonder	1,4	0,4
Fredrik Lundberg	1,0	0,9
Summa	60,8	85,2
Övriga	39,2	14,8
Summa*	100,0	100,0
* Varav utländskt ägande.	18,9	5,7

De tio kapitalmässigt största identifierade aktieägarna.

Enskilt större aktieägare kan finnas förvaltningsregistrerade och ingå bland övriga aktieägare.

AKTIEÄGARSTATISTIK

Innehavsklasser, antal aktier	Antal aktieägare	Andel av aktier, %
1-1 000	25 624	6
1 001-100 000	2 081	16
100 001-	82	79
Totalt	27 787	100

Jennie Löjdström, Iggesund sågverk

RESULTATRÄKNING

KONCERNEN, MKR	NOT	2014	2013
Nettoomsättning	2	15 994	16 231
Övriga rörelseintäkter	3	1 021	984
Förändring varulager		83	54
Råvaror och förnödenheter		-8 713	-9 150
Personalkostnader	4	-2 268	-2 350
Övriga rörelsekostnader	5, 20	-3 393	-3 512
Avskrivningar enligt plan	9, 10	-1 265	-1 370
Nedskrivningar	9, 10	-450	-86
Värdeförändring i biologiska tillgångar	11	282	264
Resultat från andelar i intressebolag och joint ventures	12	-7	3
Rörelseresultat		1 284	1 069
Finansiella intäkter	6	1	8
Finansiella kostnader	6	-149	-205
Resultat före skatt		1 137	871
Skatt	7	-230	-160
Årets resultat		907	711
Hänförligt till:			
Moderbolagets aktieägare		907	711
Resultat per aktie (kr)	8	10,8	8,5
Genomsnittligt antal aktier (milj)	8	84,0	84,0

Rörelseresultatet uppgick till 1 284 (1 069) Mkr. I rörelseresultatet ingår nedskrivning av materiella anläggningstillgångar inom Holmen Timber om -450 Mkr. I 2013 års rörelseresultat ingick nedskrivning av anläggningstillgångar och omstrukturingskostnader inom Holmen Paper (-140 Mkr).

Rörelseresultatet, exklusive ovan nämnda poster, förbättrades med 525 Mkr till 1 734 Mkr. Uppgången beror på högre priser för tryckpapper och sågade trävaror, en svagare svensk krona samt sänkta produktionskostnader för kartong.

Finansnettot för 2014 uppgick till -147 (-198) Mkr. Under året har räntekostnader om 1 (8) Mkr aktiverats i samband med större investeringsprojekt och därmed minskat redovisad räntekostnad. Den genomsnittliga upplåningskostnaden minskade till 2,3 (3,1) procent och nettoskulden har i genomsnitt varit lägre än under föregående år.

Redovisad skatt uppgick under 2014 till -230 (-160) Mkr, vilket motsvarar 20 procent av resultatet före skatt.

RAPPORT ÖVER TOTALRESULTAT

KONCERNEN, MKR	NOT	2014	2013
Årets resultat		907	711
ÖVRIGT TOTALRESULTAT			
Omvärderingar av förmånsbestämda pensionsplaner	17	-170	72
Skatt hänförlig till poster som inte återförs till årets resultat	7	34	-15
Summa poster som inte återförs till årets resultat		-137	58
Kassafliödessäkringar			
Omvärdering		-343	-69
Överfört från eget kapital till resultaträkningen		116	5
Överfört från eget kapital till anläggningstillgångar		1	0
Omräkningsdifferens på utländsk verksamhet		355	109
Säkring av valutarisk i utlandsverksamhet		-101	-39
Skatt hänförlig till poster som återförs till årets resultat	7	72	23
Summa poster som återförs till årets resultat		100	28
Summa övrigt totalresultat		-37	86
Summa totalresultat		870	797
Hänförligt till: Moderbolagets aktieägare		870	797

BALANSRÄKNING

KONCERNEN PER 31 DECEMBER, MKR	NOT	2014	2013
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar	9	114	59
Materiella anläggningstillgångar	10	11 265	12 104
Biologiska tillgångar	11	16 867	16 517
Andelar i intresseföretag och joint ventures	12	1 970	1 961
Övriga aktier och andelar	12	4	9
Långfristiga finansiella fordringar	13	40	28
Uppskjutna skattefordringar	7	1	2
Summa anläggningstillgångar		30 261	30 680
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR			
Varulager	14	3 198	3 140
Kundfordringar	15	2 328	2 103
Aktuell skattefordran	7	44	106
Övriga rörelsefordringar	15	394	425
Kortfristiga finansiella fordringar	13	22	24
Likvida medel	13	187	275
Summa omsättningstillgångar		6 172	6 074
Summa tillgångar		36 434	36 753
EGET KAPITAL			
	16		
Aktiekapital		4 238	4 238
Övrigt tillskjutet kapital		281	281
Reserver		-210	-309
Balanserade vinstmedel inklusive årets resultat		16 660	16 645
Summa eget kapital hänförligt till moderbolagets aktieägare		20 969	20 854
LÅNGFRISTIGA SKULDER			
Långfristiga finansiella skulder	13	2 488	2 734
Avsättningar för pensioner	17	400	238
Övriga avsättningar	7, 18	533	552
Uppskjutna skatteskulder	7	5 480	5 804
Summa långfristiga skulder		8 901	9 328
KORTFRISTIGA SKULDER			
Kortfristiga finansiella skulder	13	3 269	3 470
Leverantörsskulder	19	1 882	2 007
Aktuell skatteskuld	7	248	28
Avsättningar	18	69	64
Övriga rörelseskulder	19	1 096	1 002
Summa kortfristiga skulder		6 564	6 571
Summa skulder		15 465	15 899
Summa eget kapital och skulder		36 434	36 753

Information om koncernens ställda säkerheter och eventalförpliktelser, se not 21.

FÖRÄNDRINGAR I EGET KAPITAL

KONCERNEN, MKR

	RESERVER					TOTALT EGET KAPITAL
	AKTIEKAPITAL	ÖVRIGT TILLSKJUTET KAPITAL	OMRÄKNINGS-RESERV	SÄKRINGS-RESERV	BALANSERADE VINSTMEDEL INKL. ÅRETS RESULTAT	
Ingående eget kapital 2013-01-01	4 238	281	-303	-35	16 632	20 813
Årets resultat	-	-	-	-	711	711
Övrigt totalresultat	-	-	78	-50	57	86
Summa totalresultat	-	-	78	-50	769	797
Lämnad utdelning	-	-	-	-	-756	-756
Utgående eget kapital 2013-12-31	4 238	281	-224	-85	16 645	20 854
Årets resultat	-	-	-	-	907	907
Övrigt totalresultat	-	-	276	-177	-137	-37
Summa totalresultat	0	0	276	-177	771	870
Lämnad utdelning	-	-	-	-	-756	-756
Utgående eget kapital 2014-12-31	4 238	281	51	-261	16 660	20 969

KASSAFLÖDESANALYS

KONCERNEN, MKR	NOT	2014	2013
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN			
Resultat före skatt	25	1 137	871
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet			
Avskrivningar enligt plan		1 265	1 370
Nedskrivningar		450	86
Värdeförändring i biologiska tillgångar		-282	-264
Förändring av avsättningar		4	-16
Övrigt*		11	-119
Betalda inkomstskatter		-191	210
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		2 394	2 138
KASSAFLÖDE FRÅN FÖRÄNDRINGAR I RÖRELSEKAPITAL			
Förändring av varulager		-24	93
Förändring av kundfordringar och övriga rörelsefordringar		-111	173
Förändring av leverantörsskulder och övriga rörelseskulder		-82	-394
Kassaflöde från den löpande verksamheten		2 176	2 011
INVESTERINGSVERKSAMHETEN			
Förvärv av materiella anläggningstillgångar		-691	-983
Avyttring av materiella anläggningstillgångar		10	137
Förvärv av immateriella anläggningstillgångar		-73	-7
Förvärv av biologiska tillgångar		-49	-26
Avyttring av biologiska tillgångar		4	3
Ökning av långfristiga finansiella fordringar		-17	0
Återbetalning av långfristiga finansiella fordringar		-2	3
Förvärv av aktier och andelar		-17	-83
Avyttring av aktier och andelar		0	86
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-834	-869
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN			
Upptagna långfristiga lån		400	1 700
Amortering av långfristiga lån		-421	-2 092
Förändring kortfristiga finansiella skulder	25	-655	-36
Förändring kortfristiga finansiella fordringar		-3	9
Utbetald utdelning till moderbolagets aktieägare		-756	-756
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		- 1 434	-1 175
ÅRETS KASSAFLÖDE			
Likvida medel vid årets början		275	308
Valutakursdifferens i likvida medel		4	1
Likvida medel vid årets slut		187	275

* Övriga justeringar utgörs främst av valutaeffekter och marknadsomvärderingar av finansiella instrument, resultat från intresseföretag samt resultat vid försäljning av anläggningstillgångar.

Koncernens kassaflöde från den löpande verksamheten uppgick till 2 176 Mkr. Kassaflödet från investeringsverksamheten uppgick till -834 Mkr. Utdelning om 756 Mkr har under året utbetalats till aktieägarna.

Under året har ett obligationslån emitterats om 400 Mkr samtidigt som ett obligationslån i euro om 400 Mkr har förtidslöst.

	2014	2013
FÖRÄNDRING FINANSIELL NETTOSKULD		
Ingående finansiell nettoskuld	-6 116	-6 590
Kassaflöde		
Löpande verksamhet	2 176	2 011
Investeringsverksamhet (exkl. långfristiga finansiella fordringar)	-816	-872
Utbetald utdelning	-756	-756
Omvärderingar av förmånsbestämda pensionsplaner	-173	70
Valutaeffekter och marknadsvärdeförändringar	-223	21
Utgående finansiell nettoskuld	-5 907	-6 116

MODERBOLAGET

RESULTATRÄKNING, MKR	NOT	2014	2013
Nettoomsättning	2	14 077	14 443
Övriga rörelseintäkter	3	1 013	720
Förändring varulager		29	32
Råvaror och förnödenheter		-8 182	-8 703
Personalkostnader	4	-1 753	-1 893
Övriga externa kostnader	5, 20	-3 996	-4 148
Avskrivningar enligt plan	9, 10	-27	-35
Rörelseresultat		1 161	417
Resultat från andelar i koncernföretag	6, 23	195	15
Resultat från andelar i intresseföretag	6	0	0
Ränteintäkter och liknande intäkter	6	19	15
Nedskrivning av aktier och andelar	6	0	-5
Räntekostnader och liknande kostnader	6	-240	-238
Resultat efter finansiella poster		1 135	204
Bokslutsdispositioner	24	1 219	824
Resultat före skatt		2 353	1 028
Skatt	7	-483	-201
Årets resultat		1 870	828

RAPPORT ÖVER TOTALRESULTAT, MKR	NOT	2014	2013
Årets resultat		1 870	828
Övrigt totalresultat			
Kassaflödessäkringar			
Omvärdering		-307	-32
Överfört från eget kapital till resultaträkningen		151	9
Överfört från eget kapital till anläggningstillgångar		1	0
Skatt hänförlig till övrigt totalresultat	7	34	5
Summa poster som återförs till årets resultat		-121	-18
Summa totalresultat		1 749	810

I moderbolaget ingår Holmens svenska verksamheter med undantag för merparten av anläggningstillgångarna, som redovisas i Holmens Bruk AB.

I posten Bokslutsdispositioner ingår koncernbidrag om 1 777 (530) Mkr. I posten Räntekostnader och liknande kostnader i resultaträkningen ingår resultat från säkring av eget kapital i utländska dotterbolag om -101 (-39) Mkr.

KASSAFLÖDESANALYS, MKR	NOT	2014	2013
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN			
Resultat efter finansiella poster	25	1 135	204
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet			
Avskrivningar enligt plan		27	35
Förändring av avsättningar		-22	-10
Övrigt*		131	591
Betalda inkomstskatter		-186	221
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		1 085	1 041
KASSAFLÖDE FRÅN FÖRÄNDRINGAR I RÖRELSEKAPITAL			
Förändring av varulager		-19	148
Förändring av rörelsefordringar		-98	273
Förändring av rörelseskulder		-4	-341
Kassaflöde från den löpande verksamheten		963	1 122
INVESTERINGSVERKSAMHETEN			
Lämnade aktieägartillskott		4	-37
Förvärv av materiella anläggningstillgångar		-41	-11
Avyttring av materiella anläggningstillgångar		8	7
Förvärv av immateriella anläggningstillgångar		0	-3
Ökning av externa långfristiga finansiella fordringar		-17	0
Återbetalning av externa långfristiga finansiella fordringar		0	0
Förvärv av aktier och andelar		0	-56
Avyttring av aktier och andelar		0	86
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-47	-16
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN			
Upptagna externa långfristiga lån		400	1 700
Amortering av externa långfristiga lån		-421	-2 091
Förändring övriga finansiella skulder	25	-616	-10
Förändring övriga finansiella fordringar		-1 399	-480
Utbetald utdelning till moderbolagets aktieägare		-756	-756
Erhållna koncernbidrag		1 777	531
Lämnade koncernbidrag		0	-1
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-1 015	-1 105
ÅRETS KASSAFLÖDE		-99	1
Likvida medel vid årets början		213	213
Likvida medel vid årets slut		115	213

* Övriga justeringar utgörs främst av nedskrivning av aktier i koncernföretag, valutaeffekter och marknadsomvärderingar av finansiella instrument samt resultat vid försäljning av anläggningstillgångar. Från och med 2013 redovisas koncernbidrag som bokslutsdisposition.

BALANSRÄKNING	NOT	2014	2013
Per den 31 december, Mkr			
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar	9	9	10
Materiella anläggningstillgångar	10	2 912	2 589
Finansiella anläggningstillgångar			
Aktier och andelar	12, 23	12 145	12 499
Långfristiga finansiella fordringar	13	3 329	2 715
Summa anläggningstillgångar		18 396	17 814
Omsättningstillgångar			
Varulager	14	2 494	2 477
Rörelsefordringar	15	2 162	2 050
Aktuell skattefordran	7	-	-
Kortfristiga placeringar	13	22	24
Likvida medel	13	115	213
Summa omsättningstillgångar		4 793	4 764
Summa tillgångar		23 188	22 578

BALANSRÄKNING	NOT	2014	2013
Per den 31 december, Mkr			
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Bundet eget kapital	16		
Aktiekapital		4 238	4 238
Reservfond		1 577	1 577
Uppskrivningsfond		100	100
Fritt eget kapital			
Balanserade vinstmedel inkl. sÄkrings-reserv		2 691	2 740
Årets resultat		1 870	828
Summa eget kapital		10 476	9 483
Obeskattade reserver			
	24	2 330	1 771
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner	17	11	39
Avsättningar för skatter	7, 18	45	45
Övriga avsättningar	18	630	651
Uppskjutna skatteskulder	7	585	538
Summa avsättningar		1 271	1 274
Skulder			
Långfristiga finansiella skulder	13	2 898	3 948
Kortfristiga finansiella skulder	13	3 263	3 464
Aktuell skatteskuld	7	221	4
Rörelseskulder	19	2 730	2 635
Summa skulder		9 111	10 051
Summa eget kapital och skulder		23 188	22 578
STÄLLDA SÄKERHETER OCH ANSVARS-FÖRBINDELSER			
Ställda säkerheter	21	149	142
Ansvarsförbindelser	21	95	93

FÖRÄNDRINGAR I EGET KAPITAL, MKR

	BUNDET EGET KAPITAL				FRITT EGET KAPITAL		TOTALT EGET KAPITAL
	AKTIEKAPITAL	RESERV-FOND	UPPSKRIV-NINGSFOND	SÄKRINGS-RESERV	BALANSERADE VINSTMEDEL	ÅRETS RESULTAT	
Ingående eget kapital 2013-01-01	4 238	1 577	100	-125	4 633	-994	9 428
Vinstdisposition	-	-	-	-	-994	994	-
Årets resultat	-	-	-	-	-	828	828
Övrigt totalresultat	-	-	-	-18	-	-	-18
Summa totalresultat	-	-	-	-18	-994	1 822	810
Lämnad utdelning	-	-	-	-	-756	-	-756
Utgående eget kapital 2013-12-31	4 238	1 577	100	-143	2 883	828	9 483
Vinstdisposition	-	-	-	-	828	-828	-
Årets resultat	-	-	-	-	-	1 870	1 870
Övrigt totalresultat	-	-	-	-121	-	-	-121
Summa totalresultat	0	0	0	-121	828	1 042	1 749
Lämnad utdelning	-	-	-	-	-756	-	-756
Utgående eget kapital 2014-12-31	4 238	1 577	100	-264	2 954	1 870	10 476

NOTER TILL DE FINANSIELLA RAPPORTERNA

Belopp avser miljoner kronor (Mkr) där inte annat framgår.

NOT 1. REDOVISNINGSPRINCIPER

De nedan angivna redovisningsprinciperna för koncernen har tillämpats konsekvent på samtliga perioder som presenteras i koncernens finansiella rapporter, om inte annat framgår nedan. Koncernens redovisningsprinciper har tillämpats konsekvent på rapportering och konsolidering av moderbolag, dotterföretag samt intresseföretag och joint ventures.

ÖVERENSSTÄMMELSE MED NORMGIVNING OCH LAG

Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med International Financial Reporting Standards (IFRS) utgivna av International Accounting Standards Board (IASB), såsom de antagits av EU. Vidare har Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 1 Kompletterande redovisningsregler för koncerner tillämpats.

Moderbolaget tillämpar samma redovisningsprinciper som koncernen utom i de fall som kommenteras separat under respektive avsnitt. Moderbolagets redovisning är upprättad i enlighet med RFR 2 Redovisning för noterade juridiska personer. De avvikelser som förekommer mellan moderbolagets och koncernens principer föränsas i möjligheterna att tillämpa IFRS i moderbolaget till följd av Årsredovisningslagen (ÅRL) och Tryggandelagen samt i vissa fall av skatteskäl.

VÄRDERINGSGRUNDER TILLÄMPADE VID UPPRÄTTANDE AV MODERBOLAGETS OCH KONCERNENS FINANSIELLA RAPPORTER

Tillgångar och skulder är redovisade till anskaffningsvärden, förutom biologiska tillgångar och vissa finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde. I moderbolaget har biologiska tillgångar ej värderats till verkligt värde.

FUNKTIONELL VALUTA OCH RAPPORTERINGSVALUTA

Funktionell valuta är valutan i de primära ekonomiska miljöer som bolagen bedriver sin verksamhet. Moderbolagets funktionella valuta är svenska kronor och även utgör rapporteringsvalutan för moderbolaget och för koncernen. Det innebär att de finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor.

BEDÖMNINGAR OCH UPSKATTNINGAR I DE FINANSIELLA RAPPORTERNA

Att upprätta de finansiella rapporterna i enlighet med IFRS kräver att företagsledningen gör bedömningar och uppskattningar samt gör antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader. Verkliga utfallet kan avvika från dessa uppskattningar och bedömningar.

Uppskattningarna och antagandena ses över regelbundet. Ändringar av uppskattningar redovisas i den period ändringen görs om ändringen endast påverkat denna period, eller i den period ändringen görs och framtida perioder om ändringen påverkar både aktuell period och framtida perioder. Se även not 26 Viktiga bedömningar och uppskattningar.

ÄNDRADE REDOVISNINGSPRINCIPER

Nedan beskrivs vilka ändrade redovisningsprinciper som koncernen tillämpar från och med 1 januari 2014.

Koncernredovisning, samarbetsarrangemang och upplysningar om andelar i andra företag

De nya redovisningsstandarderna IFRS 10 Koncernredovisning och IFRS 11 Samarbetsarrangemang har inte lett till någon påverkan på belopp eller skillnad i klassificering. IFRS 12 Upplysningar om andelar i andra företag, innebär utökade upplysningar i årsredovisningen, främst i not 12 Andelar i intresseföretag, joint ventures samt övriga aktier och andelar.

Nya och ändrade redovisningsprinciper som blir tillämpliga från 2015

Ett antal nya eller ändrade IFRS träder i kraft först under kommande räkenskapsår och Holmen har valt att inte tillämpa några av dessa standarder i förtid. Nyheter eller ändringar som blir tillämpliga från och med räkenskapsår efter 2015 planeras inte heller att tillämpas i förtid. Nya eller ändrade IFRS med tillämpning från och med 2015 och 2016, till exempel IFRIC 21 Levies, förväntas inte ha någon väsentlig effekt på koncernens redovisning. IFRIC 21 innebär att skulden för fastighetsskatt kommer att bokas upp i sin helhet 1 januari varje år istället för att boka skulden i takt med att kostnaden redovisas i resultaträkningen. Ändringen kommer inte att få någon effekt på resultaträkningen.

SEGMENTRAPPORTERING

Koncernens verksamhet delas upp i rörelsesegment baserat på vilka delar av verksamheten företagets högsta verkställande beslutsfattare följer upp, så kallad "management approach" eller företagsledningsperspektiv. Indelningsgrunden för segment baseras på koncernens affärsområden.

Detta överensstämmer med koncernens operativa struktur och den interna rapporteringen till VD och styrelse. Posterna i rörelsesegmentets resultat, tillgångar och skulder är redovisade i enlighet med det resultat (rörelseresultat), tillgångar och skulder som företagets högsta verkställande beslutsfattare följer upp. Se not 2 för ytterligare beskrivning av indelningen och presentationen av rörelsesegment.

KLASSIFICERING

Anläggningstillgångar, långfristiga skulder och avsättningar består i allt väsentligt enbart av belopp som förväntas återvinnas eller betalas efter mer än tolv månader räknat från balansdagen. Omsättningstillgångar, kortfristiga skulder och avsättningar består i allt väsentligt av belopp som förväntas återvinnas eller betalas inom tolv månader räknat från balansdagen.

KONSOLIDERINGSPRINCIPER

Dotterföretag

Dotterföretag är företag som står under ett bestämmande inflytande från moderbolaget, Holmen AB. Bestämmande inflytande föreligger om Holmen AB har inflytande över investeringsobjektet, är exponerad för eller har rätt till rörlig avkastning från sitt engagemang samt kan använda sitt inflytande över investeringen till att påverka avkastningen. Vid bedömningen om ett bestämmande inflytande föreligger, beaktas potentiella röstberättigande aktier samt om de facto control föreligger.

Koncernredovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden. Förvärvsmetoden innebär att moderföretaget indirekt förvärvat dotterföretagets tillgångar och övertar dess skulder, värderade till verkligt värde. Skillnaden mellan anskaffningskostnaden för aktierna och det verkliga värdet av förvärvade identifierbara nettotillgångar utgör goodwill. Dotterföretagets intäkter och kostnader respektive tillgångar och skulder ingår i koncernredovisningen från den dag bestämmande inflytande uppkommer (förvärvstidpunkten) och till den dag det upphör. Koncerninterna fordringar och skulder samt transaktioner mellan företag i koncernen liksom därmed sammanhängande orealiserade vinster eliminerar i sin helhet.

Innehav redovisade enligt kapitalandelsmetoden

Intresseföretag

Aktieinnehav i intresseföretag, i vilka koncernen har lägst 20 procent och högst 50 procent av rösterna eller på annat sätt har ett betydande inflytande, redovisas i koncernen enligt kapitalandelsmetoden.

Gemensamt ägda företag/joint ventures

Joint ventures är redovisningsmässigt de företag för vilka koncernen genom samarbetsavtal med en eller flera parter har ett gemensamt bestämmande inflytande där koncernen har rätt till nettotillgångarna istället för direkt rätt till tillgångar och åtagande i skulder. I koncernredovisningen konsolideras innehav i joint ventures enligt kapitalandelsmetoden. Holmens gemensamt ägda företag är sådana att innehaven redan tidigare redovisats enligt kapitalandelsmetoden och redovisningen är således i överensstämmelse med IFRS 11 Samarbetsarrangemang.

Kapitalandelsmetoden

Kapitalandelsmetoden innebär att det i koncernen redovisade värdet på aktierna i intresseföretagen och joint ventures motsvaras av koncernens andel i intresseföretagens och joint ventures egna kapital samt koncernmässiga över- och undervärden. I koncernens resultaträkning redovisas som "Andelar i intresseföretags och joint ventures resultat" koncernens andel i intresseföretagens och joint ventures nettoresultat efter skatt hänförligt till moderbolagsägarna justerat för eventuella avskrivningar på eller upplösningar av förvärvade över- respektive undervärden. Erhållna utdelningar från intresseföretaget eller joint venture minskar investeringens redovisade värde. Orealiserade vinster uppkomna från transaktioner med intresseföretag och joint ventures eliminerar i relation till ägd kapitalandel.

När koncernens andel av redovisade förluster i intresseföretaget och joint venture överstiger det redovisade värdet på andelarna i koncernen reduceras andelarnas värde till noll. Avräkning för förluster sker även mot långfristiga finansiella mellanhanden utan säkerhet, vilka till sin ekonomiska innebörd utgör del av ägarföretagets nettoinvestering i intresseföretaget och joint venture. Fortsatta förluster redovisas inte såvida inte koncernen har lämnat garantier för att täcka förluster uppkomna i intresseföretaget eller joint venture. Kapitalandelsmetoden tillämpas fram till den tidpunkt när det betydande inflytandet upphör respektive det gemensamt ägda företaget upphör att vara gemensamt ägt.

UTLÄNDSK VALUTA

Transaktioner i utländsk valuta

Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den funktionella valutan till den valutakurs som föreligger på transaktionsdagen. Monetära tillgångar och skulder i utländsk valuta räknas om till den funktionella valutan till den valutakurs som föreligger på balansdagen. Valutakursdifferenser som uppstår vid omräkningarna redovisas i resultaträkningen. Icke-monetära tillgångar och skulder som redovisas till historiska anskaffningsvärden omräknas till valutakurs vid transaktionstillfället.

Utländska verksamheters finansiella rapporter

Tillgångar och skulder i utlandsverksamheter, inklusive goodwill och andra koncernmässiga över- och undervärden, omräknas i koncernredovisningen från utlandsverksamhetens funktionella valuta till koncernens rapporteringsvaluta, svenska kronor, till den valutakurs som råder på balansdagen. Intäkter och kostnader i en utlandsverksamhet omräknas till svenska kronor till en genomsnittskurs som utgör en approximation av kurserna vid respektive transaktionstidpunkt. Omräkningsdifferenser som uppstår vid valutaomräkning av utlandsverksamheter samt vidhängande effekter av säkringar av nettoinvesteringarna redovisas i övrigt totalresultat och ackumuleras i en separat komponent i eget kapital, benämnd omräkningsreserv. Vid avyttring av en utlandsverksamhet realiserar de till verksamheten hänförliga ackumulerade omräkningsdifferenserna efter avdrag för eventuell valutasekring i koncernens resultaträkning.

KOMMISSIONÄRSBOLAGSFÖRHÅLLANDEN

Moderbolagets verksamhet bedrivs huvudsakligen genom kommissionärsbolagen Holmen Paper AB, Iggesund Paperboard AB, Holmen Timber AB, Holmen Skog AB och Holmen Energi AB.

Moderbolaget svarar för alla förpliktelser som dessa kommissionärsbolag ikläder sig. Samtliga intäkter, kostnader, tillgångar och skulder som uppkommer i de av kommissionärsbolagen bedrivna verksamheterna redovisas i Holmen AB med undantag för merparten av gjorda investeringar samt viss försäljning av skogsfastigheter som istället redovisas i några av koncernens dotterbolag.

INTÄKTER

Nettoomsättning

Som nettoomsättning redovisas fakturerad försäljning exklusive moms av produkter, virke och energi. Redovisat belopp är minskat med lämnade varubatter och liknande intäktsreduktioner samt inkluderar valutakursdifferenser kopplade till försäljningen. Försäljning redovisas efter att de avgörande riskerna och nyttan som sammanhänger med äganderätten till försålda varor överförts till köparen och ingen dispositionsrätt eller möjlighet till faktisk kontroll över godset kvarstår.

Övriga rörelseintäkter

Som övriga rörelseintäkter redovisas intäkter från aktiviteter utanför bolagets huvudsakliga verksamhet. I posten ingår huvudsakligen försäljning av biprodukter, hyres- och arrendointäkter, intäkter från tilldelade elcertifikat, resultat avseende utsläppsrätter samt resultat vid försäljning av anläggningstillgångar.

Statliga bidrag

Statliga bidrag redovisas i balansräkningen som upplupen intäkt när det föreligger rimlig säkerhet att bidraget kommer att erhållas och att koncernen kommer att uppfylla de villkor som är förknippade med bidraget. Bidrag periodiseras systematiskt i resultaträkningen på samma sätt och över samma perioder som de kostnader bidragen är avsedda att kompensera för. Statliga bidrag relaterade till tillgångar redovisas i balansräkningen som en reduktion av tillgångens redovisade värde.

FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER

Finansiella intäkter och kostnader består av ränteintäkter och räntekostnader, utdelningsintäkter, omvärderingar avseende finansiella instrument tillämpliga till verkligt värde samt realiserade och realiserade kursförluster och vinster.

Ränteintäkter på fordringar och räntekostnader på skulder beräknas med tillämpning av effektivräntemetoden. Räntekostnader inkluderar transaktionskostnader för lån vilka har periodiserats över lånets löptid vilket även gäller eventuella skillnader mellan mottagna medel och återbetalningsbelopp. Utdelningsintäkt redovisas när utdelning fastställs och rätten att erhålla betalning bedöms som säker.

Räntekostnader belastar normalt resultatet i den period till vilken de hänför sig. Låneutgifter hänförliga till inköp eller uppförande av så kallade kvalificerade tillgångar aktiveras i koncernredovisningen som en del av tillgångens anskaffningsvärde. En kvalificerad tillgång är en tillgång som tar en betydande del i anspråk att färdigställas och är för koncernen aktuell vid betydande investeringsprojekt.

SKATTER

Inkomstskatter utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Inkomstskatter redovisas i resultaträkningen utom då underliggande transaktioner redovisas i övrigt totalresultat eller direkt i eget kapital varvid även tillhörande skatteeffekt redovisas i övrigt totalresultat eller direkt i eget kapital. Aktuell skatt är skatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt år, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen. Hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder. Uppskjuten skatt beräknas enligt balansräkningsmetoden med utgångspunkt i temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder, med tillämpning av de skattesatser och skatteregler som är beslutade eller aviserade per balansdagen. Temporära skillnader beaktas inte avseende koncernmässig goodwill och inte heller i temporära skillnader hänförliga till andelar i dotter- och intresseföretag som inte förväntas bli beskattade inom överskådlig framtid. I moderbolaget redovisas obeskattade reserver inklusive uppskjuten skatteskuld.

Uppskjutna skattefordringar avseende avdragsgilla temporära skillnader och underskottsavdrag redovisas endast i den mån det är sannolikt att dessa kommer att kunna utnyttjas och medföra lägre skatteutbetalningar i framtiden. Uppskjutna skattefordringar och uppskjutna skatteskulder i samma land nettoredo visas i den mån kvittningsrätt föreligger.

RESULTAT PER AKTIE

Beräkningen av resultat per aktie baseras på årets resultat i koncernen hänförligt till moderbolagets aktieägare och på det vägda genomsnittliga antalet aktier utestående under året.

FINANSIELLA INSTRUMENT

Finansiella instrument värderas och redovisas i enlighet med IAS 39.

Redovisning i och borttagande från balansräkningen

En finansiell tillgång eller skuld tas upp i balansräkningen när bolaget blir part enligt instrumentets avtalsmässiga villkor. En finansiell tillgång tas bort från balansräkningen när rättigheterna i avtalet realiserats, förfaller eller bolaget inte längre har kontrollen över den. En finansiell skuld tas bort från balansräkningen när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks. Avistaaffärer redovisas i enlighet med affärsdagsprincipen. Kundfordran tas upp i balansräkningen när faktura har skickats. Skuld tas upp när motparten har presterat och avtalsenlig skyldighet föreligger att betala, även om faktura ännu inte mottagits. En finansiell tillgång och en finansiell skuld kvittas och redovisas med ett nettobelopp endast när det föreligger en legal rätt att kvitta beloppen samt att det föreligger avsikt att reglera posterna med ett nettobelopp eller att samtidigt realisera tillgången och reglera skulden. Finansiella tillgångar, exklusive aktier, och finansiella skulder har klassificerats som kortfristiga om beloppen förväntas återvinnas eller betalas inom tolv månader räknat från balansdagen. Aktier har klassificerats som långfristiga om de är avsedda att stadigvarande innehas i verksamheten.

Värdering av finansiella instrument

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet. Denna kategori består av finansiella tillgångar som innehas för handel. Finansiella instrument i denna kategori värderas löpande till verkligt värde med värdeförändringar redovisade i resultatet.

Lånefordringar och kundfordringar. Banktillgodohavanden, låne- och kundfordringar värderas till upplupet anskaffningsvärde. Nedskrivningsprövning görs löpande utifrån objektiva kriterier för dessa tillgångar. Vid en konstaterad förlust bokas fordran bort. En avsättning för osäkra kundfordringar görs dock då förlusten är befarad.

Finansiella tillgångar som kan säljas. I kategorin finansiella tillgångar som kan säljas ingår finansiella tillgångar som inte klassificerats i någon annan kategori eller finansiella tillgångar som företaget initialt valt att klassificera i denna kategori. Tillgångarna värderas löpande till verkligt värde med periodens värdeförändringar redovisade i övrigt totalresultat och de ackumulerade värdeförändringarna i en särskild komponent av eget kapital, dock ej sådana värdeförändringar som beror på nedskrivningar (se nedan), ej heller ränta på fordringsinstrument och utdelningsintäkter samt valutakursdifferenser på monetära poster vilka redovisas i årets resultat. Vid avyttring av tillgången redovisas ackumulerad vinst/förlust, som tidigare redovisats i övrigt totalresultat, i årets resultat. Aktier och andelar som ej avser koncern- och intresseföretag har värderats till anskaffningsvärde. Värdering till verkligt värde har inte kunnat tillämpas, då tillförlitligt marknadsvärde ej har kunnat fastställas.

Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultatet. Finansiella skulder värderas initialt till mottagna medel med avdrag för eventuella transaktionskostnader. Löpande värderas normalt skulderna till upplupet anskaffningsvärde enligt effektivräntemetoden. I de fall mottagna medel understiger återbetalningsbeloppet periodiseras denna skillnad över lånets löptid med tillämpning av effektivräntemetoden. Resultatet från finansiella instrument redovisas i finansnettot alternativt rörelseresultatet beroende på syftet med innehavet.

Andra finansiella skulder. Dessa skulder värderas till upplupet anskaffningsvärde. Upplupet anskaffningsvärde bestäms utifrån den effektivränta som beräknades vid anskaffningstidpunkten. Leverantörsskulder och låneskulder redovisas i denna kategori. Lån som säkrats mot värdeförändringar redovisas initialt inklusive eventuella transaktionskostnader och löpande till marknadsvärde.

Derivat och säkringsredovisning. Samtliga derivat värderas till verkligt värde och redovisas i balansräkningen. I stort sett samtliga derivat innehas i säkringssyfte. I de fall säkringsredovisning tillämpas redovisas värdeförändringarna enligt nedan. För derivat som inte uppfyller kraven för säkringsredovisning redovisas värdeförändringarna i rörelseresultatet eller finansnettot beroende på syftet med innehavet.

Kassaflödessäkringar. Den effektiva delen av värdeförändringar redovisas i övrigt totalresultat och ackumuleras i eget kapital fram tills det säkrade flödet träffar resultaträkningen då de ackumulerade värdeförändringarna flyttas från eget kapital via övrigt totalresultat till resultaträkningen för att möta och matcha den säkrade transaktionen. För säkringar av investeringar justeras istället anskaffningsvärdet på den säkrade posten när den inträffar. Säkringars ineffektiva del redovisas direkt i resultaträkningen. Valutaterminer och valutaswappar används som kassaflödessäkringar som säkring mot ändringar i valutakurser. För ändringar i räntor används ränteswappar som kassaflödessäkring.

Nettoinvesteringar. Värdeförändringar för säkringar avseende nettoinvesteringar i utländsk verksamhet redovisas för koncernen i övrigt totalresultat. Ackumulerad värdeförändring redovisas som en komponent i koncernens egna kapital fram tills dess att verksamheten avyttras då de ackumulerade värdeförändringarna redovisas i resultaträkningen. I moderbolaget redovisas värdeförändringar i resultaträkningen då säkringsredovisning ej tillämpas.

Beräkning av verkligt värde. Verkligt värde på finansiella instrument som handlas på en aktiv marknad baseras på noterade marknadspriser och tillhör värderingsnivå ett enligt IFRS 7. I de fall noterade marknadspriser saknas har verkligt värde beräknats genom diskonterade kassaflöden. När beräkningen av diskonterade kassaflöden gjorts har samtliga variabler såsom diskonteringsräntor och valutakurser för beräkningar hämtats från marknadsnoteringar, där så varit möjligt. Vid beräkningar av diskonterade kassaflöden används medelkurs för valutakurser och diskonteringsräntor.

Dessa värderingar tillhör värderingsnivå två. Övriga värderingar, för vilka någon variabel baseras på egna bedömningar, tillhör värderingsnivå tre. Holmens värdering av finansiella instrument tillhör uteslutande värderingsnivå två. Värdering av valutaoptioner görs med tillämpning av Black & Scholes formel när det är aktuellt.

IMMATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Goodwill representerar skillnaden mellan anskaffningsvärdet för rörelseförvärv och det verkliga värdet av förvärvade tillgångar, övertagna skulder samt eventualefterpliktelser. Goodwill värderas till anskaffningsvärde minus eventuella ackumulerade nedskrivningar. Goodwill som uppkommit vid förvärv av intresseföretag inkluderas i det redovisade värdet för andelar i intresseföretag.

Utgifter för forskning kostnadsförs då de inträffar. Utgifter för utveckling aktiveras enbart vid större projekt om en säker bedömning av de framtida ekonomiska fördelarna kan göras. Det redovisade värdet inkluderar samtliga direkt hänförliga utgifter till exempel för material och tjänster, ersättningar till anställda, registrering av en juridisk rättighet, avskrivningar på patent och licenser och låneutgifter i enlighet med IAS 23. Övriga utgifter för utveckling redovisas i resultaträkningen som kostnad när de uppkommer. I balansräkningen redovisade utvecklingsutgifter är upptagna till anskaffningsvärde minus ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar.

Till immateriella anläggningstillgångar hör också patent, licenser samt IT-system vilka redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. Immateriella anläggningstillgångar i koncernen skrivs av under 5–20 år förutom goodwill. Eventuell goodwill fördelas till kassagenererande enheter. Såväl goodwill som övriga immateriella anläggningstillgångar testas årligen för nedskrivningsbehov. Eventuella nedskrivningar kan återföras med undantag från goodwill. Koncernen redovisar för närvarande ingen goodwill. Immateriella anläggningstillgångar i moderbolaget skrivs av under 5 år.

MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärden efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. Materiella anläggningstillgångar som består av delar med olika nyttjandeperioder behandlas som separata komponenter av materiella anläggningstillgångar. Tillkommande utgifter aktiveras endast om de bedöms generera ekonomiska fördelar för företaget. Avgörande för bedömningen när en tillkommande utgift aktiveras är om utgiften avser utbyten av identifierade komponenter, eller delar därav, varvid sådana utgifter aktiveras. Även i de fall ny komponent tillskapas aktiveras utgiften. Eventuella oavskrivna redovisade värden på utbytta komponenter, eller delar av komponenter, utrangeras och kostnadsförs i samband med utbytet.

Det redovisade värdet för en materiell anläggningstillgång tas bort ur balansräkningen vid utrangering eller avyttring eller när inga framtida ekonomiska fördelar väntas från användning. Vinst eller förlust som uppkommer vid avyttring eller utrangering av en tillgång utgörs av skillnaden mellan ett eventuellt försäljningspris och tillgångens redovisade värde med avdrag för direkta försäljningskostnader. Vinst och förlust redovisas som övrig rörelseintäkt/kostnad.

Avskrivningar enligt plan baseras på ursprungliga anskaffningsvärden med beaktande av gjorda nedskrivningar. Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod. Mark är inte föremål för avskrivning.

Följande nyttjandeperioder (år) används:

Maskiner för vattenkraftproduktion	10–40
Förvaltnings- och lagerbyggnader, bostäder	10–33
Driftsbyggnader, markanläggningar samt maskiner för massa-, pappers- och kartongtillverkning	10–20
Maskiner för sågverk	10–12
Övriga maskiner	10
Skogsbilvägar	10
Inventarier	4

Finns det indikation på att det redovisade värdet är för högt görs en analys där enskilda eller naturligt sammanhängande tillgångars återvinningsvärde fastställs som det högsta av nettoförsäljningsvärdet och nyttjandevärdet. Nettoförsäljningsvärdet är det uppskattade försäljningspriset efter avdrag för uppskattade kostnader för försäljning av tillgången. Nyttjandevärdet mäts som förväntat framtida diskonterat kassaflöde. Den tillämpade diskonteringsräntan beaktar riskfri ränta och den risk som är förknippad med tillgången. En nedskrivning utgörs av det belopp som återvinningsvärdet understiger redovisat värde. En nedskrivning återförs om det har skett en positiv förändring av förutsättningarna som används för att bestämma återvinningsvärdet. En återföring görs som mest upp till det redovisade värde som skulle ha redovisats, med avdrag för avskrivning, om nedskrivningen inte skulle ha gjorts.

Låneutgifter hänförliga till inköp eller uppförande av så kallade kvalificerade tillgångar ska aktiveras i koncernredovisningen som en del av tillgångens anskaffningsvärde. En kvalificerad tillgång är en tillgång som tar en betydande tid i anspråk att färdigställas och är för koncernen aktuellt vid betydande investeringsprojekt.

LEASING

Leasing klassificeras i koncernredovisningen antingen som finansiell eller operationell leasing. Leasade anläggningstillgångar där koncernen i allt väsentligt står för samma risker och förmåner som vid direkt ägande klassificeras som finansiell leasing. Leasing av tillgångar där uthyraren i allt väsentligt kvarstår som ägare till tillgången klassificeras som operationell leasing. Kostnader avseende operationella leasingavtal redovisas i årets resultat linjärt över leasingavtalets löptid. Variabla avgifter kostnadsförs i de perioder de uppkommer. Koncernens leasingavtal är samtliga klassificerade som operationella.

BIOLOGISKA TILLGÅNGAR

Koncernen redovisar sina skogstillgångar uppdelat på växande skog, vilken redovisas som biologisk tillgång till verkligt värde, och mark, vilken redovisas till anskaffningskostnad. Förändringar i verkligt värde för den växande skogen redovisas i resultaträkningen. Holmens bedömning är att det saknas relevanta marknadspriser för att värdera skogsinnehav av Holmens storlek. Värderingen görs därför genom att beräkna nuvärdet av framtida förväntade kassaflöden (efter avdrag för försäljningskostnader) från den växande skogen. Se även not 11.

I moderbolaget redovisas biologiska tillgångar enligt RFR 2. Det innebär att biologiska tillgångar klassificerade som anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde justerat för uppskrivningar med beaktande av eventuellt nedskrivningsbehov.

Avverkningsrätter redovisas som varulager. Dessa förväras med syfte att genom avverkning säkerställa Holmens behov av råvara. Någon mätbar biologisk omvandling sker inte från förvärvstidpunkt till avverkningstillfälle.

VARULAGER

Varulager värderas till den lägsta av anskaffnings- och tillverkningskostnad, efter avdrag för erforderlig inkurans, eller nettoförsäljningsvärde. Anskaffningsvärdet för varulager beräknas genom tillämpning av först in-först ut-principen (FIFU). Nettoförsäljningsvärdet är det uppskattade försäljningspriset i den löpande verksamheten, efter avdrag för uppskattade kostnader för färdigställande och för att åstadkomma en försäljning. För egentillverkade färdigvaror består anskaffningsvärdet av direkta tillverkningskostnader och skälighandel av indirekta kostnader.

Erhållna utsläppsrätter redovisas initialt till marknadspris vid tilldelning som varulager och förutbetalda intäkt. Under året intäktsförs tilldelningen samtidigt som en interimsskuld, motsvarande gjorda utsläpp, kostnadsförs.

ERSÄTTNINGAR TILL ANSTÄLLDA

Pensionskostnader och pensionsåtaganden

Förpliktelse avseende avgifter till avgiftsbestämda planer redovisas som en kostnad i resultaträkningen när de intjänas.

Koncernens nettoförpliktelse avseende förmånsbestämda planer beräknas separat för varje plan genom en uppskattning av den framtida ersättning som de anställda intjänat genom sin anställning i både innevarande och tidigare perioder. Denna ersättning diskonteras till ett nuvärde och oredovisade kostnader avseende tjänstgöring under tidigare perioder och det verkliga värdet på eventuella förvaltningstillgångar dras av. Diskonteringsräntan är räntan på balansdagen på en förstklassig företagsobligation med en löptid som motsvarar koncernens pensionsförpliktelser. När det inte finns en aktiv marknad för sådana företagsobligationer används istället marknadsräntan på statsobligationer med en motsvarande löptid. Beräkningen görs genom den så kallade "projected unit credit method" och utförs av en kvalificerad aktuarie för den del av pensionsåtagandena som är förmånsbestämd.

Vid fastställande av förpliktelsens nuvärde och verkligt värde på förvaltningstillgångarna kan det uppstå aktuariella vinster och förluster. Dessa uppkommer antingen genom att det verkliga utfallet avviker från tidigare gjorda antaganden eller genom att antagandena ändras. Aktuariella vinster och förluster redovisas i övrigt totalresultat.

Om förmånerna i en plan förbättras, redovisas den andel av den ökade förmånen som hänför sig till de anställdas tjänstgöring under tidigare perioder som en kostnad i resultaträkningen linjärt fördelad över den genomsnittliga perioden tills förmånerna helt är intjänade. Om förmånen är fullt ut intjänade redovisas en kostnad i resultaträkningen direkt. Om det sker förändringar i en förmånsbestämd plan redovisas dessa när ändringen i planen inträffar. Om förändringen sker i samband med en omstrukturering redovisas dessa när företaget redovisar de relaterade omstrukturingskostnaderna. Ändringarna redovisas direkt i årets resultat.

Räntekostnaden på förmånsbestämda förpliktelser redovisas i årets resultat under finansnettot. Kostnaden beräknas som nettot av ränteuppräknning av pensionsåtagandet och förväntad intäkt på förvaltningstillgångar beräknat med samma räntefaktor (diskonteringsräntan). Övriga komponenter redovisas i rörelseresultatet. Omvärderingseffekter utgörs av aktuariella vinster och förluster samt skillnad mellan faktisk avkastning på förvaltningstillgångar och den summa som inkluderas i räntenettot. Omvärderingseffekterna redovisas i övrigt totalresultat.

Den särskilda löneskatten utgör en del av de aktuariella antagandena och redovisas därför som en del av nettoförpliktelserna.

Avkastningsskatt redovisas löpande i resultatet för den period skatten avser och ingår därmed inte i skuldberäkningen. Vid fonderade planer belastar skatten avkastningen på förvaltningstillgångar och redovisas i övrigt totalresultat. Vid ofonderade eller delvis ofonderade planer, belastar skatten årets resultat.

I moderbolaget tillämpas andra grunder för beräkning av förmånsbestämda planer än de som anges i IAS 19. Moderbolaget följer Tryggandelagens bestämmelser och Finansinspektionens föreskrifter eftersom detta är en förutsättning för skattemässig avdragsrätt. De väsentligaste skillnaderna jämfört med reglerna i IAS 19 är hur diskonteringsräntan fastställs, att beräkning av den förmånsbestämda förpliktelsen sker utifrån nuvarande lönenivå utan antagande om framtida löneökningar, och att alla aktuariatvinster och förluster redovisas i resultaträkningen då de uppstår.

När det finns en skillnad mellan hur pensionskostnaden fastställs i juridisk person och koncern, redovisas en avsättning eller fordran avseende särskild löneskatt i koncernen baserat på denna skillnad. Avsättningen eller fordran nuvärdesberäknas ej.

Ersättningar vid uppsägning

En kostnad för ersättningar i samband med uppsägningar av personal redovisas när koncernen är förpliktigad, utan realistisk möjlighet till tillbakadragande, av en formell detaljerad plan att avsluta en anställning före den normala tidpunkten. När ersättningar lämnas som ett erbjudande för att uppmuntra frivillig avgång, redovisas en kostnad om det är sannolikt att erbjudandet kommer att accepteras och antalet anställda som kommer att acceptera erbjudandet tillförlitligt kan uppskattas.

Kortfristiga ersättningar

Kortfristiga ersättningar till anställda beräknas utan diskontering och redovisas som kostnad när de relaterade tjänsterna erhålls.

EGET KAPITAL

Koncernens eget kapital består av aktiekapital, övrigt tillskjutet kapital, omräknings- och såringsreserv samt balanserade vinstmedel inklusive årets resultat. Med övrigt tillskjutet kapital avses överkurser som betalats i samband med emissioner. Omräkningsreserven innefattar alla valutakursdifferenser som uppstår vid omräkning av finansiella rapporter från utländska verksamheter som har upprättats i en annan valuta än svenska kronor. Vidare består omräkningsreserven av valutakursdifferenser som uppstår vid omvärdering av skulder och derivat som klassificerats som såringsinstrument av en nettoinvestering i en utländsk verksamhet, inklusive skatt. Såringsreserven innefattar den effektiva andelen av den ackumulerade nettoförändringen av verkligt värde på ett kassaflödessåringsinstrument hänförligt till underliggande transaktioner som ännu inte har inträffat, inklusive skatt. Balanserade vinstmedel innefattar samtliga övriga delar av eget kapital inklusive årets resultat.

Innehav av återköpta aktier redovisas som en minskning av balanserade vinstmedel. Förvärv av egna aktier redovisas som en avdragspost och likvid från avyttring av egna aktier redovisas som en ökning. Transaktionskostnader redovisas direkt mot balanserade vinstmedel.

Moderbolagets eget kapital består av aktiekapital, reservfond, uppskrivningsfond samt balanserade vinstmedel och årets resultat. Reservfonden i moderbolaget avser tidigare obligatoriska avsättningar till reservfond samt belopp som före 1 januari 2006 tillförts överkursfonden. Uppskrivningsfonden i moderbolaget innehåller belopp avsatta i samband med uppskrivningar av materiella eller finansiella anläggningstillgångar. Balanserade vinstmedel innefattar samtliga övriga delar av eget kapital såsom såringsreserv samt transaktioner till följd av återköp av egna aktier. Moderbolaget tillämpar samma redovisningsregler som koncernen avseende dessa poster, se ovan.

AVSÄTTNINGAR

En avsättning redovisas i balansräkningen när koncernen har en befintlig legal eller informell förpliktelse som en följd av en inträffad händelse, och det är troligt att ett utflöde av ekonomiska resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen samt en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras. En avsättning för omstrukturering redovisas när koncernen har fastställt en utförlig och formell omstruktureringsplan och omstruktureringen har antingen påbörjats eller blivit offentligt tillkännagiven.

Avsättningar görs för miljöinsatser som sammanhänger med tidigare verksamhet när föreningar uppkommer eller upptäcks, och det är troligt att betalningsansvar uppkommer och beloppet kan uppskattas med tillförlitlighet.

Reserver för framtida skogsvårdsutgifter beräknas utifrån tolkningar av gällande skogsvårds-lagstiftning och -regleringar, närhelst det är sannolikt att betalningsansvar uppkommer och när beloppet i rimlig utsträckning kan uppskattas.

EVENTUALFÖRPLIKTELSE

En eventualförpliktelse redovisas när det finns ett möjligt åtagande som härrör från inträffade händelser och vars förekomst bekräftas endast av en eller flera osäkra framtida händelser eller när det finns ett åtagande som inte redovisas som en skuld eller avsättning på grund av det inte är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas.

KONCERNBIDRAG OCH AKTIEÄGARTILLSKOTT FÖR JURIDISKA PERSONER

Koncernbidrag redovisas i moderbolaget i enlighet med RFR 2s alternativregel, det vill säga koncernbidrag som lämnats eller erhållits redovisas som bokslutsdisposition.

Lämnade aktieägartillskott redovisas som en ökning av posten Andelar i koncernföretag. Samtidigt prövas om en nedskrivning av aktiernas värde är erforderlig. Denna prövning följer normala regler för värdering av tillgångsposten. Erhållna aktieägartillskott redovisas direkt mot fritt eget kapital.

ÖVRIGT

De siffror som presenteras har avrundats till närmaste heltal eller motsvarande. Saknas värde anges ett streck (-).

NOT 2. RAPPORTERING PER RÖRELSESEGMENT

2014	IGGESUND PAPERBOARD	HOLMEN PAPER	HOLMEN TIMBER	HOLMEN SKOG	HOLMEN ENERGI	KONCERN- GEMENSAMT OCH ÖVRIGT	ELIMI- NERINGAR	TOTALT KONCERNEN
Nettoomsättning								
Extern	5 113	6 247	1 352	2 957	320	4	-	15 994
Intern	-	-	-	2 683	1 088	-	-3 771	-
Övriga rörelseintäkter	697	166	265	150	17	147	-421	1 021
Rörelsens kostnader	-4 648	-5 677	-1 457	-5 228	-1 197	-276	4 192	-14 291
Avskrivningar enligt plan	-487	-584	-123	-29	-21	-21	-	-1 265
Nedskrivningar	-	-	-450	-	-	-	-	-450
Värdetförändring biologiska tillgångar	-	-	-	282	-	-	-	282
Andelar i intresseföretags resultat	-	-12	-	-	5	-1	-	-7
Rörelseresultat	674	141	-413	817	212	-146	-	1 284
<i>Rörelseresultat exkl. jämförelsestörande poster*</i>	674	141	37	817	212	-146	-	1 734
Rörelsemarginal exkl. jämförelsestörande poster, %	13	2	3	14	15			11
Avkastning på operativt kapital exkl. jämförelsestörande poster, %	10	3	3	5	6			5
Operativa tillgångar	7 521	5 634	1 040	18 580	3 493	294	-379	36 183
Operativa skulder	731	968	138	1 240	91	1 038	-379	3 829
Operativt kapital	6 790	4 666	901	17 340	3 401	-744	-	32 354
Investeringar	288	331	55	86	32	57	-	849

* Jämförelsestörande poster avser nedskrivning av Bravikens sågverk om -450 Mkr.

ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR PER LAND	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	2014	2013	2014	2013
Sverige	26 779	27 336	15 066	15 098
Storbritannien	2 021	1 835	-	-
Spanien	1 410	1 464	-	-
Övrigt	6	6	-	-
Summa	30 216	30 641	15 066	15 098

NETTOOMSÄTTNING PER PRODUKTOMRÅDE	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	2014	2013	2014	2013
Kartong	4 890	4 521	3 076	2 959
Tryckpapper	6 079	6 952	6 053	6 914
Massa	212	87	325	182
Trävaror	1 352	1 175	1 352	1 175
Virke	2 957	2 901	2 940	2 831
Energi	320	382	320	382
Övrigt	184	213	11	0
Summa	15 994	16 231	14 077	14 443

NETTOOMSÄTTNING PER MARKNAD	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	2014	2013	2014	2013
Sverige	3 822	3 873	3 802	3 854
Storbritannien	2 110	1 996	1 474	1 488
Tyskland	2 066	2 168	1 756	1 866
Spanien	979	1 042	806	836
Italien	898	786	851	752
Frankrike	648	746	572	676
Nederländerna	642	755	556	694
Övriga Europa	2 765	2 949	2 316	2 497
Övriga världen	2 063	1 917	1 944	1 780
Summa	15 994	16 231	14 077	14 443

2013	IGGESUND PAPERBOARD	HOLMEN PAPER	HOLMEN TIMBER	HOLMEN SKOG	HOLMEN ENERGI	KONCERN- GEMENSAMT OCH ÖVRIGT	ELIMI- NERINGAR	TOTALT KONCERNEN
Nettoomsättning								
Extern	4 618	7 148	1 175	2 901	382	7	-	16 231
Intern	-	-	-	2 793	1 265	-	-4 059	-
Övriga rörelseintäkter	581	156	268	149	123	145	-438	984
Rörelsens kostnader	-4 321	-6 931	-1 401	-5 149	-1 380	-272	4 497	-14 958
Avskrivningar enligt plan	-445	-738	-119	-34	-20	-15	-	-1 370
Nedskrivningar	-	-86	-	-	-	-	-	-86
Värdeförändring biologiska tillgångar	-	-	-	264	-	-	-	264
Andelar i intresseföretags resultat	-	1	3	-	1	-2	-	3
Rörelseresultat	433	-449	-75	924	371	-136	-	1 069
<i>Rörelseresultat exkl. jämförelsestörande poster*</i>	433	-309	-75	924	371	-136	-	1 209
Rörelsemarginal exkl. jämförelsestörande poster, %	9	-4	-6	16	23			7
Avkastning på operativt kapital exkl. jämförelsestörande poster, %	7	-6	-5	6	11			4
Operativa tillgångar	7 639	5 838	1 486	18 055	3 507	259	-360	36 424
Operativa skulder	776	1 028	125	1 243	150	692	-360	3 653
Operativt kapital	6 863	4 810	1 361	16 813	3 357	-433	-	32 772
Investeringar	660	85**	21	54	46	8	-	874

* Jämförelsestörande poster avser nedskrivning och omstrukturingskostnader inom Holmen Paper.

** Inklusiv inbetalningar från försäljning av den stängda pappersmaskinen PM61 i Spanien.

Affärsområdet Iggesund Paperboard producerar kartong för konsumentförpackningar och grafiska ändamål vid ett svenskt och ett engelskt bruk. Holmen Paper tillverkar tryckpapper för magasin, produktkataloger, direktreklam, böcker och dagstidningar vid två svenska och ett spanskt bruk. Holmen Timber tillverkar trävaror vid två svenska sågverk. Under 2014 producerades 0,5 miljoner ton kartong, 1,3 miljoner ton tryckpapper samt 0,7 miljoner m³ sågade trävaror.

Holmen Skog ansvarar för koncernens skogar på drygt en miljon hektar. Den årliga avverkningen i egen skog är normalt cirka 3,2 miljoner m³fub. Holmen Energi ansvarar för koncernens vatten- och vindkrafttillgångar och för att utveckla koncernens verksamhet inom energiområdet. Produktionen uppgick 2014 till 1,1 TWh el. Holmen Skog och Holmen Energi ansvarar även för koncernens virkes- respektive elförsörjning i Sverige.

I Holmen-koncernen ansvarar affärsområdena för förvaltningen av de operativa tillgångarna och skulderna. Koncernledningen följer upp verksamheten på rörelseresultatnivå och hur avkastningen förhåller sig till operativt kapital. Det operativa kapitalet i respektive segment inkluderar alla tillgångar och skulder som nyttjas av affärsområdet såsom anläggningstillgångar, varulager och rörelsefordringar och rörelseskulder. Finansiering och skattefrågor hanteras på koncernnivå. Följaktligen fördelas inte finansiella tillgångar och skulder, inklusive pensionsskuld, samt aktuella och uppskjutna skattefordringar och skatteskulder på affärsområdena.

Den koncerninterna försäljningen mellan segmenten baseras på ett marknadsmässigt internpris. Segmentet "Koncerngemensamt och övrigt" omfattar koncernstabber och koncerngemensamma funktioner som inte fördelas på övriga segment. Inga resultatposter efter rörelseresultatet allokeras till respektive affärsområde.

Intäkter från externa kunder har hänförts till enskilda länder efter det land kunden har sin hemvist.

NOT 3. ÖVRIGA RÖRELSEINTÄKTER

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	2014	2013	2014	2013
Försäljning biprodukter	394	324	262	226
Certifikat, förnyelsebar energi	323	285	144	129
Utsläppsrätter	53	32	44	28
Försäljning anläggningstillgångar	13	9	317	5
Hyres- och arrendeintäkter	31	24	25	21
Skogsvårdsuppdrag	71	70	71	70
Övrigt	137	241	151	241
Totalt	1 021	984	1 013	720

Av försäljning biprodukter i koncernen avser 161 (111) Mkr utskott från produktion, 77 (88) Mkr spån, bark och flis med mera samt 156 (126) Mkr extern försäljning av energi.

Intäkter från certifikat för förnyelsebar energi som erhållits från produktion av förnybar energi vid koncernens anläggningar uppgick till 323 (285) Mkr. Ökningen beror på att biobränslepannan som togs i drift i Workington under första kvartalet 2013 har varit i drift under hela året 2014.

Koncernen har tilldelats utsläppsrätter, vilka delvis använts i den egna produktionen. Överskottet har medfört ett redovisat resultat på 53 (32) Mkr.

NOT 4. ANSTÄLLDA, PERSONALKOSTNADER OCH LEDANDE BEFATTNINGSHAVARES ERSÄTTNINGAR

LÖNEKOSTNADER OCH SOCIALA AVGIFTER	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	2014	2013	2014	2013
Löner och ersättningar	1 600	1 642	1 221	1 287
Sociala kostnader	596	635	482	554

ÅRSSTÄMMANS RIKTLINJER FÖR BESTÄMMANDE AV LÖN OCH ANNAN ERSÄTTNING TILL LEDANDE BEFATTNINGSHAVARE

Årsstämman 2014 fattade beslut om följande riktlinjer för bestämmande av lön och annan ersättning till verkställande direktören och övriga ledande befattningshavare, det vill säga de affärsområdes- och stabschefer som rapporterar direkt till verkställande direktören.

Lön och övriga förmåner

Ersättningen till verkställande direktören och övriga ledande befattningshavare ska utgöras av en fast, marknadsmissig lön. Övriga förmåner, i huvudsak bil- och bostadsförmån, ska där de förekommer utgöra en begränsad del av ersättningarna. Någon rörlig ersättning ska inte förekomma.

Pension

Ordinarie pensionsålder ska vara 65 år. Bolaget eller befattningshavaren ska äga ömsesidig rätt att begära pensionsuttag tidigare från 60 år. Pension före 65 år ska vara förmånsbestämd eller avgiftsbestämd. Pension från 65 år ska följa ITP-planen. Därutöver ska befattningshavaren kunna erhålla en kompletterande ålderspension. För sådan kompletterande pension ska en successiv övergång ske från den tidigare tillämpade ordningen med en förmånsbestämd pension till en ordning där pensionen är avgiftsbestämd.

Uppsägningstid och avgångsvederlag

Uppsägningstiden bör normalt vara ett år, om uppsägningen sker på initiativ av bolaget, och sex månader, om uppsägningen sker på initiativ av befattningshavaren. Vid uppsägning från bolagets sida ska avgångsvederlag kunna utgå med belopp motsvarande högst 24 månadslöner. För nya avtal ska gälla att lön under uppsägningstid och avgångsvederlag sammanlagt inte ska överstiga ett belopp motsvarande lönen för två år.

Incitamentsprogram

Beslut om aktie- och aktiekursrelaterade incitamentsprogram riktade till ledande befattningshavare ska fattas av bolagsstämman.

Ersättningsutskott

Ett inom styrelsen utsett ersättningsutskott ska bereda frågor om lön och övriga anställningsvillkor för verkställande direktören och förelägga styrelsen förslag till beslut i sådana frågor. De närmare principerna för lönesättning, pensioner och andra förmåner avseende övriga ledande befattningshavare ska återfinnas i av ersättningsutskottet fastlagd lönepolicy.

Avvikelse i enskilt fall

Styrelsen ska ha rätt att frågå dessa riktlinjer om det i ett enskilt fall finns särskilda skäl för det. Om sådan avvikelse sker ska information om detta, och skälet till avvikelsen, redovisas vid närmast följande årsstämma.

ERSÄTTNINGAR TILL STYRELSE OCH LEDANDE BEFATTNINGSHAVARE

Styrelsen

Till den av årsstämman valda styrelsen utgår fast styrelsearvode. VD erhåller dock inget arvode. För 2014 uppgick arvodet till 2 600 000 (2 400 000) kronor. Arvodet till styrelsens ordförande var 650 000 (600 000) kronor och till övriga ledamöter 325 000 (300 000) kronor vardera.

Ledande befattningshavare

Lön och övriga förmåner till VD under 2014, då det var skifte på VD-posten, uppgick till 9 925 651 (7 874 220) kronor, varav 5 063 149 kronor avser nio månaders ersättning till nytitillträdd VD. Nytitillträdd VD har en avtalad årlig ersättning om 6 780 000 kronor samt bostads- och bilförmån motsvarande 408 900 kronor i 2014 års värde.

Den totala pensionskostnaden för avgående och tillträdande VD (ITP-kostnad samt kostnaden för förmåner utöver ITP inklusive 2014 års intjänande i chefs pensionsplanen), beräknad enligt IAS 19, uppgick till 4 449 375 (4 246 531) kronor, varav 2 110 560 kronor avser nytitillträdd VD. Inga rörliga ersättningar har utgått.

För övriga ledande befattningshavare, det vill säga de fem affärsområdeschefer och sex stabschefer som rapporterar direkt till VD, uppgick löner och övriga förmåner under 2014 till sammanlagt 26 947 050 (22 224 504) kronor.

Den totala pensionskostnaden (ITP-kostnad samt kostnaden för förmåner utöver ITP inklusive 2014 års intjänande i chefs pensionsplanen) beräknad enligt IAS 19 för denna grupp uppgick under 2014 till 12 821 925 (10 995 369) kronor. Inga rörliga ersättningar har utgått.

För ledande befattningshavare, anställda från och med 2011, är den ömsesidiga uppsägningstiden sex månader. Vid uppsägning från bolagets sida utgår ett avräkningsbart avgångsvederlag motsvarande 18 månadslöner. Dessa villkor gäller för sju personer. För fem chefsavtal, tecknade före 2011, gäller en uppsägningstid om sex månader från den anställdes sida och tolv månader från bolagets sida. Vid uppsägning från bolagets sida utgår ett avgångsvederlag med motsvarande en till två årslöner beroende på befattningshavarens ålder.

Samtliga ledande befattningshavare är anställda av moderbolaget.

Pensionsförpliktelser för styrelse och ledande befattningshavare

Holmens pensionsåtagande utöver ITP-planen avseende VD uppgick per 2014-12-31 till 8 (23) Mkr och avseende övriga ledande befattningshavare till 45 (37) Mkr, beräknat enligt IAS 19. Koncernen har även åtagande avseende en medlem av styrelsen som tidigare varit bolagets VD; Göran Lundin 7 (7) Mkr. Pensionsåtagandena tryggas av förvaltningstillgångar i fristående pensionsstiftelse.

	MEDEL- ANTAL ÅRS- ANSTÄLLDA		MEDEL- ANTAL ÅRS- ANSTÄLLDA	
	VARAV KVINNOR		VARAV KVINNOR	
	2014		2013	
Moderbolaget				
Sverige	2 487	486	2 770	536
Spanien	11	7	12	7
Koncernföretag				
Estland	9	3	14	4
Frankrike	11	5	17	7
Hongkong	5	1	5	1
Italien	7	3	7	3
Nederländerna	94	32	96	33
Polen	7	5	7	4
Portugal	1	-	1	-
Schweiz	5	1	5	1
Singapore	5	3	5	3
Spanien	278	50	310	64
Storbritannien	412	41	440	44
Tyskland	20	8	22	8
USA	7	2	7	3
Totalt koncernföretag	861	153	936	173
Totalt koncernen	3 359	645	3 718	716

Årets minskning av antalet anställda förklaras främst av utförda omstruktureringar.

ANDEL KVINNOR, %	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	2014	2013	2014	2013
Styrelse (exkl. suppleanter)	18	18	18	18
Ledande befattningshavare	25	25	25	25
Totalt	19	19	19	19

NOT 5. ARVODE OCH KOSTNADSERSÄTTNING TILL REVISORER

Revisionsbolaget KPMG valdes av årsstämman 2014 till revisorer för en tid av ett år. KPMG genomför revisionen i Holmen AB samt i nästan samtliga dotterbolag.

ERSÄTTNINGAR TILL KPMG	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	2014	2013	2014	2013
Revisionsuppdrag	7	6	4	4
Skatterådgivning	1	3	1	1
Övriga tjänster	0	0	0	-
Summa	8	9	5	5
Övriga revisorer	0	0	-	-
Totalt	9	9	5	5

Med revisionsuppdrag avses lagstadgad revision av årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning samt revision utförd i enlighet med överenskommelse eller avtal. Detta inkluderar övriga arbetsuppgifter som det ankommer på bolagets revisor att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförandet av sådana övriga arbetsuppgifter. Skatterådgivning avser samtliga konsultationer inom skatteområdet. Med övriga tjänster avses rådgivning avseende redovisningsfrågor, rådgivning vid avyttring och förvärv av verksamheter samt rådgivning kring processer och intern kontroll.

NOT 6. FINANSNETTO OCH RESULTAT FRÅN FINANSIELLA INSTRUMENT

FINANSIELLA INTÄKTER	KONCERNEN		MODERBOLAGET			KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	2014	2013	2014	2013		2014	2013	2014	2013
Utdelning från koncernföretag	-	-	546	671	Valutakursvinst/förlust på kundfordringar och leverantörsskulder	191	6	164	6
Nettovinst/förlust					Nettovinst/förlust avseende derivat som redovisas i rörelsekapitalet	-116	-5	-81	-8
Tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via årets resultat					Ränteintäkter avseende kundfordringar	1	1	1	1
- Innehas för hantering av finansiella risker*	-33	-11	-33	-11	Räntekostnader avseende leverantörsskulder	-4	-10	-4	-10
Likvida medel	-5	-5	-5	-5					
Övriga finansiella fordringar	38	21	41	20					
Ränteintäkter	1	4	15	12					
Summa finansiella intäkter	1	8	565	686					
FINANSIELLA KOSTNADER									
Nedskrivning av aktier i koncernföretag	-	-	-351	-656					
Nedskrivning av övriga aktier och andelar	-5	-5	-	-5					
Nettovinst/förlust									
Tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via årets resultat									
- Innehas för hantering av finansiella risker*	-	-	-67	-12					
Övriga finansiella skulder	0	-	-34	-27					
Summa nettovinst/förlust	-6	-5	-452	-700					
Räntekostnader**	-143	-200	-139	-199					
Finansiella kostnader	-149	-205	-591	-899					
Finansnetto	-147	-197	-26	-213					

* Tillhör kategorin "Innehas för handel" enligt IAS 39.

** -27 (-27) Mkr i koncernen avser räntekostnader på derivat som är värderade till verkligt värde via årets resultat. För moderbolaget uppgår motsvarande belopp till -27 (-27) Mkr. Övriga ränteintäkter och räntekostnader hänför sig till finansiella poster som inte värderas till verkligt värde.

De nettovinst och förluster som redovisas i finansnettot avser främst valutaomvärdering avseende intern utlåning, säkring av intern utlåning samt valutaomvärdering av likvida medel och säkring av likvida medel. Vidare ingår omvärdering av ränteswappar som säkrar lån med fast ränta. I moderbolagets finansnetto ingår dessutom valutaomvärdering av externa lån och terminer som säkrar nettoinvestering i utlandsverksamhet. Dessa poster redovisas i koncernen i övrigt totalresultat. Marknadsvärdet på räntekomponenten i valutaterminer samt värdeförändringar i upplupen ränta och realiserad ränta i fastränteswappar redovisas löpande i räntenettet.

I moderbolaget ingår inga värdeförändringar gällande lån.

Upplysningar avseende finansiella risker återfinns i förvaltningsberättelsen på sid. 32–35.

Resultat från finansiella instrument som redovisas i rörelseresultatet framgår av följande tabell:

NOT 7. SKATT

SKATT I RESULTATRÄKNINGEN	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	2014	2013	2014	2013
Aktuell skatt	-485	134	-403	-188
Uppskjuten skatt	255	-294	-80	-13
Totalt	-230	-160	-483	-201

Redovisad skatt uppgick till -230 Mkr vilket motsvarar 20 procent av resultatet före skatt.

	KONCERNEN				MODERBOLAGET			
	2014		2013		2014		2013	
	MKR	%	MKR	%	MKR	%	MKR	%
Redovisat resultat före skatt	1 137		871		2 353		1 028	
Skatt enligt gällande skattesats	-250	22,0	-192	22,0	-518	22,0	-226	22,0
Skillnad i skattesats i utländsk verksamhet	4	-0,4	-3	0,4	0	0,0	0	0,0
Ej skattepliktiga intäkter och ej avdragsgilla kostnader	4	-0,3	8	-0,9	38	-1,6	28	-2,7
Schablonränta på periodiseringsfond	-6	0,5	-5	0,6	-5	0,2	-5	0,5
Effekt av ej uppbokade underskottsavdrag och temporära skillnader	22	-2,0	14	-1,6	0	0,0	0	0,0
Skatt hänförlig till tidigare perioder	-4	0,3	2	-0,2	2	-0,1	1	-0,1
Ändrad skattesats på uppskjuten skattefordran/skatteskuld	0	0,0	16	-1,8	0	0,0	0	0,0
Övrigt	0	0,0	1	-0,1	0	0,0	1	-0,1
Effektiv skatt	-230	20,2	-160	18,4	-484	20,6	-201	19,5

SKATT HÄNFÖRLIG TILL ÖVRIGT TOTALRESULTAT

	KONCERNEN						MODERBOLAGET					
	FÖRE SKATT		EFTER SKATT		FÖRE SKATT		EFTER SKATT		FÖRE SKATT		EFTER SKATT	
	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013
Kassaflödessäkringar	-226	50	-177	-64	14	-50	-155	34	-121	-23	5	-18
Omräkningsdifferens på utländsk verksamhet	355	-	355	109	-	109	-	-	-	-	-	-
Säkring av valutarisk i utlandsverksamhet	-101	22	-79	-39	9	-30	-	-	-	-	-	-
Omvärderingar av förmånsbestämda pensionsplaner	-170	34	-137	72	-15	58	-	-	-	-	-	-
Övrigt totalresultat	-143	106	-37	78	8	86	-155	34	-121	-23	5	-18

SKATTER I BALANSRÄKNINGEN

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	2014	2013	2014	2013
Uppskjuten skattefordran	1	2	-	-
Aktuell skattefordran	44	106	-	-
Summa skattefordringar	46	108	-	-

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	2014	2013	2014	2013
UPPSKJUTNA SKATTESKULDER				
Anläggningstillgångar				
Biologiska tillgångar*	3 718	3 654	632	542
Materiella anläggningstillgångar	1 361	1 760	-2	-2
Periodiseringsfond	512	389	-	-
Säkringsredovisade transaktioner	-74	-24	-74	-40
Övrigt, inkl. uppskjutna skattefordringar netto-redovisade bland uppskjutna skatteskulder	-38	24	29	39
Totalt uppskjutna skatteskulder	5 480	5 804	585	538
Avsättningar för skatter	140	155	45	45
Aktuell skatteskuld	248	28	221	4
Summa skatteskulder	5 868	5 987	851	587

* För moderbolaget avses skogsmark.

NOT 7. SKATT, FORTS.

FÖRÄNDRING I NETTOT AV UPPSKJUTEN SKATTEFORDRAN OCH UPPSKJUTEN SKATTESKULD

	KONCERNEN					MODERBOLAGET				
	INGÅENDE BALANS	REDOVISAT I RESULTAT- RÅKNINGEN	REDOVISAT I ÖVRIGT TOTAL- RESULTAT	OMRÄKNINGS- DIFFERENSER OCH ÖVRIGT	UTGÅENDE BALANS	INGÅENDE BALANS	REDOVISAT I RESULTAT- RÅKNINGEN	REDOVISAT I ÖVRIGT TOTAL- RESULTAT	UTGÅENDE BALANS	
2014										
Biologiska tillgångar*	-3 654	-64	-	-	-3 718	-542	-90	-	-632	
Materiella anläggningstillgångar	-1 760	421	-	-22	-1 361	2	0	-	2	
Avsättningar för pensioner	40	-2	34	7	77	-	-	-	-	
Periodiseringsfond	-389	-123	-	-	-512	-	-	-	-	
Övrigt	-38	23	50	0	35	1	10	34	45	
Uppskjuten nettoskatteskuld	-5 802	255	84	-15	-5 479	-538	-80	34	-585	

	KONCERNEN					MODERBOLAGET				
	INGÅENDE BALANS	REDOVISAT I RESULTAT- RÅKNINGEN	REDOVISAT I ÖVRIGT TOTAL- RESULTAT	OMRÄKNINGS- DIFFERENSER OCH ÖVRIGT	UTGÅENDE BALANS	INGÅENDE BALANS	REDOVISAT I RESULTAT- RÅKNINGEN	REDOVISAT I ÖVRIGT TOTAL- RESULTAT	UTGÅENDE BALANS	
2013										
Biologiska tillgångar*	-3 587	-67	-	-	-3 654	-542	0	-	-542	
Materiella anläggningstillgångar	-1 397	-358	-	-5	-1 760	2	0	-	2	
Avsättningar för pensioner	68	-14	-15	0	40	-	-	-	-	
Periodiseringsfond	-552	163	-	-	-389	-	-	-	-	
Övrigt	-34	-18	14	0	-38	8	-12	5	1	
Uppskjuten nettoskatteskuld	-5 502	-294	-1	-5	-5 802	-531	-13	5	-538	

* För moderbolaget avses skogsmark.

För information avseende biologiska tillgångar se not 11. Uppskjuten skatteskuld avseende materiella anläggningstillgångar är framförallt hänförlig till avskrivningar över plan.

För information avseende avsättningar för skatter se not 26.

Den uppskjutna skattekostnad som redovisas i koncernens resultaträkning avser främst förändring av temporära skillnader. Redovisat i övrigt totalresultat inkluderar uppskjuten skatt avseende förändring i säkringsreserv 50 (14) Mkr och omvärderingar av förmånsbestämda pensionsplaner 34 (-15) Mkr.

Vid årsskiftet fanns skattemässiga underskottsavdrag och temporära skillnader motsvarande cirka 700 Mkr i skatt för vilka uppskjutna skattefordringar inte har redovisats i resultat- och balansräkningen. Av dessa avser 500 Mkr underskottsavdrag. Ingen tidsgräns för utnyttjande finns. Avgörande för om en uppskjuten skattefordran redovisas eller ej är en bedömning av hur sannolikt det är att koncernen kommer att kunna utnyttja den för avräkning mot framtida beskattningsbara vinster.

NOT 8. RESULTAT PER AKTIE

	KONCERNEN	
	2014	2013
Totalt antal utestående aktier 1 januari	83 996 162	83 996 162
Återköp av egna aktier under året	-	-
Totalt antal utestående aktier 31 december	83 996 162	83 996 162
Aktieägarnas andel av årets resultat, Mkr	907	711
Genomsnittligt antal aktier	83 996 162	83 996 162
Årets resultat per aktie, kr	10,8	8,5

Återköp av aktier genomfördes under 2008 för att säkerställa bolagets åtaganden i det optionsprogram för Holmen-koncernens anställda som årsstämman 2008 fattade beslut om. Totalt har 760 000 aktier av serie B återköpts, vilket motsvarar cirka 0,9 procent av det totala antalet utestående aktier och cirka 0,3 procent av det totala antalet röster. Snittpriset för de återköpta aktierna är 201,70 kronor.

NOT 9. IMMATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	2014	2013	2014	2013
ACKUMULERADE ANSKAFFNINGSVÄRDEN				
Vid årets ingång	151	140	26	23
Investeringar	73	10	-	3
Avyttringar och utrangeringar	-12	0	-	-
Omräkningsdifferenser	3	1	-	-
Summa	215	151	26	26
ACKUMULERADE AV- OCH NEDSKRIVNINGAR				
Vid årets ingång	92	82	16	13
Årets avskrivningar	18	8	1	3
Årets nedskrivningar	-	-	-	-
Avyttringar och utrangeringar	-12	-	-	-
Omräkningsdifferenser	3	1	-	-
Summa	101	92	17	16
Planenligt restvärde vid årets utgång	114	59	9	10

Immateriella anläggningstillgångar består huvudsakligen av IT-system 91 (39) Mkr. Tillgångarna är i huvudsak externt förvärvade. De har en bestämbar nyttjandeperiod och skrivs av under 5–20 år. Ingen goodwill finns i koncernen.

NOT 10. MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

	SKOGSMARK		BYGGNADER, ÖVRIG MARK OCH MARKANLÄGGNINGAR		MASKINER OCH INVENTARIER		PÅGÅENDE ARBETEN OCH FÖRSKOTT TILL LEVERANTÖRER		TOTALT	
	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013
KONCERNEN										
Akkumulerade anskaffningsvärden										
Vid årets ingång	137	117	6 758	6 455	29 918	28 181	108	1 075	36 921	35 828
Investeringar	22	17	61	95	417	952	62	27	561	1 091
Omklassificeringar	-	3	-	161	17	835	-17	-999	0	-
Avyttringar och utrangeringar	-	-	-5	-11	-93	-239	-	-11	-98	-261
Omräkningsdifferenser	7	1	156	58	705	189	1	16	868	264
Summa	165	137	6 970	6 758	30 964	29 918	153	108	38 252	36 922
Akkumulerade av- och nedskrivningar										
Vid årets ingång	-	-	3 454	3 286	21 363	19 999	-	-	24 817	23 285
Årets avskrivningar enligt plan	-	-	140	142	1 106	1 219	-	-	1 246	1 362
Årets nedskrivningar	-	-	148	1	302	85	-	-	450	86
Avyttringar och utrangeringar	-	-	-4	-7	-90	-86	-	-	-94	-94
Omräkningsdifferenser	-	-	84	31	484	148	-	-	569	179
Summa	-	-	3 822	3 454	23 166	21 363	-	-	26 988	24 817
Planenligt restvärde vid årets utgång	165	137	3 148	3 304	7 798	8 555	153	108	11 265	12 104

	SKOGSMARK		BYGGNADER, ÖVRIG MARK OCH MARKANLÄGGNINGAR		MASKINER OCH INVENTARIER		TOTALT	
	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013
MODERBOLAGET								
Akkumulerade anskaffningsvärden								
Vid årets ingång	90	90	140	141	245	262	475	493
Investeringar	344	0	0	0	21	11	365	11
Omklassificeringar	-	-	-	-	-	-	-	-
Avyttringar och utrangeringar	0	0	-1	-1	-18	-28	-19	-29
Summa	434	90	139	140	248	245	822	475
Akkumulerade avskrivningar enligt plan								
Vid årets ingång	-	-	127	128	175	170	302	297
Årets avskrivningar enligt plan	-	-	1	1	25	30	26	31
Avyttringar och utrangeringar	-	-	0	-1	-16	-25	-17	-26
Summa	-	-	128	127	184	175	312	302
Akkumulerade uppskrivningar								
Vid årets ingång	2 415	2 415	1	1	-	-	2 416	2 416
Avyttringar och utrangeringar	-14	0	-	0	-	-	-14	0
Summa	2 401	2 415	1	1	-	-	2 402	2 416
Planenligt restvärde vid årets utgång	2 835	2 506	12	13	65	70	2 912	2 589

Koncernens nedskrivningar av materiella anläggningstillgångar redovisas i resultaträkningen på raden Nedskrivningar. Det beräknade återvinningsvärdet för Bravikens sågverk har under 2014 minskat till följd av fortsatt höga råvarukostnader i södra Sverige och understeg vid årsskiftet redovisade värden. Detta har medfört en nedskrivning av materiella anläggningstillgångar med -450 Mkr. Återvinningsvärdet är ett nyttjandevärde och har beräknats utifrån antaganden om framtida utveckling för pris, volym och kostnader samt en beräknad marknadsmässig kapitalkostnad om 8 procent före skatt. Under 2013 gjordes nedskrivning av materiella anläggningstillgångar med 86 Mkr till följd av stängning av kapacitet inom Holmen Paper.

Koncernens investeringsåtaganden avseende beslutade och pågående projekt uppgick per 2014-12-31 till 710 (670) Mkr. Bolagets aktiverade låneutgifter uppgick under 2014 till 1 (8) Mkr. För att fastställa beloppet har en räntesats på 2,5 (3,5) procent använts.

NOT 11. BIOLOGISKA TILLGÅNGAR

I koncernen redovisas skogstillgångar uppdelat på växande skog, som redovisas som biologisk tillgång till verkligt värde, och mark, som redovisas till anskaffningskostnad. Holmens bedömning är att det saknas relevanta marknadspriser som kan användas för att värdera skogsinnehav av Holmens storlek. Värderingen görs därför genom att beräkna nuvärdet av framtida förväntade kassaflöden från den växande skogen. Värdering till verkligt värde görs utifrån värderingsnivå tre. Beräkning av kassaflöden görs för kommande 100 år, vilket bedöms vara skogens avverkningscykel. Kassaflödena beräknas utifrån avverkningsvolymen enligt Holmens aktuella avverkningsplan samt bedömningar om framtida pris- och kostnadsutveckling. Kostnader för återplantering har beaktats då återplantering efter avverkning är en skyldighet enligt lag. Kassaflödena diskonteras med en ränta om 5,5 procent.

Totalt innehar Holmen 1 042 000 hektar produktiv skogsmark med en volym stående skog om 121 miljoner m³sk. Enligt gällande avverkningsplan, som är från 2011, kommer avverkningen att uppgå till 3,2 miljoner m³fub per år, varav 0,2 miljoner m³fub biobränsle i form av grenar och toppar. Denna nivå bedöms vara i stort oförändrad till 2030. Därefter beräknas den successivt kunna ökas till drygt 4 miljoner m³fub år 2110. Cirka 40 procent av avverkningen utgörs av massaved som säljs till massa- och pappersindustrin, 50 procent utgörs av timmer som säljs till sågverk och resterande andel utgörs av grot, vilket primärt används som bränsleved.

Värderingen baseras på ett långsiktigt trendpris som är i nivå med genomsnittligt pris de senaste tio åren men något högre än aktuella marknadspriser. Trendpriset räknas årligen upp med 2 procent inflation. Kostnadsprognosen utgår ifrån aktuell kostnadsnivå och räknas upp med drygt 2 procent per år.

Holmens skogsinnehav är redovisat till 16 867 (16 517) Mkr före skatt. En uppskjuten skatteskuld om 3 718 (3 654) Mkr redovisas relaterat till detta, vilket motsvarar den skattekostnad som uppstår vid den framtida avverkningen. Detta innebär att den växande skogen netto efter skatt redovisas till 13 149 (12 863) Mkr.

Förändringen av värdet på den växande skogen kan delas upp på:

KONCERNEN	2014	2013
Redovisat värde vid årets ingång	16 517	16 227
Köp av växande skog	690	25
Försäljning av växande skog	-641	0
Förändring till följd av avverkning	-471	-601
Förändring av verkligt värde	753	865
Övriga förändringar	20	-
Redovisat värde vid årets utgång	16 867	16 517

Nettot av förändring av verkligt värde och förändring till följd av avverkning redovisas i resultaträkningen som värdeförändring i biologiska tillgångar. För 2014 uppgick den till 282 (264) Mkr. Köp och försäljning av skog avser i huvudsak fastighetsbyte med Naturvårdsverket.

Nedan visas hur värdet på skogstillgångarna skulle påverkas av förändringar i de mest väsentliga värderingsantagandena.

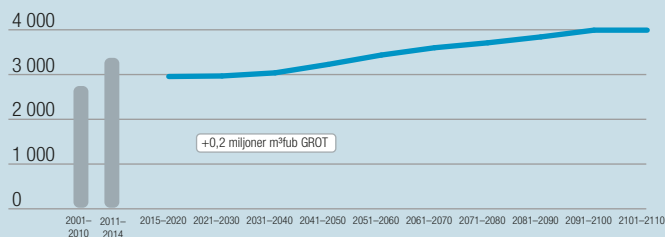
Värdeförändring (Mkr)

KONCERNEN	FÖRE SKATT	EFTER SKATT
Årlig förändring, +0,1% per år		
Avverkningstakt	730	570
Prisinflation	1 120	870
Kostnadsinflation	-640	-500
Nivåförändring, +1%		
Avverkning	250	190
Priser	370	290
Kostnader	-270	-210
Diskonteringsränta, +0,1%	-450	-350

Med årlig förändring avses den årliga förändringstakten som används i värderingen för respektive parameter. Exempelvis innebär en ökning med 0,1 procent att den årliga prisinflationen ökas från 2,0 procent till 2,1 procent i beräkningarna. Med nivåförändring avses att den nivå som ligger för respektive parameter och år förändras. Exempelvis innebär 1 procent prisökning att de virkespriser som ligger i beräkningarna höjs med 1 procent för samtliga år (ett nivåskift).

SKÖRD

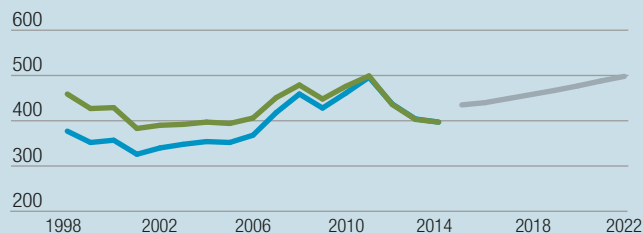
1 000 m³fub/år

■ Genomsnittlig avverkning
■ Avverkningsplan

PRISER

Kr/m³fub

■ Realt
■ Nominellt
■ Pris använt i värderingen (nominellt)

Prisserien Nominellt visar genomsnittligt försäljningspris för Holmen. Realt är nominella priser omräknade till 2014 års penningvärde med användning av historisk svensk KPI.

NOT 12. ANDELAR I INTRESSEFÖRETAG, JOINT VENTURES SAMT ÖVRIGA AKTIER OCH ANDELAR

INTRESSEFÖRETAG	KONCERNEN		MODERBOLAGET		JOINT VENTURES	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	2014	2013	2014	2013		2014	2013	2014	2013
Redovisat värde vid årets ingång	1 825	1 821	125	125	136	-	82	-	
Investeringar	17	-	-	-	-	139	-	82	
Resultatandel	-17	5	-	-	10	-2	-	-	
Erhållen utdelning	-2	-	-	-	-3	-1	-	-	
Omräkningsdifferens	10	6	-	-					
Nedskrivningar	-5	-7	-	-					
Redovisat värde vid årets utgång	1 828	1 825	125	125	142	136	82	82	

I moderbolagets ingående balans ingår ackumulerade nedskrivningar om 34 Mkr.

ÖVRIGA AKTIER OCH ANDELAR	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	2014	2013	2014	2013
Redovisat värde vid årets ingång	9	13	1	6
Investeringar	-	1	-	-
Avyttringar	-	-	-	-
Omräkningsdifferens	-	0	-	-
Nedskrivningar	-5	-5	-	-5
Redovisat värde vid årets utgång	4	9	1	1

MODERBOLAGETS OCH KONCERNENS INNEHAV AV AKTIER OCH ANDELAR I INTRESSEFÖRETAG OCH JOINT VENTURES

ORG. NR.	SÄTE	ANTAL ANDELAR	ANDEL %*	BOKFÖRT VÄRDE		ANDELENS VÄRDE		BOKFÖRT VÄRDE		ANDELENS VÄRDE	
				MODERBOLAGET, TKR	REDOVISNING, TKR	I KONCERNBOLAGET, TKR	REDOVISNING, TKR	MODERBOLAGET, TKR	I KONCERNBOLAGET, TKR		
				2014				2013			
INTRESSEFÖRETAG											
Brännälvens Kraft AB	556017-6678	Arbrå	5 556	13,9	-	36 400	13,9	-	36 400		
Gidekraft AB	556016-0953	Örnsköldsvik	990	9,9	99	99	9,9	99	99		
Harrsele AB	556036-9398	Vännäs	9 886	49,4	-	1 468 927	49,4	-	1 472 724		
Uni4 Marketing AB	556594-6984	Stockholm	1 800	36,0	1 856	21 423	36,0	1 856	20 993		
Industriskog AB	556193-9470	Falun	-	-	-	-	33,3	37	37		
Pressretur AB	556188-2712	Stockholm	334	33,4	-	0	33,4	-	0		
PÅAB, Pappersåtervinning AB	556142-5116	Norrköping	500	50,0	109	109	50,0	109	109		
Vattenfall Tuggen AB	556504-2826	Lycksele	683	6,8	74 755	74 755	6,8	74 755	74 755		
VindIn AB	556713-5172	Stockholm	200	17,7	46 260	51 103	17,7	46 260	52 322		
ScandFibre Logistics AB	556253-1474	Stockholm	2 000	20,0	2 115	2 115	20,0	2 115	2 115		
Melodea Ltd, Israel		Tel Aviv	119	37,6	-	11 705	21,1	-	345		
Baluarto Sociedade de Recolha e Recuperação de Desperdícios, Lda, Portugal		Alcochete	2	50,0	-	37 255	50,0	-	37 939		
SAS Saica Natur sud, Frankrike		Lorp-Sentaraille	678	24,0	-	18 883	24,0	-	17 669		
Peninsular Cogeneración S.A., Spanien		Madrid	4 500	50,0	-	104 975	50,0	-	109 629		
					125 194	1 827 749		125 232	1 825 137		
JOINT VENTURE											
Varsvik AB	556914-9833	Stockholm	250	50,0	82 470	142 482	50,0	82 470	135 807		
Totalt					207 664	1 970 231		207 702	1 960 944		

* Ägarandel överensstämmer med andel av rösterna för totalt antal aktier.

MODERBOLAGETS OCH KONCERNENS INNEHAV AV AKTIER OCH ANDELAR I ÖVRIGA FÖRETAG

	ORG. NR.	SÄTE	ANTAL ANDELAR	ANDEL %*	BOKFÖRT VÄRDE MODERBOLAGET, TKR	ANDELENS VÄRDE I KONCERN-REDOVISNING, TKR	ANDEL %*	BOKFÖRT VÄRDE MODERBOLAGET, TKR	ANDELENS VÄRDE I KONCERN-REDOVISNING, TKR	
	2014					2013				
Moderbolaget										
Industrikraft i Sverige AB	556761-5371	Stockholm	100 000	20,0	107	107	20,0	107	107	
Diverse aktier ägda av moderbolaget					647	647		647	647	
Totalt					754	754		754	754	
Koncernen										
SweTree Technologies AB	556573-9587	Umeå	79 391	2,6	-	2 427	2,6	-	7 627	
Diverse aktier					-	384		-	340	
Totalt					754	3 565		754	8 720	

* Ägarandel överensstämmer med andel av rösterna för totalt antal aktier.

Ägandet i Brännälvens Kraft AB, Gidekraft AB, Harrsele AB samt Vattenfall Tuggen AB avser vattenkrafttillgångar och ägandet i VindIn AB avser vindkrafttillgångar. Ägarandelen ger koncernen rätt att köpa producerad elkraft till självkostnad, vilket innebär att endast ett begränsat resultat uppstår i intresseföretaget. Inköpt elkraft säljs externt till marknadspris och resultatet redovisas i koncernen inom affärsområdet Holmen Energi. Ägandet i resterande intresseföretag avser verksamhet inom områdena logistik, försäljning, forskning- och utveckling samt återvinning och hantering av returpapper.

Innehavet i Brännälvens Kraft AB, Gidekraft AB, Vattenfall Tuggen AB och VindIn AB klassificeras som intresseföretag trots att ägarandelen understiger 20 procent på grund av att aktieägaravtal ger ett betydande inflytande över bolagets verksamhet.

Inget enskilt innehav i intresseföretag och joint ventures bedöms vara av sådan väsentlig betydelse eller vara förenat med särskild respektive betydande risk för koncernen att ökade uppsynningar måste lämnas i enlighet med IFRS 12 Upplysningar om andelar i andra företag.

Ägandet i Varsvik AB avser vindkrafttillgångar.

Det sammanlagda värdet av Holmens andel i intresseföretags totalresultat uppgick i koncernen till -13 (4) Mkr och i moderbolaget till 2 (1) Mkr.

Det sammanlagda värdet av Holmens andel i joint ventures totalresultat uppgick i koncernen till 3 (-3) Mkr och i moderbolaget till 3 (-3) Mkr.

NOT 13. FINANSIELLA INSTRUMENT

Långfristiga finansiella fordringar består av räntebärande långa depositioner hos kreditinstitut, finansiella fordringar på andra företag som i allt väsentligt är räntebärande samt förutbetalda kostnader för lånelöften. Därutöver ingår marknadsvärden på långfristiga derivat. Moderbolagets fordringar hos koncernföretag innehåller en betydande del räntefria fordringar mellan svenska helägda koncernföretag.

Som **kortfristiga finansiella fordringar** redovisas räntebärande placeringar och utlåning med löptid upp till ett år, upplupna räntetäckter och realiserade kursvinster. Kortfristiga finansiella fordringar har i allt väsentligt en räntebindning understigande tre månader och bär därmed mycket begränsad ränterisk.

Likvida medel består av banktillgodohavanden och placeringar som lätt kan omvandlas till kassa-medel till ett känt belopp och med en löptid om högst tre månader från anskaffningstidpunkten, vilket även innebär att ränterisken är obetydlig. Likviditet är placerad på bankkonto eller som korta depositioner hos banker.

Som **finansiella skulder** redovisas låneskulder, upplupna räntekostnader, realiserade kursförluster och marknadsvärden på derivat.

Finansiella skulder är i allt väsentligt räntebärande. Moderbolagets skulder till koncernföretag innehåller en betydande del räntefria skulder mellan svenska helägda koncernföretag.

Förfallostruktur och snittränta för koncernens skulder framgår av förvaltningsberättelsen sid. 34. Av moderbolagets skulder förfaller 3 219 Mkr inom ett år. Utöver ovan identifierade finansiella tillgångar och skulder ingår även pensionskulden (se not 17) i den finansiella nettoskulden.

Koncernens samtliga derivat omfattas av ISDA eller FEMA-avtal, vilket innebär att Holmen har kvittningsrätt för tillgångar och skulder mot samma motpart vid en kredithändelse. Kvittning av tillgångar och skulder tillämpas ej i redovisningen. Redovisade derivat på tillgångssidan uppgick till 18 (32) Mkr och på skuldsidan till -433 (-156) Mkr.

Poster värderade till verkligt värde tillhör värderingsnivå två enligt IFRS 7. Verkligt värde i tabellerna beräknas genom diskonterade kassaflöden och samtliga variabler, såsom diskonteringsräntor och valutakurser, hämtas från marknadsnoteringar för beräkningar. Skillnaden mellan verkligt värde och redovisat värde beror på att vissa skulder inte marknadsvärderas i balansräkningen utan redovisas till upplupet anskaffningsvärde. För de lån som redovisas till upplupet anskaffningsvärde beräknas verkligt värde genom diskonterade kassaflöden och tillhör värderingsnivå två. Samtliga variabler hämtas från marknadsnoteringar för beräkningar. Koncernen har inga lån som redovisas till verkligt värde via resultatet. För kundfordringar, leverantörsskulder samt övriga poster som ej berörs ovan har som verkligt värde angetts det redovisade värdet vilket bedöms återspegla det verkliga värdet väl. Då något tillförlitligt marknadsvärde avseende aktier och andelar ej har kunnat fastställas har dessa utelämnats i tabellerna. För vidare information om finansiering se riskavsnittet sid. 34.

FÖRFALLOSTRUKTUR, ODISKONTERADE BELOPP*

	2015	2016	2017	2018	2019-
FINANSIELLA SKULDER					
Derivat	-89	-23	-21	-14	-17
Övriga finansiella skulder	-3 224	-530	-1 420	-311	-506
FINANSIELLA FORDRINGAR					
Derivat	5	-	-	-	-
Övriga finansiella fordringar	199	4	3	3	6

* Avser finansiella instrument som ingår i den finansiella nettoskulden ovan, exklusive avsättningar för pensioner.

NOT 13. FINANSIELLA INSTRUMENT, FORTS.

Koncernen	DERIVAT REDOVISADE TILL VERKLIGT VÄRDE VIA RESULTATET		DERIVAT SOM SÄKRINGS- REDOVISAS		KUND- OCH LÅNE- FORDRINGAR		TILLGÅNGAR SOM KAN SÄLJAS		ÖVRIGA SKULDER		SUMMA REDOVISAT VÄRDE		VERKLIGT VÄRDE	
	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013
FINANSIELLA INSTRUMENT SOM INGÅR I DEN FINANSIELLA NETTOSKULDEN														
LÅNGFRISTIGA FINANSIELLA FORDRINGAR														
Derivat	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	5	-	5
Övriga finansiella fordringar	-	-	-	-	40	23	-	-	-	-	40	23	40	23
	-	-	-	5	40	23	-	-	-	-	40	28	40	28
KORTFRISTIGA FINANSIELLA FORDRINGAR														
Upplupen ränta	-	-	-	-	0	1	-	-	-	-	0	1	0	1
Derivat	5	5	-	1	-	-	-	-	-	-	5	6	5	6
Övriga finansiella fordringar	-	-	-	-	17	17	-	-	-	-	17	17	17	17
	5	5	-	1	17	18	-	-	-	-	22	24	22	24
LIKVIDA MEDEL														
Kortfristig likviddeposition	-	-	-	-	11	12	-	-	-	-	11	12	11	12
Banktillgodohavanden	-	-	-	-	176	263	-	-	-	-	176	263	176	263
	-	-	-	-	187	275	-	-	-	-	187	275	187	275
LÅNGFRISTIGA SKULDER														
MTN-lån	-	-	-	-	-	-	-	-	-1 200	-1 512	-1 200	-1 512	-1 200	-1 529
Lån från banker och övriga kreditinstitut	-	-	-	-	-	-	-	-	-1 200	-1 203	-1 200	-1 203	-1 200	-1 221
Derivat	-	-	-80	-19	-	-	-	-	-	-	-80	-19	-80	-19
Övriga långfristiga skulder	-	-	-	-	-	-	-	-	-8	-	-8	-	-8	-
	-	-	-80	-19	-	-	-	-	-2 408	-2 715	-2 488	-2 734	-2 488	-2 769
KORTFRISTIGA SKULDER														
Certifikatsprogram	-	-	-	-	-	-	-	-	-2 747	-3 383	-2 747	-3 383	-2 747	-3 383
Bankkontoskulder	-	-	-	-	-	-	-	-	-94	-26	-94	-26	-94	-26
Derivat	-11	-6	-56	-18	-	-	-	-	-	-	-67	-25	-67	-25
Upplupen ränta	-	-	-	-	-	-	-	-	-18	-25	-18	-25	-18	-25
MTN-lån	-	-	-	-	-	-	-	-	-331	-	-331	-	-338	-
Övriga kortfristiga skulder	-	-	-	-	-	-	-	-	-11	-11	-11	-11	-11	-11
	-11	-6	-56	-18	-	-	-	-	-3 201	-3 445	-3 269	-3 470	-3 275	-3 470
FINANSIELLA INSTRUMENT SOM EJ INGÅR I DEN FINANSIELLA NETTOSKULDEN														
Övriga aktier och andelar	-	-	-	-	-	-	4	9	-	-	4	9	-	-
Kundfordringar	-	-	-	-	2 328	2 103	-	-	-	-	2 328	2 103	2 328	2 103
Derivat (redovisade bland rörelsefordringar)	3	2	10	19	-	-	-	-	-	-	13	21	13	21
Leverantörsskulder	-	-	-	-	-	-	-	-	-1 882	-2 007	-1 882	-2 007	-1 882	-2 007
Derivat (redovisade bland rörelseskulder)	-38	-15	-247	-98	-	-	-	-	-	-	-286	-112	-286	-112
Finansiella instrument totalt	-41	-14	-374	-111	2 572	2 420	4	9	-7 491	-8 167	-5 330	-5 863	-5 340	-5 907

Moderbolaget	DERIVAT REDOVISADE TILL VERKLIGT VÄRDE VIA RESULTATET		DERIVAT SOM SÄKRINGS- REDOVISAS		KUND- OCH LÅNE- FORDRINGAR		TILLGÅNGAR SOM KAN SÄLJAS		ÖVRIGA SKULDER		SUMMA REDOVISAT VÄRDE		VERKLIGT VÄRDE	
	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013
FINANSIELLA INSTRUMENT SOM INGÅR I DEN FINANSIELLA NETTOSKULDEN														
LÅNGFRISTIGA FINANSIELLA FORDRINGAR														
Derivat	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	5	-	5
Fordringar på koncernföretag	-	-	-	-	3 234	2 632	-	-	-	-	3 234	2 632	3 234	2 632
Övriga finansiella fordringar	-	-	-	-	96	79	-	-	-	-	96	79	96	79
	-	-	-	5	3 329	2 711	-	-	-	-	3 329	2 715	3 329	2 715
KORTFRISTIGA FINANSIELLA FORDRINGAR														
Upplupen ränta	-	-	-	-	0	1	-	-	-	-	0	1	0	1
Derivat	5	5	-	1	-	-	-	-	-	-	5	6	5	6
Övriga finansiella fordringar	-	-	-	-	17	17	-	-	-	-	17	17	17	17
	5	5	-	1	17	18	-	-	-	-	22	24	22	24
LIKVIDA MEDEL														
Banktillgodohavanden	-	-	-	-	115	213	-	-	-	-	115	213	115	213
	-	-	-	-	115	213	-	-	-	-	115	213	115	213
LÅNGFRISTIGA SKULDER														
MTN-lån	-	-	-	-	-	-	-	-	-1 200	-1 512	-1 200	-1 512	-1 200	-1 529
Lån från banker och övriga kreditinstitut	-	-	-	-	-	-	-	-	-1 200	-1 201	-1 200	-1 201	-1 200	-1 218
Skulder till koncernföretag	-	-	-	-	-	-	-	-	-418	-1 215	-418	-1 215	-418	-1 215
Derivat	-	-	-80	-19	-	-	-	-	-	-	-80	-19	-80	-19
	-	-	-80	-19	-	-	-	-	-2 818	-3 928	-2 898	-3 948	-2 898	-3 982
KORTFRISTIGA SKULDER														
Certifikatsprogram	-	-	-	-	-	-	-	-	-2 747	-3 383	-2 747	-3 383	-2 747	-3 383
Bankkontoskulder	-	-	-	-	-	-	-	-	-93	-25	-93	-25	-93	-25
Derivat	-11	-6	-56	-18	-	-	-	-	-	-	-67	-25	-67	-25
Upplupen ränta	-	-	-	-	-	-	-	-	-18	-25	-18	-25	-18	-25
MTN-lån	-	-	-	-	-	-	-	-	-331	-	-331	-	-338	-
Övriga kortfristiga skulder	-	-	-	-	-	-	-	-	-6	-6	-6	-6	-6	-6
	-11	-6	-56	-18	-	-	-	-	-3 196	-3 440	-3 263	-3 464	-3 269	-3 464
FINANSIELLA INSTRUMENT SOM EJ INGÅR I DEN FINANSIELLA NETTOSKULDEN														
Övriga aktier och andelar	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	1	1	-	-
Kundfordringar	-	-	-	-	1 921	1 790	-	-	-	-	1 921	1 790	1 921	1 790
Derivat (redovisade bland rörelsefordringar)	3	3	10	21	-	-	-	-	-	-	13	23	13	23
Leverantörsskulder	-	-	-	-	-	-	-	-	-1 855	-1 738	-1 855	-1 738	-1 855	-1 738
Derivat (redovisade bland rörelseskulder)	-41	-16	-251	-174	-	-	-	-	-	-	-292	-190	-292	-190
Finansiella instrument totalt	-44	-15	-377	-185	5 382	4 733	1	1	-7 868	-9 106	-2 906	-4 573	-2 913	-4 608

NOT 14. VARULAGER

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	2014	2013	2014	2013
Råvaror och förnödenheter	906	966	613	644
Timmer och massaved	277	277	259	260
Färdiga varor och produkter i arbete	1 405	1 295	1 037	996
Avverkningsrätter	530	448	516	434
Elcertifikat och utsläppsrätter	79	155	69	144
Totalt	3 198	3 140	2 494	2 477

Under året har nedskrivningar av varulager påverkat resultatet positivt till följd av återföring av tidigare års nedskrivningar och uppgår för koncernen till 2 (60) Mkr och för moderbolaget till 4 (50) Mkr.

NOT 15. RÖRELSEFORDRINGAR

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	2014	2013	2014	2013
Kundfordringar				
Koncernföretag	-	-	80	59
Intresseföretag	65	43	61	39
Övriga	2 263	2 060	1 780	1 692
Summa kundfordringar	2 328	2 103	1 921	1 790
Kortfristiga fordringar				
Koncernföretag	-	-	-	-
Intresseföretag	15	16	5	7
Övriga	167	168	126	124
Derivat	13	21	13	23
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	199	219	97	105
Summa övriga rörelsefordringar	394	425	241	259
Totala rörelsefordringar	2 721	2 528	2 162	2 050

Kundfordringar redovisas till det belopp som förväntas bli inbetalt utifrån en individuell bedömning av respektive kund. Koncernens kundfordringar är främst mot europeiska kunder. Kundfordringarna i utländsk valuta har värderats till balansdagkurs. Avsättning för befarade kreditförluster på kundfordringar uppgick per 2014-12-31 till 33 (47) Mkr och har netto redovisats med kundfordringar. Avsättningen har under året förändrats -7 (-1) Mkr till följd av konstaterade kreditförluster samt -8 (15) Mkr till följd av förändring av avsättning för befarade kreditförluster.

Marknadsvärden på derivat avser säkringar av framtida kassaflöden.

Kundkreditrisk gentemot koncernens kunder hanteras av respektive affärsområde och beskrivs i förvaltningsberättelsen sid. 35.

NOT 16. EGET KAPITAL MODERBOLAGET

AKTIEKAPITAL	2014-12-31		
	ANTAL	KVOTVÄRDE	MKR
Registrerat aktiekapital			
Serie A	22 623 234	50	1 131,2
Serie B	62 132 928	50	3 106,6
Totalt antal aktier	84 756 162		4 237,8
Återköpta B-aktier	-760 000		
Totalt antal utestående aktier	83 996 162		

AKTIEKAPITAL	2013-12-31		
	ANTAL	KVOTVÄRDE	MKR
Registrerat aktiekapital			
Serie A	22 623 234	50	1 131,2
Serie B	62 132 928	50	3 106,6
Totalt antal aktier	84 756 162		4 237,8
Återköpta B-aktier	-760 000		
Totalt antal utestående aktier	83 996 162		

Bolagets aktiekapital utgörs av aktier utgivna i två serier, serie A med 10 röster per aktie och serie B med 1 röst per aktie. I övrigt finns inga restriktioner mellan aktieslagen.

Per den 31 december 2014 uppgick koncernens innehav av egna aktier till 760 000 (760 000). Inga avyttringar av egna aktier har skett under året.

Tillgångar och skulder värderade till verkligt värde enligt ÅRL 4 kap 14a§ har påverkat moderbolagets egna kapital med -421 (-200) Mkr. I koncernen har värdering av derivat och andra finansiella instrument påverkat det egna kapitalet med -415 (-125) Mkr.

Holmens lönsamhetsmål är att avkastningen uthålligt ska överstiga marknadsmässig kapitalkostnad. Utdelning grundas på en sammanvägning av koncernens lönsamhetsituation, framtida investeringsplaner och finansiella ställning. Målet är att ha en stark finansiell ställning med en skuldsättningsgrad för koncernen som inte överstiger 0,5.

Styrelsen föreslår årsstämman den 16 april 2015 att besluta om utdelning om 10 kronor per aktie. Den föreslagna utdelningen uppgår till sammanlagt 840 Mkr.

Föregående år lämnades en utdelning om 9 kronor per aktie (756 Mkr).

Skuldsättningsgraden uppgick till 0,28 (0,29).

Varken moderbolaget eller något av dotterbolagen står under externa kapitalkrav, med undantag från Holmen Försäkring AB som följer Finansinspektionens föreskrifter med krav på förhållande mellan eget kapital och risk. För ytterligare redogörelse över koncernens kapital- och riskhantering, se förvaltningsberättelsen sid. 32–35.

NOT 17. AVSÄTTNINGAR FÖR PENSIONER

Holmen har förmånsbaserade tjänstepensionsplaner för tjänstemän i Sverige (ITP-plan) och för merparten av de anställda i England. Dessa planer tillhandahåller förmåner beräknade utifrån slutlön och tjänstetid. Planen i England är sedan 2004 stängd för nyinträde. Nyanställda erbjuds från och med denna tidpunkt en premiebestämd pensionsplan. Tjänstepension för arbetare i Sverige är avgiftsbestämd. Förmånsbestämda åtaganden utöver ITP-planen för koncernledningen i Sverige tryggas via stiftelse. Dessa åtaganden redovisas i koncernen som förmånsbestämda planer enligt IAS 19. Merparten av de förmånsbestämda pensionsåtagandena för tjänstemän i Sverige tryggas genom försäkring i Alecta. Då Alecta inte kan tillhandahålla tillräckliga uppgifter för att redovisa ITP-planen som förmånsbestämd redovisas den i enlighet med UFR 6 som avgiftsbestämd.

KOSTNAD REDOVISAD I ÅRETS RESULTAT	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	2014	2013	2014	2013
Förmånsbestämda planer				
Personalkostnad	-24	-27	9	-15
Finansiella kostnader	-5	-13	3	-2
Summa förmånsbestämda planer i årets resultat	-29	-39	11	-16
Avgiftsbestämda planer				
Personalkostnad	-119	-124	-107	-115
Summa redovisat i årets resultat	-148	-163	-96	-131

KOSTNAD REDOVISAD I ÖVRIGT TOTALRESULTAT

	2014	2013
Avkastning på förvaltningstillgångar exkl redovisad ränteintäkt	84	73
Aktuariella vinster och förluster från ändringar i demografiska antaganden	3	-
Aktuariella vinster och förluster från ändringar i finansiella antaganden	-260	-3
Särskild löneskatt	3	2
Summa redovisat i övrigt totalresultat	-170	72

I sammanställningarna nedan specificeras förändringen av den förmånsbestämda förpliktelsen samt förändringen av förvaltningstillgångarna. Drygt 90 procent av åtagandena avser pensionsplanerna i England. Åtagandena från pensionsplanerna i England ligger i så kallade "trusts". Dessa styrs av en styrelse bestående av representanter från Holmen och förmånstagarna. Holmens engelska dotterbolag har åtagande att täcka upp det underskott som finns under en tidsperiod som överenskomms mellan trusten och bolaget i samråd med dess aktuarie. För närvarande är denna period cirka 7 år och är föremål för översyn vart tredje år.

FÖRPLIKTELSE	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	2014	2013	2014	2013
Förpliktelse per den 1 januari	-2 016	-1 963	-183	-193
Kostnad för tjänstgöring aktuell period	-24	-22	-5	-26
Särskild löneskatt	-2	-5	-	-
Räntekostnader	-89	-78	3	-2
Aktuariella vinster och förluster	-258	-3	-	-
Inbetalningar från anställda	-5	-5	-	-
Utbetalda pensioner	93	95	27	41
Överfört från avsättningar	-1	-4	-1	-4
Regleringar	0	0	-	-
Valutakursdifferenser	-265	-32	-	-
Förpliktelse per den 31 december	-2 565	-2 016	-159	-183

Av koncernens totala förpliktelser avser 22 (42) Mkr sådana som ej är fonderade medan resten är helt eller delvis fonderade förpliktelser. Av moderbolagets förpliktelser var 11 (39) Mkr tryggade enligt trygghandelagen.

Den viktade genomsnittliga durationen uppgår till 18 år.

FÖRVALTNINGSTILLGÅNGAR	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	2014	2013	2014	2013
Tillgångarnas verkliga värde den 1 januari	1 777	1 608	144	133
Redovisade ränteintäkter	84	66	-	-
Avkastning exkl. redovisade ränteintäkter	84	73	-	-
Verklig avkastning (moderbolaget)	-	-	14	11
Administrationsavgifter	-4	-5	-	-
Inbetalningar från arbetsgivaren	62	53	-	-
Inbetalningar från anställda	5	5	-	-
Utbetalda pensioner	-75	-53	-10	-
Valutakursdifferenser	232	31	-	-
Tillgångarnas verkliga värde den 31 december	2 165	1 777	148	144
Avsättning för pensioner, netto	-400	-238	-11	-39

Förvaltningstillgångarna fördelar sig enligt nedan:

FÖRVALTNINGSTILLGÅNGAR	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	2014	2013	2014	2013
Aktier	1 075	903	58	50
Obligationer	1 080	856	86	94
Korta räntebärande placeringar	10	19	4	0
2 165	1 777	148	144	

I förvaltningstillgångarna ingår inga finansiella instrument utgivna av koncernbolag och inga tillgångar som används av koncernen. Av aktier avser 52 procent England, 44 procent övriga Europa och USA samt 4 procent övriga världen. Av obligationer avser 41 procent statsobligationer och 59 procent företagsobligationer.

VÄSENTLIGA AKTUARIELLA ANTAGANDEN, KONCERNEN (VIKTADE GENOMSNIITT), %

	2014, 31 dec	2013, 31 dec
Diskonteringsränta	3,6	4,5
Framtida löneökning	3,7	4,0
Framtida inflation	2,9	3,2

Diskonteringsräntan för pensionsförpliktelserna har fastställts utifrån förstklassiga företagsobligationer. Vid beräkning av pensionsåtagandets storlek för moderbolaget har diskonteringsränta om 2,6 (2,6) procent och lönenivån per balansdagen använts.

Nedan tabell visar hur förpliktelsen skulle påverkas vid en förändring av väsentliga aktuariella antaganden (- minskar skulden, + ökar skulden).

KÄNSLIGHETSANALYS

	2014, 31 dec	2013, 31 dec
Diskonteringsränta (+ 0,5%)	-221	-160
Framtida löneökning (+ 0,5%)	38	33
Framtida inflation (+ 0,5%)	195	136
Mortalitet (+1 år i förväntad livslängd)	77	55

Under 2015 förväntas koncernens inbetalningar till de fonderade förmånsbestämda planerna uppgå till 61 Mkr.

Planer som omfattar flera arbetsgivare

Årets avgifter för pensionsförsäkringar som är tecknade i Alecta uppgick till 30 (31) Mkr och ingår i resultatposten personalkostnader. Alectas överskott kan fördelas till försäkringstagarna och/eller de försäkrade. Vid utgången av 2014 uppgick Alectas kollektiva konsolideringsnivå till 144 (148) procent.

NOT 18. ÖVRIGA AVSÄTTNINGAR

	AVSÄTTNING FÖR SKATTER		ANDRA AVSÄTTNINGAR		TOTALT	
	2014	2013	2014	2013	2014	2013
KONCERNEN						
Redovisat värde vid årets ingång	155	86	461	479	616	566
Avsättningar som gjorts under året	0	70	30	82	30	152
Belopp som tagits i anspråk under året	-15	-1	-29	-101	-44	-102
Omräkningsdifferenser	0	0	0	0	0	0
Redovisat värde vid årets utgång	140	155	463	461	603	616
Varav total långfristig del av avsättningarna	140	155	393	397	533	552
Varav total kortfristig del av avsättningarna	0	0	69	64	69	64
MODERBOLAGET						
Redovisat värde vid årets ingång	45	45	651	626	696	671
Avsättningar som gjorts under året	0	0	127	214	127	214
Belopp som tagits i anspråk under året	0	0	-148	-189	-148	-189
Redovisat värde vid årets utgång	45	45	630	651	676	696
Varav total långfristig del av avsättningarna	45	45	466	470	511	515
Varav total kortfristig del av avsättningarna	0	0	164	181	164	181

Andra avsättningar avser främst förpliktelser att återställa miljö samt personal- och omstrukturingskostnader. I moderbolaget ingår även avsättning för framtida åtgärder för återbeskogning efter gjorda slutavverkningar, 221 Mkr, vilket normalt utförs inom tre år efter avverkning.

Vid utgången av 2014 fanns cirka 55 Mkr i avsättningar för att täcka kostnader för omstruktureringar. Dessa förväntas i huvudsak att utbetalas under 2015.

NOT 19. RÖRELSESKULDER

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	2014	2013	2014	2013
Leverantörsskulder				
Koncernföretag	-	-	320	135
Intresseföretag	32	17	-	-
Övriga	1 850	1 990	1 535	1 603
Summa leverantörsskulder	1 882	2 007	1 855	1 738
Kortfristiga skulder				
Koncernföretag	-	-	0	0
Intresseföretag	9	14	9	14
Övriga	136	172	109	139
Derivat	286	112	292	190
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	665	704	466	554
Summa övriga rörelseskulder	1 096	1 002	875	897
Totala rörelseskulder	2 978	3 009	2 730	2 635

Samtliga leverantörsskulder förfaller inom ett år.

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter i moderbolaget består främst av personalkostnader 200 (195) Mkr, inlevererat men ej fakturerat 76 (171) Mkr samt rabatter 36 (40) Mkr. Därav avser 0 Mkr intresseföretag.

Marknadsvärden på derivat avser i allt väsentligt säkringar av framtida kassaflöden. Se not 13.

NOT 20. OPERATIONELL LEASING

Leasingavgifterna uppgick under 2014 till 67 (70) Mkr för koncernen och till 37 (24) Mkr för moderbolaget. Koncernens leasingavtal avser främst truckar och bilar samt hyresavtal. Under räkenskapsåret 2014 ingicks inte några leasingavtal av betydelse för verksamheten. Ingen vidareuthyrning har skett.

Framtida leasingavgifter fördelar sig enligt följande:

	KONCERNEN			MODERBOLAGET		
	2015	2016 –2020	2021–	2015	2016 –2020	2021–
Framtida leasingavgifter	58	76	3	30	47	-
Nuvärdet av framtida leasingavgifter	57	75	3	30	47	-

Avtalen har en återstående löptid mellan 1 och 10 år. Koncernens framtida leasingavgifter för befintliga leasingavtal uppgick vid utgången av föregående år till 132 Mkr. För moderbolaget var motsvarande belopp 57 Mkr.

Utöver leasingavtal har Holmen tidsbefraktningavtal avseende fartyg, vilka används för transport av företagets produkter. Två avtal ingicks den 1 januari 2014 och dessa avtal har en återstående löptid om 1 år.

NOT 21. STÄLLDA SÄKERHETER OCH EVENTUALFÖRPLIKTELSER

	FASTIGHETS- INTECK- NINGAR	ÖVRIGA SÄKERHETER	TOTALT	TOTALT
			STÄLLD SÄKERHET	STÄLLD SÄKERHET
KONCERNEN			2014	2013
För egna skulder	-	-	-	-
Finansiella skulder	6	142	149	142
Summa	6	142	149	142
MODERBOLAGET			2014	2013
För egna skulder	-	-	-	-
Finansiella skulder	6	142	149	142
Summa	6	142	149	142

EVENTUALFÖRPLIKTELSER	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	2014	2013	2014	2013
Borgen till förmån för koncernföretag	-	-	29	32
Övriga eventualförpliktelser	118	113	65	61
Summa	118	113	95	93

Med stöd av Miljöbalkens bestämmelser aktualiserar de svenska miljömyndigheterna frågor om markundersökningar och efterbehandling vid nedlagda verksamheter. Ansvaret för efterbehandling avgörs i det enskilda fallet ofta med hjälp av skälighetsbedömning. Holmen har miljörelaterade eventualförpliktelser som idag inte kan kvantifieras men som i framtiden kan komma att innebära kostnader.

Ågandet i ett samägt bolag, Varsvik AB, är pantsatt och uppgick vid årsskiftet till 142 (136) Mkr.

Den spanska konkurrensmyndigheten har genomfört en omfattande utredning avseende avfalls- och återvinningsbranschen i landet och i januari 2015 ålagt ett mycket stort antal företag att betala konkurrenskadeavgift. Holmens spanska dotterbolag ingår bland dessa företag och har ålagts att betala 4,8 MEUR. Anledningen är att konkurrensmyndigheten gör gällande att det förelagat ett konkurrensbegränsande samarbete vid insamlingen av papper och kartong i Madrid. Holmens spanska dotterbolag kommer att överklaga beslutet.

NOT 22. NÄRSTÅENDE

Av moderbolagets nettoomsättning 14 077 (14 443) Mkr avser 0,8 (0,7) procent leveranser till koncernföretag. Moderbolagets inköp från koncernföretag uppgick till 1 604 (1 488) Mkr.

Mellan moderbolaget och svenska dotterföretag finns betydande finansiella skulder och fordringar som löper utan ränta.

Moderbolaget har en närstående relation med sina dotterföretag, se not 23.

Enligt avtal har Holmen Paper AB förbundit sig att löpande köpa produkter från Holmen Paper Madrid SL till ett pris baserat på produktionskostnad och kapitalbindning för vidare försäljning till slutkund. Syftet är att optimera verksamheten inom tidningspapper. Holmen Paper ABs köp från Holmen Paper Madrid SL uppgick under 2014 till 1 355 (1 353) Mkr. Då Holmen Paper AB agerar i kommission för Holmen AB redovisas dessa affärer i Holmen AB.

L E Lundbergföretagen AB är en stor aktieägare i Holmen (se sid. 57). Holmen hyr kontorslokaler för 7 (7) Mkr av Fastighets AB L E Lundberg, som är ett koncernföretag till L E Lundbergföretagen AB. Fredrik Lundberg, som är VD och huvudägare i L E Lundbergföretagen, erhöll 2014 ett arvode som styrelseordförande i Holmen om 650 000 kronor.

Transaktioner med närstående är prissatta på marknadsmässiga villkor. Ägarandel i intresseföretag som producerar vatten- och vindkraft ger koncernen rätt att köpa producerad elkraft till självkostnad i förhållande till ägardel, vilket innebär att endast ett begränsat resultat uppstår i intresseföretaget. Inköpt elkraft säljs externt till marknadspris och resultatet redovisas i koncernen inom affärsområdet Holmen Energi.

I Spanien köps energi och returpapper från intresseföretag.

Transaktioner med närstående

	FÖRSÄLJNING AV VAROR TILL NÄRSTÅENDE		INKÖP AV VAROR FRÅN NÄRSTÅENDE		ÖVRIGT (T EX RÄNTA, UTDELNING)		SKULD TILL NÄRSTÅENDE		FORDRAN PÅ NÄRSTÅENDE	
	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013
KONCERNEN										
Intresseföretag	283	242	200	272	3	0	118	70	119	93
Joint venture	4	-	-	-	0	-	-	-	8	-
MODERBOLAGET										
Dotterföretag	113	95	1 604	1 488	555	676	744	1 519	3 314	2 691
Intresseföretag	283	242	115	153	0	1	79	53	98	80
Joint venture	4	-	-	-	4	1	-	-	63	57

För ersättningar till styrelseledamöter, se not 4.

NOT 23. ANDELAR I KONCERNFÖRETAG

ACKUMULERADE ANSKAFFNINGSVÄRDEN	MODERBOLAGET	
	2014	2013
Redovisat värde vid årets ingång	17 144	16 682
Inköp	-	0
Ågartillskott	-4	11
Försäljningar	0	-10
Överfört till Intresseföretag och Joint ventures	-	-5
Omföringar	-	466
Utgående balans 31 december	17 141	17 144
ACKUMULERADE UPPSKRIVNINGAR		
Redovisat värde vid årets ingång	-	2 299
Omföringar	-	-2 299
Utgående balans 31 december	-	-

ACKUMULERADE NEDSKRIVNINGAR	MODERBOLAGET	
	2014	2013
Redovisat värde vid årets ingång	4 853	6 030
Årets nedskrivning	351	656
Omföringar	-	-1 833
Utgående balans 31 december	5 204	4 853
Redovisat värde vid årets utgång	11 936	12 291

Moderbolagets nedskrivningar av andelar i koncernföretag redovisas i resultaträkningen på raden Resultat från andelar i koncernföretag och avser för 2014 innehavet i den spanska verksamheten.

Moderbolagets direkta innehav av andelar i dotterföretag

	ORG. NR.	SÄTE	ANTAL ANDELAR	BOKFÖRT VÄRDE HOS MODERBOLAGET, TKR		BOKFÖRT VÄRDE HOS MODERBOLAGET, TKR	
				ANDEL %*		ANDEL %*	
				2014	2013		
Iggesund Paperboard AB	556088-5294	Hudiksvall	1 000	100	100	100	100
Holmen Paper AB	556005-6383	Norrköping	100	100	100	100	100
Holmen Timber AB	556099-0672	Hudiksvall	1 000	100	100	100	100
Holmen Skog AB	556220-0658	Örnsköldsvik	1 000	100	83	100	83
Holmen Energi AB	556524-8456	Örnsköldsvik	1 000	100	100	100	100
Holmens Bruk AB	556537-4286	Stockholm	1 000	100	8 867 852	100	8 867 852
Holmen Försäkring AB	516406-0062	Stockholm	10 000	100	45 304	100	45 304
MoDo Capital AB	556499-1668	Stockholm	1 000	100	71 552	100	71 552
Holmen Energi Elnät AB	556878-3905	Örnsköldsvik	500	100	50	100	50
Stavro Vind AB	556953-6153	Stockholm	500	100	7 050	100	7 050
Övriga svenska koncernföretag					874		874
Totalt svenska innehav					8 993 165		8 993 165
Holmen France S.A.S., Frankrike		Paris	10 000	100	51	100	3 593
Holmen UK Ltd, Storbritannien		Workington	1 197 100	100	1 518 959	100	1 518 959
Holmen Paper UK Ltd**		London	-	100	-	100	-
Iggesund Paperboard (Workington) Ltd**		Workington	-	100	-	100	-
Holmen GmbH, Tyskland		Hamburg	-	100	655	100	655
Holmen Suecia Holding S.L., Spanien		Madrid	9 448 557	100	1 381 433	100	1 732 340
Holmen Paper Madrid S.L.**		Madrid	-	100	-	100	-
Cartón y Papel Reciclado S.A. (Carpa), Spanien**		Madrid	-	100	-	100	-
Iggesund Paperboard Asia Pte Ltd, Singapore		Singapore	800 000	100	4 273	100	4 273
Holmen B.V., Holland		Amsterdam	35	100	24 498	100	24 498
AS Holmen Mets, Estland		Tallinn	500	100	-	100	-
Iggesund Paperboard Inc, USA		Lyndhurst	1 000	100	6 899	100	6 899
Iggesund Paperboard Asia (HK) Ltd, Kina		Hong Kong	4 000 000	100	4 812	100	4 812
Övriga utländska koncernföretag					1 433		1 433
Totalt utländska innehav					2 943 013		3 297 462
Totalt					11 936 178		12 290 627

* Ågarandel överensstämmer med andel av rösterna för totalt antal aktier. ** Indirekta innehav.

NOT 24. OBESKATTADE RESERVER

ACKUMULERADE AVSKRIVNINGAR UTÖVER PLAN	MODERBOLAGET		
	2014-12-31	BOKSLUTS- DISPOSITIONER	2013-12-31
Immateriella anläggningstillgångar	1	0	1
Materiella anläggningstillgångar	2	2	0
Totalt	3	1	1
PERIODISERINGSFONDER			
Taxering 2009	-	-53	53
Taxering 2010	707		707
Taxering 2011	170		170
Taxering 2012	560		560
Taxering 2013	0		0
Taxering 2014	280		280
Taxering 2015	610	610	-
	2 327	557	1 770
Totalt	2 330	559	1 771

Erhålla koncernbidrag uppgick till 1 777 (531) Mkr och lämnade koncernbidrag uppgick till 0 (-1) Mkr. Totala bokslutsdispositioner i resultatet uppgick till 1 219 Mkr.

NOT 25. KASSAFLÖDESANALYS

BETALDA RÄNTOR OCH ERHÅLLEN UTDELNING	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	2014	2013	2014	2013
Erhållen utdelning	0	-	546	671
Erhållen ränta	1	4	15	5
Betald ränta	-130	-201	-127	-195
Totalt	-129	-197	433	481

FÖRÄNDRING AV KORTFRISTIGA SKULDER

Förändring av kortfristiga skulder avser till största delen upplåning under koncernens certifikatsprogram. Under koncernens certifikatsprogram lånades det 2014 kortfristigt sammanlagt 9 435 (8 121) Mkr uppdelat på flera olika lån, och återbetalades 10 071 (8 120) Mkr. För sammansättning av likvida medel, se not 13.

NOT 26. VIKTIGA BEDÖMNINGAR OCH UPPSKATTNINGAR

Upprättande av finansiella rapporter kräver att företagsledningen gör bedömningar och uppskattningar som påverkar de redovisade beloppen. De bedömningar och uppskattningar som enligt företagsledningen är väsentliga för redovisade belopp i årsredovisningen, och där det finns en betydande risk att framtida händelser och ny information kan förändra dessa bedömningar och uppskattningar, inkluderar främst:

BIOLOGISKA TILLGÅNGAR

Holmens bedömning är att det saknas relevanta marknadspriser som kan användas för att värdera skogsinnehav av Holmens storlek. Värderingen görs därför genom att beräkna nuvärdet av framtida förväntade kassaflöden från den växande skogen. De mest väsentliga uppskattningar som görs vid värderingen är hur mycket avverkningen kan ökas i framtiden, hur priserna på massaved och timmer kommer att utvecklas, hur stor kostnadsinflationen kommer att bli samt vilken diskonteringsränta som används. I not 11 redogörs för känsligheten i värdering av förändringar av dessa uppskattningar. Per 2014-12-31 uppgick det redovisade värdet av biologiska tillgångar till 16 867 Mkr och den tillhörande uppskjutna skatteskulden till 3 718 Mkr, netto 13 149 Mkr.

SKATT

Vid årsskiftet fanns skattemässiga underskottsavdrag och temporära skillnader motsvarande cirka 700 Mkr i skatt som inte redovisats i koncernen utifrån bedömningsgrunden att utnyttjandet måste vara troligt. Se not 7.

PENSIONER

Koncernens avsättning för pensioner uppgår till 400 Mkr baserat på förmånsbaserade pensionsförpliktelser värderade till 2 565 Mkr och förvaltningstillgångar avsatta för att täcka dessa om 2 165 Mkr. Värdet av pensionsförpliktelser beräknas utifrån antaganden om diskonteringsränta, inflation, framtida löneökningar och demografiska faktorer. Dessa antaganden uppdateras normalt årsvis vilket påverkar den redovisade pensionsskuldens storlek och eget kapital samt det kommande årets redovisade pensionskostnad. Se not 17.

MILJÖ

Avsättningar för kostnader för miljörelaterade insatser som sammanhänger med tidigare verksamhet har gjorts utifrån bedömningar över framtida återställandekostnad. Därutöver bedöms det finnas ett ansvar för miljörelaterade insatser som idag inte kan kvantifieras men som i framtiden kan komma att innebära kostnader. Se not 21.

NEDSKRIVNINGSPRÖVNING

Nedskrivningsprövningar utförs årligen. Under 2014 har nedskrivning av materiella anläggningstillgångar gjorts inom affärsområdet Holmen Timber med -450 Mkr. Nedskrivningen baseras på beräkningar av återvinningsvärdet utifrån antaganden om framtida utveckling för pris, volym och kostnader samt beräknad marknadsmässig kapitalkostnad. Se not 10. Förändringar av förutsättningarna kan komma att påverka det beräknade återvinningsvärdet vid kommande nedskrivningsprövningar.

FÖRSLAG TILL VINSTDISPOSITION

	Kronor
Till årsstämman förfogande står hos moderbolaget följande vinstmedel:	
Nettoresultat för räkenskapsåret 2014	1 870 035 055
Balanserade vinstmedel	2 690 922 750
	4 560 957 805
Styrelsen föreslår att till aktieägarna utdelas 10 kronor per aktie (83 996 162 aktier)	839 961 620
samt att återstående belopp balanseras	3 720 996 185

Styrelsen för Holmen AB har föreslagit att årsstämman 2015 beslutar om en utdelning om 10 kronor per aktie, totalt 840 Mkr, vilket är en krona per aktie högre än föregående år. Förslaget följer styrelsens policy som innebär att beslut om aktieutdelning ska grundas på en sammanvägning av koncernens lönsamhetssituation, framtida investeringsplaner och finansiella ställning.

Den föreslagna utdelningen motsvarar 93 procent av 2014 års resultat för koncernen och innebär att 4 procent av det egna kapitalet i koncernen per 2014-12-31 delas ut.

Styrelsen har fastställt att koncernen ska ha en stark finansiell ställning med en skuldsättningsgrad, beräknad som den finansiella nettoskulden i relation till det egna kapitalet, som inte skall överstiga 0,5. Skuldsättningsgraden uppgick per 2014-12-31 till 0,28. Den föreslagna utdelningen skulle öka skuldsättningsgraden med cirka 0,05.

Det egna kapitalet i Holmen AB uppgick per 2014-12-31 till 10 476 Mkr, varav fritt eget kapital 4 561 Mkr. Tillgångar och skulder värderade till verkligt värde enligt 4 kap 14a § årsredovisningslagen har påverkat det egna kapitalet med -421 Mkr. Koncernens egna kapital uppgick per 2014-12-31 till 20 969 Mkr. I enlighet med IFRS finns ingen uppdelning av koncernens egna kapital i bundet respektive fritt.

Styrelsen bedömer att utdelning till aktieägarna med föreslaget belopp är försvarlig med hänsyn till de krav på både bolag och koncern som verksamhetens art, omfattning och risker ställer på

storleken av eget kapital och med hänsyn också till konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt. Den finansiella ställningen förblir fortsatt stark efter den föreslagna utdelningen och bedöms vara fullt tillräcklig för att bolaget ska ha förmåga att fullgöra sina förpliktelser på såväl kort som lång sikt, och möjlighet att göra eventuella nödvändiga investeringar.

Styrelsen och verkställande direktören försäkrar att årsredovisningen har upprättats i enlighet med god redovisningssed i Sverige och koncernredovisningen har upprättats i enlighet med de internationella redovisningsstandarder som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder. Årsredovisningen respektive koncernredovisningen ger en rättvisande bild av moderbolagets och koncernens ställning och resultat. Förvaltningsberättelsen för moderbolaget respektive koncernen ger en rättvisande översikt över utvecklingen av moderbolagets och koncernens verksamhet, ställning och resultat samt beskriver väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer som moderbolaget och de företag som ingår i koncernen står inför.

Årsredovisningen och koncernredovisningen har godkänts för utfärdande av styrelsen den 20 februari 2015. Koncernens resultat- och balansräkning och moderbolagets resultat- och balansräkning blir föremål för fastställelse på årsstämman den 16 april 2015.

Stockholm den 20 februari 2015

Fredrik Lundberg
Ordförande

Lars G Josefsson
Styrelseledamot

Ulf Lundahl
Styrelseledamot

Carl Bennet
Styrelseledamot

Carl Kempe
Vice ordförande

Göran Lundin
Styrelseledamot

Steewe Björklundh
Styrelseledamot

Louise Lindh
Styrelseledamot

Karin Norin
Styrelseledamot

Kenneth Johansson
Styrelseledamot

Henrik Sjölund
Styrelseledamot och
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har lämnats den 23 februari 2015.

KPMG AB

George Pettersson
Auktoriserad revisor

REVISIONSBERÄTTELSE

Till årsstämman i Holmen Aktiebolag (publ), org. nr 556001-3301

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Holmen Aktiebolag (publ) för år 2014. Bolagets årsredovisning och koncernredovisning ingår i den tryckta versionen av detta dokument på sidorna 6–90.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar för årsredovisningen och koncernredovisningen

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning som ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och en koncernredovisning som ger en rättvisande bild enligt International Financial Reporting Standards, såsom de antagits av EU, och årsredovisningslagen, och för den interna kontroll som styrelsen och verkställande direktören bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen och koncernredovisningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionsssed i Sverige. Dessa standarder kräver att vi följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen och koncernredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsredovisningen och koncernredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur bolaget upprättar årsredovisningen och koncernredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i bolagets interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalanden

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per den 31 december 2014 och av dess finansiella resultat och kassaflöden för året enligt årsredovisningslagen. Koncernredovisningen har upprättats

i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2014 och av dess finansiella resultat och kassaflöden för året enligt International Financial Reporting Standards, såsom de antagits av EU, och årsredovisningslagen. En bolagsstyrningsrapport har upprättats. Förvaltningsberättelsen och bolagsstyrningsrapporten är förenliga med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att årsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och för koncernen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en revision av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Holmen Aktiebolag (publ) för år 2014.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust, och det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för förvaltningen enligt aktiebolagslagen.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att med rimlig säkerhet uttala oss om förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust och om förvaltningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt god revisionsssed i Sverige.

Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat styrelsens motiverade yttrande samt ett urval av underlagen för detta för att kunna bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Som underlag för vårt uttalande om ansvarsfrihet har vi utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i bolaget för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören är ersättningskyldig mot bolaget. Vi har även granskat om någon styrelseledamot eller verkställande direktören på annat sätt har handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalanden

Vi tillstyrker att årsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Stockholm den 23 februari 2015

KPMG AB

George Pettersson

Auktoriserad revisor

BESTYRKANDERAPPORT

Holmens hållbarhetsredovisning, som den definieras på sidan 37 i Holmen Årsredovisning 2014, har varit föremål för separat översiktlig granskning enligt RevR 6 Bestyrkande av hållbarhetsredovisning utgiven av FAR.

För fullständig bestyrkanderapport för hållbarhetsredovisningen hänvisas till Holmens webbplats. Där framgår följande slutsats:

Grundat på vår översiktliga granskning har det inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att hållbarhetsredovisningen inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med de av styrelsen och koncernledningen angivna kriterierna.

Stockholm den 23 februari 2015

KPMG AB

George Pettersson
Auktoriserad revisor

Jenny Fransson
Specialistmedlem i FAR

FEMÅRSÖVERSIKT HÅLLBARHET

Datauppgifter från alla delar av koncernen samlas in, sammanställs, kvalitetssäkras och utvärderas. För såväl personal- som miljödata är nyckeltalen gängse inom industrin. Jämfört med föregående år har inga väsentliga förändringar gjorts i principerna för redovisningen.

En del av uppgifterna i denna redovisning tas fram redan i slutet av det år de beskriver och

kan därför avvika något från de slutliga som rapporteras till myndigheterna.

Tillståndsmyndigheternas villkor för utsläpp till luft och vatten kräver kontinuerliga provtagningar enligt specificerade regler.

Holmen rapporterar miljödata till tillsynsmyndigheterna månads- och årsvis. All rapportering till de svenska myndigheterna är allmänt

tillgänglig genom den så kallade offentlighetsprincipen. Data från samtliga bruk rapporteras årligen till EU.

Holmen redovisar miljöskyddskostnader i enlighet med Statistiska Centralbyråns (SCB) riktlinjer.

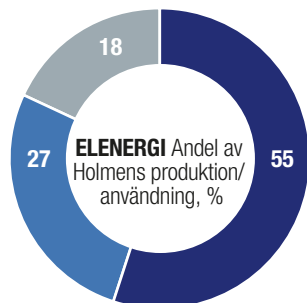
MEDARBETARE	2014	2013	2012	2011	2010
ANSTÄLLDA					
Medelantal	3 359	3 718	3 945	4 041	4 241
varav kvinnor, %	19,2	19,3	19,3	19,2	19,0
varav tillfälligt anställda, %	7,9	7,7	6,9	6,6	6,7
Medelålder ¹⁾	46,8	46,8	45,9	46,1	45,8
SJUKFRÅNVARO²⁾, %					
Totalt	3,9	3,6	3,4	3,5	3,5
varav frånvaro längre än 60 dagar	1,7	1,3	1,1	1,2	1,1
Friskhetsindex (andel medarbetare utan någon sjukdag under året)	50	47	48	48	47
JÄMSTÄLLDHET¹⁾, %					
Kvinnliga chefer av totalt antal chefer	20,9	20,3 ³⁾	20,3	19,1	16,5
Rekryterade kvinnor av totalt antal rekryterade	31	37	24	26	18
UTBILDNING¹⁾, %					
Grundskola	14	18	17	18	19
Gymnasium	59	58	60	60	60
Högskola, minst två år	27	25	23	22	21
Rekryterade med högskoleutbildning, andel av alla nyanställda	27	26	26	19	15
Rekryterade med högskoleutbildning, andel kvinnor	49	53	67	68	68
PERSONALOMSÄTTNING¹⁾, %					
Personalomsättning	7,2	11,5	8,5	8,9	9,3
varav uppsagda	2,0	6,2	2,7	3,5	3,7
varav pensionering	2,2	1,7	2,6	1,9	3,9
varav eget val	3,0	3,6	2,9	3,5	1,7
Rekrytering	5,1	3,4	3,6	4,4	3,3
ARBETSOLYCKOR, ANTAL					
Arbetsolyckor med mer än 8 timmars frånvaro, per miljon arbetade timmar	6,5	8,4	11,6	11,3	14,6
FACKLIG SAMVERKAN²⁾, %					
Andel anställda som omfattas av kollektivavtal	97	98	95	96	97
Facklig anslutningsgrad	70	72	72	71	70

1) Avser tillsvidareanställda.

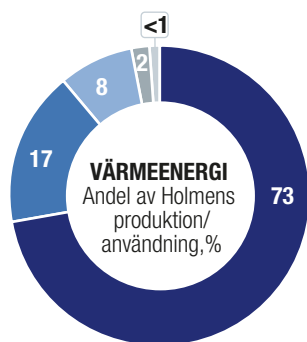
2) Avser tillsvidare- samt visstidsanställda.

3) Korrigerad uppgift sedan 2013.

PRODUKTION OCH MILJÖ	2014	2013	2012	2011	2010
<i>INTERN RÅVARUANSKAFFNING</i>					
Awärkning i egen skog, 1 000 m ³ fub	3 297	3 465	3 211	2 988	2 999
Elproduktion, vatten- och vindkraft, GWh	1 113	1 041	1 353	1 235	1 149
<i>PRODUKTION, 1 000 TON</i>					
Kartong	500	478	492	480	474
Marknadsmassa	67	50	35	42	40
Tryckpapper	1 325	1 545	1 658	1 673	1 713
Trävaror, 1 000 m ³	742	710	651	560	285
<i>RÅVAROR, 1 000 TON</i>					
Virke, milj m ³ fub ¹⁾	5,16	5,25	5,19	4,94	4,44
Returfiber	439	543	630	683	790
Inköpt massa	75	99	108	118	118
Värmeenergi, GWh	6 224	6 451	5 833	5 602	5 839
Elenergi, GWh	4 067	4 420	4 603	4 588	4 625
Vattenanvändning, milj m ³	74	77	77	82	82
Processavloppsvatten, kyl- och tätningsvatten ²⁾ , milj m ³	73	75	74	80	55
Plastgranulat/folieringsmaterial	2,1	2,6	2,3	2,1	2,3
Kemikalier ³⁾	146	146	145	140	153
Fyllmedel, pigment ³⁾	147	178	175	177	204
<i>VÄRMEENERGI, GWh</i>					
Produktion vid bruk från returlutar, bark och vedrester	4 532	4 156	2 880	2 874	2 942
Återvunnet i TMP-processen ⁴⁾	1 068	1 117	1 171	1 201	1 152
Naturgas, olja, inköpt ⁵⁾	619	1 178	1 783	1 527	1 744
<i>ELENERGI, GWh</i>					
Egen vattenkraft	1 048	1 008	1 343	1 230	1 145
Egen vindkraft	65	33	10	5	4
Produktion vid bruk	740	769	563	440	481
Inköpt ⁶⁾	2 214	2 610	2 687	2 913	2 995
<i>UTSLÄPP TILL LUFT, TON</i>					
Svaveldioxid (räknat som svavel, S)	57	91	116	132	176
Kväveoxider	1 181	1 557	1 664	1 468	1 465
Stoft	29	52	84	120	98
Koldioxid, 1 000 ton					
-Fossil	126	254	330	259	302
-Biogen	1 551	1 449	1 064	1 073	1 082
<i>UTSLÄPP TILL VATTEN, TON</i>					
COD (organisk substans), 1 000 ton	20,4	20,4	18,9	19,8	19,2
Suspenderande ämnen, 1 000 ton	3,6	4,3	3,2	3,7	3,5
AOX (klorerad organisk substans)	54,3	46,5	47,7	54,3	53,6
Kväve	203	215	242	250	243
Fosfor	19,0	15,0	15,7	15,7	14,7
<i>BIPRODUKTER, 1 000 TON</i>					
Till energiproduktion, internt/externt	767	885	865	747	553
<i>AVFALL, 1 000 TON</i>					
Nyttiggjorda eller till återvinning ⁷⁾	296	367	380	398	432
Farligt ⁸⁾	1,6	2,4	2,4	2,0	2,1
Deponerat (vått)	5,6	12	16	18	24
<i>LEVERANSER</i>					
GROT och torv, GWh ⁹⁾	275	294	297	305	328
El- och värmeenergi, GWh ¹⁰⁾	315	199	202	182	123
Tallolja, 1 000 ton ¹¹⁾	13,2	13,0	12,3	8,4	4,4

Inköpt	55 %
Egen vattenkraft, vindkraft	27 %
Elproduktion vid bruk	18 %

Biobränsle	73 %
Återvunnen värmeenergi	17 %
Naturgas	8 %
Olja, gasol	2 %
Inköpt värmeenergi	<1 %

ELENERGI	2014	2013	2012	2011	2010
<i>ANDEL AV HOLMENS PRODUKTION/ANVÄNDNING, %</i>					
Egen vattenkraft/vindkraft	27	24	30	27	25
Elproduktion vid bruk	18	17	12	10	10
Inköpt elenergi	55	59	58	63	65

VÄRMEENERGI	2014	2013	2012	2011	2010
<i>ANDEL AV HOLMENS PRODUKTION/ANVÄNDNING, %</i>					
Biobränsle	73	64	49	51	50
Återvunnen värmeenergi	17	17	20	21	20
Naturgas	8	12	18	12	15
Olja, gasol	2	6	9	8	8
Inköpt värmeenergi	<1	<1	4	8	7

MILJÖSKYDD	2014	2013	2012	2011	2010
<i>KOSTNADER/INTÄKTER, MKR</i>					
Investeringar (behandlande och förebyggande)	26	122	60	91	50
El- och värmebesparande investeringar	320 ¹⁾	300	576	211	52
Miljöskatter och avgifter ²⁾	10	14	22	23	35
Interna och externa miljökostnader ³⁾	169	178	196	202	188
Skogsbrukets miljökostnader ⁴⁾	70	84	93	90	70
Utsläppsrätter – intäkter ⁵⁾	53	32	20	40	26
Certifikat, förnyelsebar energi – intäkter ⁶⁾	323	285	54	31	56

1) Huvuddelen av angivet belopp utgörs av miljörelaterade delar för uppförandet av vindkraftverket i Varsvik, Norrtälje kommun. I beloppet finns också kostnader för åtgärder för förbättrad värmeåtervinning vid Hallsta pappersbruk, vilket leder till minskad elanvändning i ångpannorna.

2) I angivet belopp ingår kostnader för avfallshantering, energiskatt som finns i Sverige på användningen av fossila bränslen, kväveoxidavgift och tillsynsavgifter.

3) Här inkluderas kostnader för miljöpersonal, drift av reningsutrustning, avfallshantering, ledningssystem, miljöutbildning, tillståndsansökningar, miljökonserter samt kostnader för utredningar och åtgärder vid avslutade verksamheter.

4) Skogsbrukets miljökostnader beräknas som värdet på det virke som av miljöskäl inte avverkas. Miljöåtgärderna i Holmens skogsbruk innebär att 10 procent av den produktiva skogsmarksarealen undantas brukande och att således cirka 10 procent av den möjliga volymen inte tas ut. Det årliga bortfallet av intäkter värderas till 70 Mkr.

5) Koncernen har tilldelats utsläppsrätter, vilka till största delen använts i den egna produktionen. Överskottet har sålts.

6) Intäkter från certifikat som erhållits genom produktion av förnybar energi vid koncernens anläggningar. De högre intäkter som redovisas för 2013 och 2014 beror på den biobränslepanna som togs i drift vid bruket i Workington i början av 2013.

Kommentarer till tabellen på sidan 94

- 1) För koncernen är virkesförbrukningen beräknad netto med hänsyn till interna leveranser av flis från sågverken till de närliggande bruket.
- 2) Processavloppsvatten 55 miljoner m³. Kyl- och tåtningsvatten 18 miljoner m³.
- 3) 100 procent aktiv substans. Total mängd handelsvara var för kemikalier 221 000 ton och för fyllmedel och pigment 206 000 ton.
- 4) Av använd el vid TMP-tillverkningen vid Bravikens pappersbruk och Hallsta pappersbruk bildas värmeenergi som återvinns och används i produktionen.
- 5) Redovisningen inkluderar data för gasförbrukningen och tillhörande utsläpp kopplade till Holmens andel av det hälftenägda gaskombikraftverket (COGEN) vid Holmen Paper Madrid. Under 2014 ändrades energiförsörjningen vid bruket. Dagens energianläggning gör att utsläppen av kväveoxider minskar. Uppgiften inkluderar också naturgas och olja som använts vid bruket.
- 6) Utsläppen av fossil koldioxid från produktion av inköpt elenergi uppgick för 2014 till drygt 12 400 ton.
- 7) Biprodukter nyttjade bland annat som anläggningsmaterial, konstruktionsmaterial eller för tillverkning av jordprodukter.
- 8) Färligt avfall tas om hand av auktoriserade återvinningsföretag. Vissa fraktioner av avfallet återvinns. I hamnar vid tre av Holmens bruk omhändertar oljehaltigt avfall från båtar som angör hamnarna. I uppgiften för färligt avfall finns sådant avfall inkluderat. För 2014 uppgick mängden av detta avfall till knappt 910 ton.
- 9) GROT (grenar och toppar) och torv som levererats från Holmens marker till extern energiproduktion.
- 10) För 2014; 94 GWh elenergi, som levererades från bruket i Workington till närsamhället, 194 GWh värmeenergi från Iggesunds bruk och Bravikens pappersbruk till Iggesunds sågverk respektive Bravikens sågverk, 19 GWh värmeenergi från Hallsta pappersbruk och Iggesunds bruk till närliggande samhällens fjärrvärmesät.
- 11) För leverans till kemikalieindustrin.

EKONOMISK TIOÅRSÖVERSIKT

MKR	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005
RESULTATRÄKNING										
Nettoomsättning	15 994	16 231	17 852	18 656	17 581	18 071	19 334	19 159	18 592	16 319
Rörelsens kostnader	-13 270	-13 919	-15 224	-15 501	-15 077	-15 191	-16 614	-15 637	-15 069	-13 287
Resultat från andelar i intresseföretag och joint ventures	-7	3	47	84	28	45	50	12	11	20
Avskrivningar enligt plan	-1 265	-1 370	-1 313	-1 260	-1 251	-1 320	-1 343	-1 337	-1 346	-1 167
Värdeförändring skog	282	264	350	-	52	16	-16	89	115	82
Rörelseresultat före jämförelsestörande poster	1 734	1 209	1 713	1 980	1 332	1 620	1 412	2 286	2 303	1 967
Jämförelsestörande poster*	-450	-140	-193	3 593	264	-	-361	557	-	-
Rörelseresultat	1 284	1 069	1 520	5 573	1 596	1 620	1 051	2 843	2 303	1 967
Finansnetto	-147	-198	-227	-244	-208	-255	-311	-261	-247	-233
Resultat före skatt	1 137	871	1 294	5 328	1 388	1 366	740	2 582	2 056	1 734
Skatt	-230	-160	559	-1 374	-684	-360	-98	-1 077	-597	-478
Årets resultat	907	711	1 853	3 955	704	1 006	642	1 505	1 459	1 256
Resultat per aktie, efter utspädning, kr	10,8	8,5	22,1	47,1	8,4	12,0	7,6	17,8	17,2	14,8
NETTOOMSÄTTNING										
Iggesund Paperboard	5 113	4 618	4 967	5 109	4 849	5 023	4 860	5 100	5 240	4 860
Holmen Paper	6 247	7 148	8 144	8 631	8 142	9 303	10 443	10 345	10 140	8 442
Holmen Timber	1 352	1 175	1 129	875	586	553	499	589	465	460
Holmen Skog	5 641	5 694	6 061	6 348	5 585	4 799	5 443	4 775	4 042	3 858
Holmen Energi	1 408	1 648	1 728	1 807	1 932	1 628	1 834	1 590	1 691	1 480
Eliminering av intern nettoomsättning	-3 767	-4 051	-4 178	-4 113	-3 513	-3 236	-3 745	-3 239	-2 986	-2 781
Koncernen	15 994	16 231	17 852	18 656	17 581	18 071	19 334	19 159	18 592	16 319
RÖRELSERESULTAT										
Iggesund Paperboard	674	433	596	863	817	419	320	599	752	626
Holmen Paper	141	-309	94	228	-618	340	280	623	754	631
Holmen Timber	37	-75	-130	-136	20	21	13	146	80	13
Holmen Skog	817	924	931	739	818	605	632	702	643	537
Holmen Energi	212	371	355	406	495	414	327	272	197	301
Koncerngemensamt och elimineringar	-146	-136	-132	-120	-200	-178	-159	-56	-123	-141
Koncernen	1 734	1 209	1 713	1 980	1 332	1 620	1 412	2 286	2 303	1 967
Jämförelsestörande poster*	-450	-140	-193	3 593	264	-	-361	557	-	-
Koncernen	1 284	1 069	1 520	5 573	1 596	1 620	1 051	2 843	2 303	1 967
KASSAFLÖDE										
Resultat före skatt	1 137	871	1 294	5 328	1 388	1 366	740	2 582	2 056	1 734
Justeringsposter	1 448	1 056	1 057	-2 561	811	1 163	1 797	629	1 225	914
Betalda inkomstskatter	-191	210	-434	-557	-704	-334	-192	-390	-664	-516
Förändringar i rörelsekapital	-217	-127	338	-109	28	678	-686	-345	-259	339
Kassaflöde från den löpande verksamheten	2 176	2 011	2 254	2 101	1 523	2 873	1 660	2 476	2 358	2 471
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-834	-869	-1 920	-1 733	-1 597	-818	-1 124	-1 315	-947	-3 029
Kassaflöde efter investeringar	1 342	1 142	334	368	-74	2 054	536	1 161	1 411	-558
Aktieåterköp	-	-	-	-	-	-	-138	-	-	-
Utbetald utdelning	-756	-756	-672	-588	-588	-756	-1 017	-1 017	-932	-848

* Jämförelsestörande poster:

År 2007: Nedskrivning av goodwill om -569 Mkr och materiella anläggningstillgångar om -1 034 Mkr inom Holmen Paper, återföring av 60 Mkr avseende tidigare nedskrivning av anläggningstillgångar inom Holmen Timber och omvärdering skog om 2 100 Mkr inom Holmen Skog.

År 2008: -298 Mkr för nedläggning av Wargöns Bruk och -115 Mkr för nedläggning av PM 2 vid Hallista pappersbruk samt 52 Mkr i resultat effekter till följd av branden vid Bravikens pappersbruk.

År 2010: Nedskrivning av anläggningstillgångar om -555 Mkr, omstruktureringskostnader om -231 Mkr och omvärdering av skog om 1 050 Mkr.

År 2011: Omvärdering av skog om 3 593 Mkr.

År 2012: Nedskrivning av anläggningstillgångar om -153 Mkr och omstruktureringskostnader om -40 Mkr.

År 2013: Nedskrivning av anläggningstillgångar och omstruktureringskostnader om -140 Mkr.

År 2014: Nedskrivning av anläggningstillgångar om -450 Mkr.

För en tioårsöversikt med data per aktie, se sidan 56.

MKR	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005
BALANSRÄKNING										
Anläggningstillgångar	30 221	30 652	30 664	30 335	26 028	25 694	26 507	26 153	25 354	25 793
Omsättningstillgångar	5 964	5 774	6 005	6 642	6 950	6 075	7 268	6 549	6 138	5 709
Finansiella fordringar	62	52	69	128	262	225	175	147	165	132
Likvida medel	187	275	308	112	193	182	653	394	484	580
Summa tillgångar	36 434	36 753	37 046	37 217	33 432	32 176	34 602	33 243	32 141	32 214
Eget kapital	20 969	20 854	20 813	19 773	16 913	16 504	15 641	16 932	16 636	16 007
Uppskjuten skatteskuld	5 480	5 804	5 504	6 630	5 910	5 045	4 819	5 482	5 030	5 143
Finansiella skulder och räntebärande avsättningar	6 156	6 443	6 967	6 499	6 227	6 091	8 332	6 518	6 634	7 351
Rörelseskulder	3 829	3 653	3 762	4 313	4 383	4 536	5 809	4 311	3 841	3 713
Summa eget kapital och skulder	36 434	36 753	37 046	37 217	33 432	32 176	34 602	33 243	32 141	32 214
OPERATIVT KAPITAL										
Iggesund Paperboard	6 790	6 863	6 177	5 041	4 313	4 114	4 254	4 180	3 935	3 965
Holmen Paper	4 666	4 810	5 608	6 606	6 954	8 789	10 237	9 971	11 541	11 452
Holmen Timber	901	1 361	1 416	1 507	1 192	396	366	345	208	230
Holmen Skog	17 340	16 813	16 663	16 278	12 597	11 384	11 415	11 264	9 001	8 919
Holmen Energi	3 401	3 357	3 261	3 253	3 235	3 207	3 006	2 960	2 965	2 958
Koncerngemensamt och övrigt	-744	-433	-220	-217	93	-963	-1 654	-630	-354	-87
Operativt kapital	32 354	32 772	32 905	32 469	28 385	26 929	27 623	28 090	27 297	27 437
Uppskjuten skatteskuld, netto	-5 478	-5 802	-5 502	-6 436	-5 700	-4 741	-4 477	-5 181	-4 676	-4 791
Sysselsatt kapital	26 876	26 970	27 403	26 032	22 684	22 188	23 146	22 909	22 621	22 646
NYCKELTAL										
RÖRELSEMARGINAL, %*										
Iggesund Paperboard	13	9	12	17	17	8	7	12	14	13
Holmen Paper	2	-4	1	3	-8	4	3	6	7	7
Holmen Timber	3	-6	-12	-16	4	4	3	24	17	3
Koncernen	11	7	10	11	8	9	7	12	12	12
AVKASTNING OPERATIVT KAPITAL, %*										
Iggesund Paperboard	10	7	10	19	20	10	8	15	19	16
Holmen Paper	3	neg	2	3	neg	4	3	5	6	6
Holmen Timber	3	neg	neg	neg	3	6	4	64	38	6
Holmen Skog	5	6	6	6	7	5	6	8	7	6
Holmen Energi	6	11	11	13	15	13	11	9	7	10
Koncernen	5	4	5	7	5	6	5	8	8	7
NYCKELTAL										
Avkastning på sysselsatt kapital, %*	6	4	7	9	6	7	6	10	10	9
Avkastning på eget kapital, %	4	3	9	23	4	6	4	9	9	8
Skuldsättningsgrad	0,28	0,29	0,32	0,32	0,34	0,34	0,48	0,35	0,36	0,41
LEVERANSER										
Kartong, 1 000 ton	493	469	485	474	464	477	494	516	536	492
Tryckpapper, 1 000 ton	1 305	1 574	1 651	1 668	1 732	1 745	2 044	2 025	2 021	1 764
Trävaror, 1 000 m ³	725	686	660	487	285	313	266	262	248	229
Averknig egen skog, 1 000 m ³	3 297	3 465	3 211	2 988	2 999	2 897	2 649	2 575	2 618	2 334
Egen vatten- och vindkraft, GWh	1 113	1 041	1 353	1 235	1 149	1 090	1 128	1 193	934	1 236

* Exkl. jämförelsestörande poster.

DEFINITIONER OCH ORDLISTA

DEFINITIONER

Avkastning på operativt kapital

Rörelseresultat (exkl. jämförelsestörande poster och överlåtna verksamheter) uttryckt i procent av genomsnittligt operativt kapital.

Avkastning på sysselsatt kapital

Rörelseresultat (exkl. jämförelsestörande poster och överlåtna verksamheter) uttryckt i procent av genomsnittligt sysselsatt kapital.

Avkastning på eget kapital

Årets resultat uttryckt i procent av genomsnittligt eget kapital beräknat utifrån kvartalsdata.

Finansiella tillgångar

Långfristiga och kortfristiga finansiella fordringar samt likvida medel.

Finansiell nettoskuld

Långfristiga och kortfristiga finansiella skulder och avsättningar för pensioner reducerat med finansiella tillgångar.

Kassaflöde efter investeringar

Kassaflöde från den löpande verksamheten minskat med kassaflöde från investeringsverksamheten.

Operativt kapital

Balansomslutningen reducerat med finansiella fordringar, likvida medel, uppskjuten skattefordran, rörelseskulder, avsättning för skatt samt övriga avsättningar. Genomsnittsvärden beräknas utifrån kvartalsdata.

Resultat före avskrivningar

Resultat före finansnetto, skatt, ned- och avskrivningar samt värdeförändring skog, exklusive jämförelsestörande poster.

Resultat per aktie

Årets resultat dividerat med vägt genomsnitt av antalet utestående aktier justerat för eventuellt återköp av aktier under året. Resultat per aktie efter utspädning innebär att eventuell utspädningseffekt från utestående köpoptioner har beaktats.

Rörelsemarginal

Rörelseresultat (exkl. jämförelsestörande poster) uttryckt i procent av nettoomsättning.

Rörelseresultat

Resultat före finansnetto och skatt.

Skuldsättningsgrad

Finansiell nettoskuld dividerat med summan av eget kapital och eventuella minoritetsintressen.

Soliditet

Eget kapital uttryckt i procent av balansomslutningen.

Sysselsatt kapital

Operativt kapital reducerat med netto av uppskjuten skattefordran och uppskjuten skatteskuld. Genomsnittsvärden beräknas utifrån kvartalsdata.

ORDLISTA

Biobränsle

Förnybara bränslen, exempelvis ved, returlutar, bark och tallolja. Bränslen som inte orsakar något nettotillskott av koldioxid till atmosfären, eftersom den mängd koldioxid som bildas vid förbränning är en del av kolcykeln.

Biokombinat

Samlokalisering av olika verksamheter för bland annat effektivare utnyttjande av råvaror och energi.

Bulk

Mått på papperets volym. Papper med samma ytvikt kan ha olika tjocklek beroende av papperets bulk. Hög bulk innebär tjockt, men förhållandevis lätt papper.

COD

Kemiskt syreförbrukande ämnen. Ett mått på den mängd syre som behövs för fullständig nedbrytning av organiskt material i vatten (Chemical Oxygen Demand).

DIP

Massa tillverkad av avsvärtat returpapper (De-Inked Pulp).

FBB

Flerskiktsskartong av mekanisk och kemisk massa (Folding Box Board).

Fosfor (P)

Ett grundämne som ingår i ved. För stor mängd fosfor i vattnet kan orsaka övergödning (eutrofiering) och syretäring.

Fossila bränslen

Bränslen baserade på kol- och väte föreningar från sediment eller sedimenterad berggrund – främst kol, olja och naturgas.

FSC®

Forest Stewardship Council®. FSC® är en organisation som verkar för att världens skogar brukas på ett sätt som är acceptabelt miljömässigt, socialt och ekonomiskt.

Fyllmedel

Fyllmedel, till exempel mald marmor och kaolinlera, används för att fylla ut papperet och göra det jämnare och ljusare.

GRI

Global Reporting Initiative. Internationellt samarbetsorgan där olika intressegrupper arbetat fram globala riktlinjer för hur företag ska redovisa det som ryms under begreppet hållbar utveckling.

GROT

Spill som uppstår när skördaren apterat trädstockarna, till exempel grenar och toppar.

IPPC

Integrated Pollution Prevention and Control. EU:s miljölagstiftning om integrerad, individuell prövning och tillsyn av större industriföretag.

ISO 9001

En internationell standard gällande ledningssystem för kvalitet. Riktat sig i första hand till företag och organisationer som vill förbättra sin verksamhet utifrån aspekterna nöjdare kunder och minskade kostnader.

ISO 14001

En internationell standard för miljöstyrning. Viktiga principer i ISO 14001 är regelbundna miljörevisioner och gradvis höjning av kraven.

Koldioxid (CO₂)

Kol är livets byggsten och ingår i allt levande. Biogen koldioxid frigörs när biologiskt material multnar eller när ved eldas. Fossil koldioxid frigörs när kol, olja eller naturgas eldas.

Kväve (N)

Ett grundämne som ingår i ved. Utsläpp av kväve till vatten kan orsaka övergödning.

Kväveoxider (NO_x)

Gaser vilka består av kväve och syre som bildas vid förbränning. I fuktig luft omvandlas kväveoxider till salpetersyra som försurar nederbörden. Kväveoxider har också en gödslande effekt.

LWC

Bestrukt trähaltigt papper. Används främst till magasin och kataloger (Light Weight Coated).

LWU

Obestrukt trähaltigt magasinpapper med låg ytvikt. Används främst till magasin, bilagor, kataloger och direktreklam (Light Weight Uncoated).

m³rub

Kubikmeter fast mått under bark, det vill säga verklig volym (inget tomrum mellan stockarna) av helstam eller stamved exklusive bark och trädtopp. Används vanligen som mått på skördat virke.

m³sk

Skogskubikmeter. Volymen av trädstammar, inklusive bark, från stubben till toppen. Används vanligen som mått på växande skog.

MWC

Bestrukt trähaltigt papper. Används till magasin, kataloger och direktreklam (Medium Weight Coated).

OHSAS 18000

En internationell serie av standarder för ett ledningssystem för arbetsmiljö. Ledningssystemet innehåller uppföljning, utvärdering och redovisning av arbetsmiljöarbetet.

PEFC™

Programme for the Endorsement of Forest Certification är en internationell skogsstandard.

SBB

Flerskiktsskartong av blekt kemisk massa (Solid Bleached Board).

SC-papper

Obestrukt superkalanderat papper med höglansig yta. Används till magasin, kataloger och direktreklam (Super Calender).

Slipmassa

Mekanisk massa framställd genom slipning av ved mot slipsten.

Stoft

Askpartiklar som bildas vid förbränning av exempelvis bark eller lut.

Suspenderande ämnen (SÅ)

Vattenburna ämnen som består av fibrer och partiklar som till stor del kan avlägsnas med ett finmaskigt filter.

Sulfatmassa

Kemisk massa som tillverkas genom att ved kokas under högt tryck och vid hög temperatur med så kallad vitlut (natriumhydroxid och natriumsulfid).

Svaveldioxid (SO₂)

En gas bestående av svavel och syre som bildas vid förbränning av svavelhaltiga bränslen, till exempel olja. I kontakt med fuktig luft omvandlas svaveldioxid till svavelsyra som försurar nederbörden.

Tallolja

Biprodukt från sulfatmassaprocessen som används för tillverkning av bland annat såpa, färger och biodiesel.

TMP

Termomekanisk massa. Erhålls genom att granflis värms och därefter mals i raffinörer (Thermo Mechanical Pulp).

INFORMATION

I samband med delårs- och bokslutsrapporterna anordnas press- och telefonkonferens på engelska. Konferensen kan även följas i direktsändning på Holmens webbplats.

Årsredovisning samt boksluts- och delårsrapporter publiceras på svenska och engelska och sänds automatiskt till de aktieägare som anmält att de så önskar. De finns även tillgängliga på Holmens webbplats www.holmen.com

Beställning av tryckt information kan ske via

- www.holmen.com
- Holmen AB,
Koncernstab Kommunikation,
Box 5407, 114 84 Stockholm
- epost info@holmen.com
- telefon 08-666 21 00

KALENDARIUM

Holmen offentliggör för år 2015 följande ekonomiska rapporter:

8/5

Delår januari–mars

13/8

Delår januari–juni

5/11

Delår januari–september

2016

5/2

Bokslut

Omslaget är tryckt på Invercote® Creato 260 g/m². Omslaget är mattlaminerat och partiellt UV-lackerat. **Inlagan** är tryckt på Holmen TRND, 2,0 – 80 g/m².
Layout: BYN Kommunikationsbyrå AB. **Grafisk produktion:** Gylling Produktion AB.
Foto: Ulla-Carin Ekblom, Rolf Lavergren, Liam Melton, Carl Hjelte, Viktor J Fremling, Jan Jansson, Teknomedia, Lasse Hejdenberg, m. fl. **Tryck:** Åtta.45

HOLMEN

Holmen AB (publ)

Box 5407, 114 84 STOCKHOLM

Tel 08-666 21 00

E-post info@holmen.com • www.holmen.com

Orgnr 556001-3301 • Säte Stockholm

100 % egenproducerat papper

Denna årsredovisning är rakt igenom producerad på Holmens produkter. Omslaget är tryckt på **Invercote Creato**, tillverkad vid Iggesund bruk. Det är en kartong med hög vithet och slät, matt yta. Båda sidor är fullbestrukna. Kartongen är uppbyggd av flera skikt vilket gör den idealisk för grafiska produkter där man vill designa och prägla ytan med ett förstklassigt resultat. Inlagan är tryckt på **Holmen TRND**, som produceras vid Hallsta pappersbruk. Det är ett obestruket, matt magasinpapper med flera valmöjligheter vad gäller såväl bulk, ytvikt och nyans. Både Holmen TRND och Invercote Creato är tillverkat av färska fibrer.